

SANTUARIO DE ARÁNZAZU
BIBLIOTECA

Estante

17

Tabla

3

Número

17
3

M. - 16135

A.T.V. 680f

R. - 8542

11

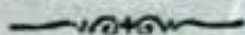

CONFESIOCO ETA COMUNIOCO

SACRAMENTUEN GAÑEAN

ERACUSALDIAC.

LICENCIA.

Habiendo sido examinada de Nuestra orden la obrita del finado rector de Asteasu D. Juan Bautista Aguirre, titulada CONFESIOCO ETA COMUNIOCO SACRAMENTUEN GAÑEAN ERA CUSALDIAC, concedemos Nuestra licencia para su reimpresión y publicación.

Dios guarde á Ud. muchos años.-Vitoria 5 de Enero de 1899

El Obispo de Vitoria.

Sr. D. Luis de Echeverria y Aguirre
TOLOSA,

Al Sr. D. Luis de Echeverria y Aguirre
de Tolosa

Echeverria

4-2-9

CONFESIOCO

ETA

COMUNIOCO

SACRAMENTUEN GAÑEAN

ERACUSALDIAC

lenbicio Comunioraco
prestatu bear diran aurrentzat
eta bidez
Cristau acientzat-ere bai.

ESQUEINTZEN DIEZTE EUSCALDUNAI

D. Juan Bautista Aguirre, Asteasuco Beneficiadu, eta Guipuzcoaco Arciprestazco nagusian Diputadu generalac.

TOLOSAN

Iruñeco gure Apaiznagusiaren eta emengo Corregidorearen baimenarequin

D. Francisco Lalamaren moldiztegnian
1803 eta 1823-ean

ETA

Francisco Muguerzaren moldiztegnian
1900-ean.

LAU PARTE EDO PUSCA DITU.

Lenengoan eracusten dira, Confesioco Sacramentuari dagozan gauzak. Bigarreanean, Comunionari dagozanak. Irugarreanean, nola obraz eguiten dan lenengo bietan itzez adiraci dana. Laugarreanean, eracusten zaio, alá lenbico Comunioa eguiten duan aurrari, nola edocean Cristauri, betico bicitza doatsuaren bide eder-garbia

JABEA BADU.

PROLOGO.

Fin á que se dirigen estas Instrucciones y método que para ponerlas en práctica con los Niños y Adultos adoptaria el Autor.

La ignorancia de muchos cristianos acerca del modo práctico de prepararse para recibir los Sacramentos de la Confesión y Comunión, es un mal contra el cual claman los predicadores, y escritores celosos, y que no obstante subsiste en muchas partes. ¿Cuál será la causa de esto? Apenas podrá encontrarse otra tan poderosa como es la facilidad con que en muchas Parroquias se admiten los niños á la primera Comunión. En algunas no se les obliga á aprender las cuatro partes del catecismo; en otras se contentan con que sepan estas, especialmente si responden con puntualidad á lo siguiente: ¿Qué es lo que se requiere para una buena

confesión? ¿Qué cosa es examen? ¿Qué el dolor? ¿De cuántas maneras es el dolor? ¿Qué cosa es contrición? ¿Qué la atrición? ¿Para qué fué instituido el Sacramento del altar? ¿Cuántas cosas se requieren para una buena comunión? *De aquí resulta el que los niños comiencen á participar de los Divinos Misterios, sin saber qué es lo que deben, y cómo deben practicar para recibirlos dignamente. De aquí el perseverar regularmente en la misma ignorancia hasta la muerte. De aquí el tropezar los confesores con penitentes tan mal guisados, y desprevenidos, que se ven precisados á disponerlos en el mismo confesonario, si las circunstancias lo permiten. De aquí finalmente un número inmenso de confesiones, y comuniones sacrílegas, ó á lo menos infructuosas. Yo confieso que es empeño arduo el desterrar del todo esta ignorancia en muchos pueblos derramados en barrios distantes de la iglesia; pero al mismo tiempo creo, que se remediará en gran parte, si con tesón y método se procura la instrucción de los niños antes de la primera comunión; si además al Pueblo se le explica el modo práctico de disponerse para la Confesion y Comunión en Misas mayores ú otros*

tiempos oportunos, no una ú otra vez, sino una gran temporada. Y para que el catequista tenga algun alivio en un exercicio tan importante, le presento estas pequeñas Instrucciones distribuidas en cuatro partes. En la primera parte se instruye al niño sobre la Confesion: En la segunda sobre la Comunión: En la tercera se le hace poner en práctica lo que en las dos primeras se le ha enseñado especulativamente. Y en la cuarta se han recogido las instrucciones más importantes, y oportunas, para que un bascongado viva según la Ley de Jesu-Cristo.

El método que convendrá adoptarse en cada pueblo, dejo con gusto á la prudencia, y discrecion de los señores Párrocos; y solo añadiré que, si me viese en la necesidad de haber de emprender una ocupacion tan delicada, procuraría valermé, en cuanto fuese posible, de las reglas siguientes. I. A ningun niño colocaría en la clase de los que han comenzado las instrucciones para la primera Comunión, si no sabe las cuatro partes del Catecismo. Esta es la práctica de los Obispados, donde esta disciplina de la primera Comunión ha estado más floreciente, y se conforma con el sentir de los Autores, que

para la primera Comunion piden que el niño sepa la Doctrina, cuyo compendio son las cuatro partes del Astete. Estoy viendo que algunos me dirán que no es necesario que se sepan las cuatro partes á la letra, si se saben en cuanto á la sustancia. Es asi. ¿Pero cómo podrán saber los niños é idiotas la sustancia de las cuatro partes; y cómo darán razon suficiente de ellas, si jamás las han aprendido, ni con las expresiones con que las explica el Catecismo, ni con otras? II. Donde hay maestro, y maestra de primeras letras, debe procurarse, que los padres envíen á tiempo los niños, y niñas á la escuela respectiva, para que desde la edad tierna comiencen con la Doctrina. III. Aunque no haya este auxilio, la experiencia enseña, que no suelen faltar personas que con amor y caridad sacrifiquen algun tiempo para instruir á los niños y niñas. He conocido un hombre y una muchacha que en las Parroquias donde vivian se divertian en este exercicio, y hacian, segun me aseguraron, un bien imponderable á la juventud. IV. En muchas Parroquias de este país hay barrios tan distantes de la iglesia que los niños y niñas no pueden asistir á la escuela, ni otra casa de la

proximidad de la Parroquia á no hacer sus padres un empeño extraordinario. Para instruir á los niños de semejantes barrios, dos medios oportunos se practican en algunos Lugares: el primero es instruir algunos niños y niñas de los mismos barrios, para que estos enseñen á los demás; y el segundo el enviar alguna persona juiciosa, para que durante el invierno los instruya. ¡Ojalá se estableciesen en nuestras Parroquias las Cofradías de la Doctrina Cristiana tan recomendadas de la Silla Apostólica. Entonces no habría estas angustias, y en cada barrio los Cofrades cuidarían de la enseñanza de los niños é ignorantes en la doctrina. V. Cuando el niño ha aprendido las cuatro partes del Astete, se le pasa á la clase de los que están instruyéndose para la primera Comunión. Se le enseña el primer año lo perteneciente al Sacramento de la Confesión; en el segundo lo respectivo á la Comunión; y finalmente se le detiene el tiempo necesario en el modo práctico de prepararse, y recibir ambos Sacramentos. Algunos reputarán esto casi imposible para practicarse con los niños; pero si consultan con la experiencia de varios Obispos, se desengañarán. VI. A los que se

muestran más aplicados se les debe dar algún premio. Así se practica en muchas partes; y con extraordinario esmero en Italia. El día de la primera Comunión, á cada niño se le dará un exemplar nuevo de estas Instrucciones, para que les sirva de Devocionario. VII. Según la Disciplina actual de la Iglesia parece más verosímil, que la discreción suficiente para la Confesion no basta para la primera Comunión, exceptuando el peligro de la muerte. Para la debida inteligencia de esta regla debe tenerse presente, primero: Que en los primeros tiempos de la Iglesia no se esperaba á los años de la discrecion, ó uso de la razon para dar á los niños la primera Comunión, sino que se les administraba á una con el Bautismo bajo las especies de vino. Esta disciplina dura todavía en la Iglesia Griega, y duró en la Latina hasta el Siglo XII, á lo menos en algunas partes; y Martene, escritor del siglo que acaba de espirar, asegura que él mismo la vió practicarse en Basilea. 2. Que en la primitiva Iglesia los que asistian á Misa comulgaban, y solo se excluía á los catecúmenos, y penitentes; de donde se puede inferir que los niños que llegaron al uso de la razon, y asistian al Sacrificio,

no serian excluidos. 3. Que el Concilio Lateranense IV, celebrado el año 1215, en el Canon 21 mandó que todos los Fieles que hubiesen llegado á los años de discreción, se confesasen á lo menos una vez al año, y se comulgasen por Pascua. Hay alguna duda sobre si este Concilio se contentó para la primera Comunión con la misma discrecion que basta para la Confesion; pero mirando al contesto del canon, y á la disciplina que hasta entonces se observó en este punto, parece muy creíble con San Antonino, que los Padres del citado concilio no quisieron exigir mayor discreción para el uno que para el otro Sacramento. 4. Ultimamente opinaron insignes Teólogos que para la primera Comunión no basta que el niño tenga discreción para conocer el bien y mal, sino que además se requiere que discierna el manjar celestial de la Eucaristia, conozca sus efectos, y pueda gustar de ellos, y la Iglesia en el Ritual nos dió la regla siguiente: *Iis, qui propter ætatis imbecillitatem nondum hujus Sacramenti cognitionem, et gustum habent, administrari non debet.* VIII. La edad en que regularmente llegan los niños á este conocimiento, y gusto de que habla el Ritual,

suele ser la que media entre los diez y catorce años, como nos dice el Manual impreso en Salamanca el año de 1591 *Communiter ætas huic rei apta (ut pueris ministretur Eucharistia) esse solet ab anno decimo usque ad decimum quartum. Esto mismo nos dice Francisco Suarez. Mas esto no quita el que pueda haber niños en quienes se anticipe la discrecion que se requiere para la primera Comunión, ya por el clima, y claridad de entendimiento, ya por una diligente educación. De esta regla se puede colegir, que si los niños empiezan á instruirse á tiempo, hasta los catorce años se les podrá enseñar cuanto se requiere, para que reciban la primera Comunión con el debido respeto y discreción. IX. En cuanto al pueblo, particularmente si hay muchos que ignoren el modo de disponerse para recibir los Sacramentos, procuraría explicarle en Misas mayores, y otros tiempos oportunos por espacio de dos ó tres años, las Instrucciones, que aquí ofrezco á mis paisanos, ú otras que se escriban mejor, siguiendo el orden con que están puestas. Haria decir al chico destinado para este fin una Instrucción oyéndole el pueblo; y ella me serviría de asunto para*

una, ó más pláticas; y para este fin puede servir mucho la apreciable obra que en dialecto guipuzcoano acaba de dar á luz mi caro amigo Don Juan Antonio de Moguel. Es muy bueno exponer el Evangelio del día; pero nosotros vivimos en pueblos donde los feligreses no pueden acudir á la Parroquia con la comodidad que en Navarra, Aragon y Castilla; y es necesario que primero se atienda á lo más urgente en aquellas horas, en que el pueblo puede asistir, y esto parece muy conforme al concilio Tridentino Sess. 5. cap. 2. de reformat. X. Las cédulas de aprobación en doctrina cristiana deben ser muy caras, para que el pueblo se mueva á acudir á la Doctrina; y si en esto se dá lugar á contemplaciones, si no se les examina sino de pura ceremonia, todas las instrucciones que el Párroco diese en los dias festivos, no alcanzarán para la gente más necesitada, porque no acudirá á ellas. XI. Con los jóvenes que aspiran al matrimonio debe observarse con puntualidad lo mandado por el Ilustrísimo Irigoyen, examinándolos seriamente en la Doctrina antes de las proclamas. Si algunas de estas reglas no agradaren á los catequistas acostumbra-

dos á otro método de menos fatiga, no riñamos por esto, y concluyo con lo que segun escriben, Sidronio dijo á Drossullo Satyra I.^a

Quod justum est scribo, nec multum, Drossule, curo sive huic, sive illi displiceat, placeat.

Advertencia I.

Este prólogo se ha puesto en castellano, temiendo que muchos catequistas no lo leerían de otra suerte.

Advertencia II.

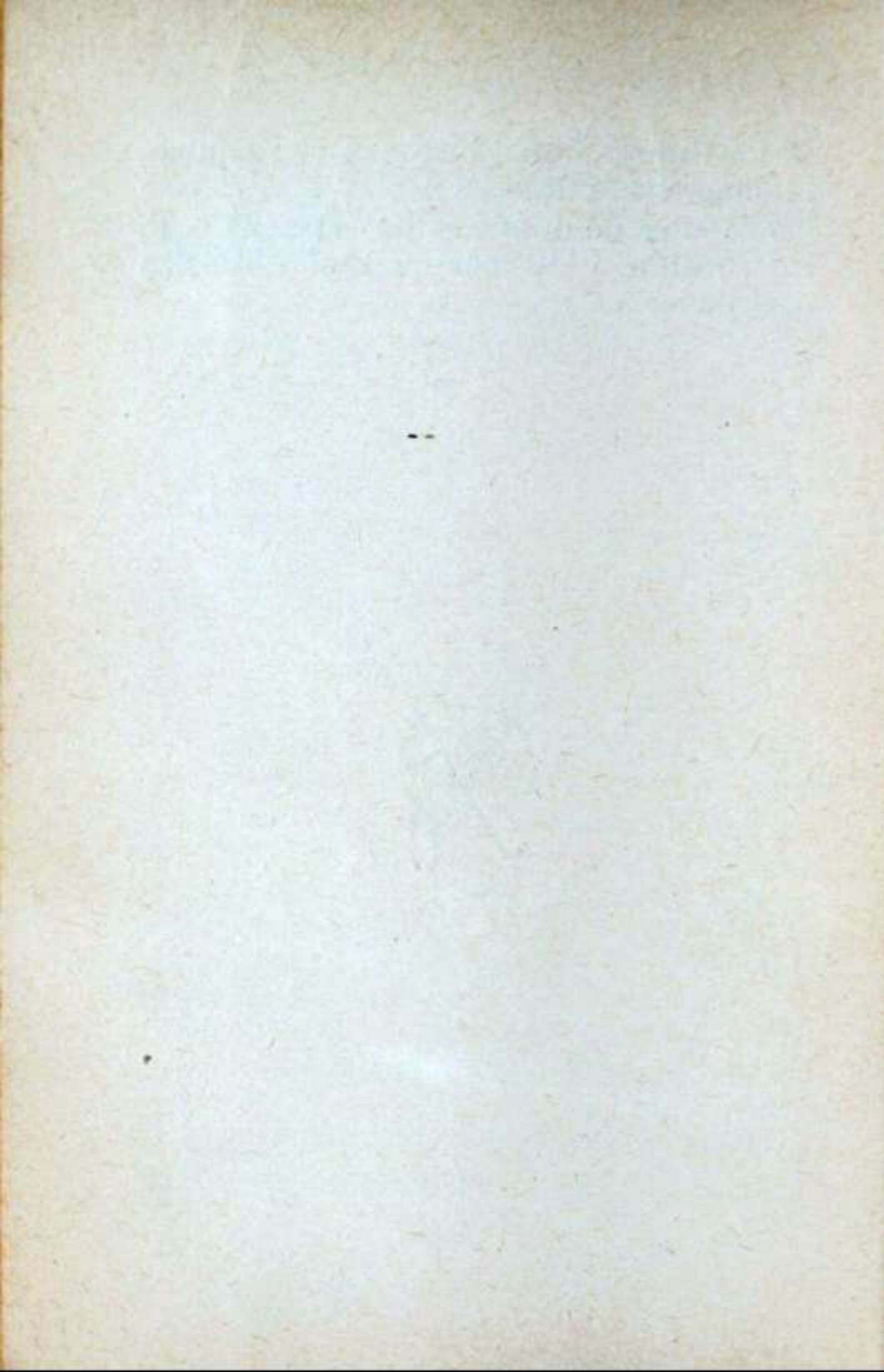
El dialecto en que se escriben las instrucciones, es un medio entre el de Beterri, y Goyerri. Se diferencia del de Hernani, y San Sebastian v. g. en *dezute, dute, duenac, dutenac dituzute, dituzte.* etc. que es segun el modo de San Sebastian; y en el nuestro: *dezue, due, duanac, duenac, dituzue, ditue.*

Advertencia III.

Al pié de cada instrucción se pondrán varias veces citas, no porque sirvan pa-

ra los niños; sino porque el catequista muchas veces deseará saber, y registrar las fuentes de donde se ha extractado la instrucción; y es más facil el quitarlas que ponerlas.

LENENGO PARTEA

CONFESIOCO SACRAMENTUARI
dagozcan Eracusaldia.

LENBICICO ERACUSALDIA.

*Cer dan, eta norc Eliz Ama Santari
utzi cion Penitenciaco, edo
Confesioco Sacramentua.*

Eracusleac. A aurra, icasi dezu Aste-
teren Doctrinaco liburuchoa? Icasi bear
dituzu bada orain Penitenciaco, edo Con-
fesioco Sacramentuari dagozcan gauzac.
Esadazu.

G. Eliz Ama Santaren Sacramentuen ar-
tean irugarrena cein da?

- E. Penitencico, edo Confesioco Sacramentua.
- G. Cer da Penitencico, edo Confesioco Sacramentua?
- E. Becatariaren aldetic biotzeco damua ontzeco asmo osoarequin; aozco Confesioa, eta obrazco satisfaccioa: Eta Confesorearen aldetic absolucioa.
- G. Norc utzi cion Eliz Ama Santari Sacramentu aú?
- E. Jesu-Cristo gure Jaunac. (a)
- G. Jesu-Cristoren etorrera baño len ez ote zan Confesioric?
- E. Moyses Jaunac letraz ezarriric Legue zarra eman cion artean, etzan izan Confesioric, ez eta gueroz ere Legue zarraren azpian bici etziranen artean.
- G. Moysesen Leguean ote zan Confesioric.?
- E. Omen zan, Jauna, Confesioa (b), baña Sacramentu etzana; eta becatuac barcatzeco indarric eta quemenic etzua-na.
- G. Beraz Jesu-Cristo etorri zan artean etzan izan becatarientzat barcacioric?

(a) Joanis 20. vide Tridentin. Ses. 14. cap. 1, et Canone etiam I. (b) Vide Benedictum XIV. de festis Lib. 1. cap. 2. á num. 25. Tirinum, Calmet etc.

- E. Bai, Jauna, Fede, Esperanza, ta onez-
co damu, edo Contricio osoarequin
biurtzen baciran Jaunagana. (a)
- G. Nori utzi cion Jesu-Cristoc becatuac
barcatzeco escua?
- E. Ez edoceñi, baicic Apostoluai, Obispo
Jaunai, eta, oec confesioac aditzeco bi-
daltzen dituen Apaizai. (b)

BIGARREN
ERACUSALDIA.

*Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc
Confesioco Sacramentua,
eta cer ondasunac
dacartzian.*

- G. Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc Con-
fesioco Sacramentua?
- E. Batayoa ezquero eguindaco becatuac
barcatzeco (*)
- G. Cer ondasun dacartzi barcacio one-
quin batean?

(a) Vide Concilium Tridentinum Ses 14. Cap. 4.

(b) Vide tridentinum Ses. 14. cap. 6. et Canon.
10. et Benedictum XIV. de Synod. Dioceses. Lib. 7
cap. 16. (*) Concilium Tridentinum Ses. 14. cap. 1

E. Ondasun andiac, eta asco.

G. Cein dira?

E. *Lenbici*, barcatzen du becatuai cegoten betico pena, eta aldatzen du, emen, edo Purgatorioan, demboraz bucatuco dan penan. (a) *Bigarren*, biurtzen dio animari, becatuarequin galdu zuan, graciaren apaindura ta soñeco ederra, virtute, ta doai añscorequin. (b) *Irugarren*, berriro eguiten du Jaincoaren ume, ta adisquide, (c) Jesu-Cristoren senide, Espiritu Santuaren bicilecu, edo Eliza, (d) eta Ceruaren jabegai. *Laugarren*, ematen ditu becatutic aldeguiteco, eta bicitzonean irauteco Ceruco laguntzac. (e) *Bostgarren*, ematen |du ascotan animaco paquea, ta sosegu gozo bat. (f) *Seigarren*, piztutzen ditu, becatuarequin illac gueratu ciran obra on, edo Ceruraco irabaciac. (g)

(a) *Trident. Ses. 6. de Justificatione cap. 14.*
(b) *Ezechiel 18. Joel. 2 ad Hebr. 6. Trident. Ses. 6. cap. 16. de Justific.* (c) *1. Joan. c. 3. ad Roman. c. 8. Trident. Ses. 14. cap. 3. de pœnit.*
(d) *Ad Roman. c. 8. ad Rom. c. 5. 1a. ad Corint. c. 3. et 6.* (e) *Vide Theologos.* (f) *Tridens. Ses. 14. cap. 3. de Pœnit et Catechism. Rom.* (g) *Vide Trident. Ses. 6. cap. 16. et Theologos de reviviscencia meritorum.*

- G. Confesatzen diran becatari guciac artzen ote ditue ondasun oec?
E. Ez, Jauna, baicic confesio ona eguiten duenac.

IRUGARREN
ERACUSALDIA.

Confesio en batec escatzen dituan gauzac.

- G. Cenbat gauza bear dira Confesio on bat eguiteco?
E. Bost gauza.
G. Cein dira?
E. *Lenengoa* examiña; (a) *Bigarrena*, doorea, edo eguindaco utseguiteen damua. (b) *Irugarrena*, ontzeco, edo aurrrera becatuic ez eguiteco asmoa (c) *Laugarrena*, confesioa. (d) *Bostgarrena*, satisfacioa (e).
G. Cenbat gauzatara biurtzen dira esan dituzun bost oec?
E. Irutara.
G. Cein dira?

(a) *Trident. Ses. 14. cap. 5.* (b) *Trident. Ses. 14. cap. 4.* (c) *Trident. ibidem.* (d) *Trid. Ses. 14. cap. 5. et Can. 6.* (e) *Trid. Ses, 14. cap. 8.*

- E. Biotzeco damua, aozco Confesioa, ta obrazco satisfacioa (a).
- G. Cergatic bost gauza aec biurtzen dira iru oetara?
- E. Ceren examina biurtzen dan Confesio onera; eta ontzeco asmoa eguizco damura.
- G. Cer icen eman oi zate biotzeco damuari, aozco coñfesioari, eta obrazco satisfacioari?
- E. *Penitenciaren iru parteen icena. (b)*
- G. Cergatic ori?
- E. Ceren iru gauz oec chit bearrac diran Penitencico Sacramentua osatzeco, eta becatuen barcacioa osotoro iristeco (c).

LAUGARREN ERACUSALDIA.

*Cer dan eta nola eguin ditequean
examina.*

Esan dituzu, Confesio on bat eguiteco bear diran bost gauzac. Orain esadazu:

G. Cer da examina?

(a) *Trident. Ses. 14, cap. 3.* (b) *Trident. Ses. 14. cap. 3.* (c) *Trident, ibidem.*

E. Eguindaco utseguite, edo becatuen contuac ateratzea.

G. Cer eguingo dezu onetaraco?

E. Bost gauza.

G. Cein dira?

E. *Lenbici*, jarrico naiz Jaunaren aurrean lecu egoquiren batean, ta adoratuco det umiltasun, eta errespeto guciarequin, goiceco jaieran eracusten dan bezala. *Bigarren*, emango diozcat esquerac eguin dizquidan mesede guciac gatic, baña batezere, ceren oraindaño ichedon didan becatutic irteteco, eta beragana biurtzeco. *Irugarren*, escatuco diot Espiritu Santuari arguia, ta lagunza nere utseguiteac ezagutzeco, ongui damutze-co, ta confesatzeco. *Laugarren*, beguiratuco det, azqueneco confesioan becatu larriren bat aztu ote citzatan, eta emandaco penitencia eguin nuan, edo ez. *Bostgarren*, animaren beguien aurrean ipiñico ditut Jaincoaren Legueco amar Aguinteac, Eliz Ama Santaren bostac, nere estadu, bicimodu, eta carguac dituan eguinbideac, eta contu ateraco det, nola, eta cenbat bider utseguin dedan bacoitzaren contra.

Eracusleac. Ongui esan dezu: eta cer dan Jaunaren aurrean jartzea, eta nola gauz

oec eguiten diran batzuetan labursheago, eracutsico zatzu irugarren partean.

BOSTGARREN
ERACUSALDIA.

Confesio gaiztoac berritzeco nola eguin ditequean examina.

Eracustleac. Esan dezu, nola eguin bear dan azqueneco Confesiotic oraindañoco examina. Demagun, aurtasunetic, edo gueroz, eguin dituzula confesio gaiztoren batzuec: ¿nola eguingo dezu oec berritzeco bear dan examina?

E. *Lenbici*, jarrico naiz Jaunaren aurrean, eta adoratuco det umiltasun, eta errespeto guciarequin. *Bigarren*, eman go diozcat esquerrac, eguin dizquidan mesede guciacgatic, baña batezere ceren oraindaño ichedon didan becatutic irte-teco, ta beregana biurtzeco. *Irugarren*, escatuco diot Espiritu Santuari arguia, eta lagunza nere utseguiteac eza-gutzeco, ongui damutzeco, eta confesatzeco. *Laugarren*, beguiratuco det, cenbat dembora, edo urte dan, gaizqui confesatzen asi nintzala, bataz beste urtean

cenbat confesio, eta comunio eguin ditudan bitarte orretan. *Bostgarren*, confesatzen nintzanean, oroitzen ote nintzan leneco confesio, ta comunio gaiztoaz. *Seigarrena*, animaren beguien aurrean ipiñico ditut Jaincoaren Legueco amar aguinteac, Eliz Ama Santaren bostac, nere estadu, bicimodu, ta carguac dituan eguinbideac, eta contu ateraco det, nola, ta cenbat bider utseguin dedan bacoitzaren contra. *Zazpigarrena*, cenbat bider utseguin dedan oroitu ecin banaiz, alic onguiena contu ateraco det, cer oitura gaizto izan dedan Mandamentu bacoitzean, astean, edo illean cenbat bider erortzen nintzan pensamentuz, itzez, eta obraz guchi gorabera.

SEIGARREN
ERACUSALDIA

*Cer dan Confesio onac escatzen
duan bigarren gauza, ta
onec bear dituan
doaiac.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan,
bigarren gauza cein da?

- E. Dolorea, edo eguindaco utseguiteen damua.
- G. Cer doai, edo condicio escatzen ditu damu onec?
- E. Lau doai; edo condicio.
- G. Cein dira?
- E. Lenengoa, *Ceruticacoa*, edo sobrenaturala izatea. *Bigarrena*, barrendic, edo biotzetic jayoa izatea. *Irugarrena*, becatu larri, edo mortal gucietara zabaltzen dana. *Laugarrena*, calte, eta gaitz gucien gañeticacoa izatea (a).
- G. Cer aditzen dezu *Ceruticaco damuaren* icenez?
- E. Aditzen det, damu au dala Espiritu Santuaren laguntza, eta graciarequin sortzen dana. Aditzen det gañera, damu au sortzen dala Fedeac eracusten duan damu-bide, edo motiboren bategatic.
- G. Cer aditzen dezu *barrendic*, edo *biotzetic* jayotzen dan damuaren icenez?
- E. Aditzen det, ez dala asco auaz esatea

(a) Vide Epistol. 1.^{am} ad Corint. c. 12. 2.^{am} ad Corin. c. 3. Trident. Ses. 6. cap. 6. et Can. 3. de Justific. Prop. 57. damnatam ab Inocent. XI. Joel. 2. Trident. Ses. 14. cap. 4. Ezechiel. 18. Catechism. Roman. Part. 2.^{am}. cap. 5. n. 27. et 31. Matth. 10.

damu det Jauna, ez eta bularrari golpe andiac ematea ere, baicic bear dala biotzetic eguiaz eta benaz sortzen dan damua.

G. Cer aditzen dezu becatu larri gucieta-
ra zabaltzen dan damuarequin?

E. Aditzen det, ez dala asco becatu larri
batzuen damua, baicic bear dala gu-
ciena.

G. Cer aditzen dezu calte, eta gaitz gu-
cien gañetitaco damuaren icenez?

E. Alaco eran, eta añ biotzetic damutu
bear zaiola becatariari, non naigo
luquean beste edocein calte, eta gaitz
guertatu balitzaio ecen ez becatuan
erortzea.

ZAZPIGARREN

ERACUSALDIA.

*Cenbat guisatara dan damu ceruti-
cacoa, edo sobrenaturala:*

Cer dan atricioa.

G. Cenbat guisatara da damu cerutica-
coa edo sobrenaturala?

E. Bitara.

G. Cein dira?

E. Bata da beldurrezcoa, ta berecoia, eta deritza *Atricioa*; bestea onezcoa, eta deritza *Contricioa*.

G. Cer da *Atricioa*?

E. Damu bat biotzean sortzen dana, *Lenbici*, ceren gauza guciz itsusia dan, *Ceruraco* eguin, eta bere Semearen odol preciotsuaren costuz erosi guinduan, Jaunaren contra alchatzea, eta becatu eguitea (a). *Bigarren*, ceren becatu larria eguitean, galdu degun Jaunaren gracia, eta *Ceruraco* escu, ta derecha gucia. *Irugarren*, ceren becatu larri bacoitzarequin irabaci ditugun betico su eta garrac, edo infernucio penac, (b) *Laugarren*, ceren Jaunac guganaco urriquitmentuz deitzen digun bucatutic irteteco, eta esqueitzen digun gure esquergabequeri gucien barcacioa, Jesusen Eriotza eta merecimentuac bitarteco dirala. (c)

G. Cergatic deitzen zaió *Atricioari beldurrezco damua*?

E. Ceren sortu oi dan betico bicitza galtezco, eta betico su, eta garretan erortzeco beldurrez.

G. Cergatic deitu diozu *berecoia*?

(a) *Trident. Ses. 14. Cap. 4. de Pœnit.*

(b) *Ibidem.* (c) *Ses. 6. cap. 6. de Justificat.*

E. Ceren biotzac atriciozco damua sortzen duanean, bere on, eta eguitecoari bacarric beguiratzen dion.

G. Asco ote da atricioa Confesio ona eguiteco?

E. Bera utsic ez da asco becatariari graziaren apaindura ederra emateco, baina prestatzen du au iristeco confesioco Sacramentuarequin batean (a); eta onena da beiñ zayatzea Atriciora, ta guero onezco damu, edo Contriciora.

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Onezco damu, edo Contricioaren
gañean.*

G. Cer da onezco damu, edo contricioa?

E. Damu bat biotzean sortzen dana, ceren ontasun, eta maitagarritasun baztergabea dan Jaunaren contra becatu eguin degun.

G. Cergatic damu oni deitu diozu *onezcoa*?

(a) Ses. 14. cap. 4. de. Pœnit.

E. Ceren damu au sortzeco bidea dan, ez beldurra, baicic Jaunaren ontasun, eta maitagarritasun bazterric eta neurric ez duana.

G. Atricioa, edo Contricioa da ohea?

E. Biac dira onac, baña ascoz prestua-goa, ta ohea da onezco damua, edo Contricioa. . .

G. Cergatic?

E. Ceren, len esan dan bezala, Atricioa bera utsic ez dan asco becatariari gra-ciaren apaindura ederra emateco; ba-ña Contricioa da damu añ indartsua, añ miragarri ta prestua, non biotzean sortzen dan une, edo puntuan bertan ayenatzen dituan becatu larri guciac, eguzquiac gauaren illuntasunac aye-natzen dituan eran.

G. Beraz onezco damu, edo Contricioa-re-quin confesatzeco prestatzen bada bat eta Elizara dijoala bidean iltzen bada confesiogabe, Cerura joango da?

E. Bai, Jauna, ceren Jaunaren gracion ilco dan.

G. Eta beldurrezco damu, edo Atricioa-re-quin prestatzen dana confesatzeco, elizaraco bidean iltzen bada confesio-gabe, nora joango da?

G. *Infernura*, *ceren becatuan ilco dan.* (a)
Eracusleac: Ongui diozu; orregatic sarritan, eta biotz osoz eguin biar lituque cristabac Fede, Esperanza, Caridade ta Contriciozco afectoac, eta oec eguiteco balia diteque, Dotriñaco liburuchoac dacarren, goiceco jaieraz.

BEDERATZIGARREN ERACUSALDIA.

*Cer dan Confesio onac
escatzen duan irugarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan irugarren gauza cein da?

E. Ontzeco, edo aurrera becuric ez eguiteco asmoa. (b)

G. Nolaco asmoa ote da asmo au?

E. *Lenbicia*, asmo oso eta sendoa. *Bigarrrena*, becatu gucietara, larrietara be-

(a) *Pecatu larriren bat edo gueyago daramazquiyanaz diyo au Aguire jaunac, ondo agiri dna becela.*

(b) *Concilium Trident. Ses. 14. cap. 4. de Pœnitentia.*

intzat, zabaltzen dana. *Irugarrena, asmo eraguillea.*

G. Cer aditzen dezu diozunean: *asmo oso eta sendoa?*

E. Aditzen det asmo biotz gucitic jayoa, eta alaco sasoian ipintzen duana becataria, non prest jartzen dan ecergatic ere aurrera becuric ez eguiteco, ez eta bicitzagatic, edo eriotzagatic ere.

G. Cer aditzen dezu diozunean: *becatu gucietara, larrietara beintzat, zabaltzen dana?*

E. Aditzen det, confesio ona eguiteco ez dala asco becatu au edo ura ez eguiteco asmoa, baicic bear dala, becatu larriric beintzat, batere beiñere ez eguitecoa.

G. Asco ote da becatu larriric beiñere ez eguiteco asmoa, becatu benialic baicic eguiñ ez duana confesatzen danean?

E. Ez, Jauna.

G. Cer eguin bear du bada onelaco becatariac, Confesioco Sacramentuaren ondasunac ez galtzeco?

E. Artu bear du asmo osoa becatu larriric ez eguiteco beiñere, ezeta confesatu dituan benialac ere, batez ere au edo ura. Orregatic onena da guchitan

eguindaco becatu benial andiscoren bat aitortzea, larriric ez danean.

G. Cergatic ori?

E. Ceren errazago sortzen dan guchitan eguin oi dan becatuan ez erortzeco asmoa.

G. Cer aditzen dezu diozunean: *asmo eraguillea*?

E. Aditzen det asmo bat, becataria esnatzen eta azcartzen duana, aurrera becaturic ez eguiteco neurri egoquiac artzera.

AMARGARREN ERACUSALDIA.

*Asmo eraguilleac escatzen dituan
neurri egoquien gañean.*

—

Eracusleac. Esan dezu, *asmo eraguillea* dala asmo bat, becataria esnatzen eta azcartzen duana, aurrera becaturic ez eguiteco neurri egoquiac artzera. Esadazu orain:

G. Cer neurri dira oec?

E. Bearrenac sei.

G. Cein dira?

E. *Lenengoa* becaturaco bide, eta perill urcoac beti-betico utzitzea. *Bigarrena*, utzitzea era berean, besteri becaturaco bidea ematen dioen izqueta eta modu gaisto guciac. *Irugarrena*, lagun urcoari bere onran, icen onean, edo beste ondasunetan eguindaco calteac deseguitea, eta gauza bere jabeari biurtzea lenbaitlen. *Laugarrena*, becatoren batean erortzeco oitura izan bada, au escuratzeco eta eci-tzeco benaz sayatzea; eta argaltasunez irristatzea guertatzen bada, lenbaitlen alchatzeco aleguiña eguitea Sacramentuen sendagaiac artuaz. *Bostgarrena*, ba-coitzaren estadu, bicimodu eta carguari dagozcan eguinbideai arretaz erantzutea. *Seigarrena*, ezagutzea ez guerala gauza edo gai guereenez, eta Jaunaren gracia ta laguntzagabe, neurri oec artzeco, ezeta *Jesus bat* esateco ere; eta graci au contuz billatzea, dala Jaun berari umilqui escatuaz, eta sarritan Sacramentua artuaz, dala Virgiña chit santa becatarien Ama gozoa bitarteco ipiñiaz.

G. Confesatzera datocen guciac ote dcarte esan dezun bezalaco asmoa?

E. Ez, Jauna; omen dira alabaña becatari asco asmoaren iduri utsarequin datocenac.

AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

Ontzeco asmo-iduri utsarequin confesatu oi diran becatarien gañean.

G. Nor edo ceñ ote dira ontzeco asmo eguiazco gabe, edo asmo-iduri utsarequin confesatzen diranac?

E. Asco bide dira, baña ezagutuenac oec: *Lenbicia*, Dotriña eta ongui confesatzeco prestaera icasteco arretarie artu nai ez duenac. *Bigarrena*, becaturaco bide ta perill urcoac uzteco biotzie ez duenac. *Irugarrena*, besteri becaturaco bidea ematen dioen, itz loi eta modu gaistoac laja nai ez dituenac. *Laugarrena*, lagun urcoari onran, icen onean, eta beste ondasunetan eguindaco calteac deseguiteco, edo jabeari bere gauza biurtzeco arretarie ez duenac. *Bostgarrena*, becaturaco oiturac garaitzera benaz sayatu nai ez duenac. *Seigarrena*, bere estadu, bicimodu, eta carguaren eguimbidez ardurarie gabe bici diranac. *Zaz-*

pigarrena, lagun urcoaganaco gorrotoa edo gorrotoaren señaleac utzi nai ez di-tuenac.

AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Cer dan Confesio onac escatzen
duan laugarren gauza.*

G. Confesio on bat eguiteco bear dan laugarren gauza cein da?

E. Confesioa.

G. Cer aditzen dezu confesioaren icenez?

E. Aditzen det eguindaco becatuac aitortzea edo esatea barcatzeco escua duan Apaizari.

G. Aitortu edo confesatu bear ote dira becatu benialac ere?

E. Ona da, baña ez da premiazco gauza; eta nola confesatu ditequean becatu benialac baicic ez duana, esan da berderatzigarren Eracusaldian.

G. Cer doai edo condicio bear ditu Confesioac?

E. Irutara biur ditezque guciac.

G. Cein dira?

E. *Umilla, eguiazcoa eta osoa izatea.*

G. Cer da confesio *umilla*?

E. Umiltasun eta lotsa eder batequin becatuac aitortzea.

G. Cer da confesio *eguiazcoa*?

E. Aitortzea becatuac examiñan arquite diran eran, eta adiña.

G. Cer da confesio *osoa*?

E. Becatu larri confesatu gabeac osotorro aitortzea.

G. Confesatu gabe utzitzen badezu becatu larriren bat; ceren examiñan gogora etzatzun, edo ceren guero aztutzun, ¿gaiztoa izango ote da zure confesioa?

E. Ez Jauna; ori nere culpaz guertatzen ezpada, baña gueratuco naiz aztutaco becatu ura guero confesatu bearrean.

G. Lotsaz edo gaiztaqueriaz becatu larriac edertzen, edo ishillic gordetzen badira confesioan, ¿cer becatu eguiten da?

E. *Sacrilegioa* deritzan becatu izugarri bat.

G. Cer eguin bear du onelaco becatariac?

E. Berritu bear ditu gaizqui confesatzen asi zanetic eguindaco confesio guciac.

G. Beraz confesatu gabe utzi zuan becatua ezecic, confesatuac ere berriro aitortu edo esan bearco ditu?

E. Bai Jauna, ceren confesio onarequin bacarric quentzen eta bucatzen dan becatu larrien confesatu-bearra.

G. Eta confesatu gabe utzi cituan becatuac aitortzeaz gañera, esan bearco ote ditu nola lotsaz edo gaiztaqueriaz utzi cituan?

E. Bai, Jauna, ceren onetan dagoan Sacrilogia deritzan becatua orain diogun trancean.

Eracusteac. Ongui diozu: eta confesio gaiztoac berritzeco nola eguin ditequean examiña, esan zan bostgarren Eracusaldian.

AMAIRUGARREN

ERACUSALDIA.

Cer dan Confesio onac escatzen duan bostgarren gauza.

G. Confesio on bat eguiteco bear dan bostgarren gauza cein da?

E. Satisfacioa.

G. Cer aditzen dezu Satisfacioaren icenez?

E. Confesoreac emandaco penitencia leyalqui eguitea.

G. Confesoreac ematen dion penitencia eguiteco asmo gabe confesatzen darenac, cer becatu eguiten du?

E. Becatu larria.

G. Emandaco penitencia autsitzen edo eguin gabe uzten duanac, cer becatu eguiten du?

E. Autsitzen badu penitencia larria, eta aintzacotzat emana, becatua izango da larria; baña autsitzen duan penitencia chiquia bada, chiquia edo beniala izango da alde onetatic eguiten dan becatua ere.

G. Confesoreac aguintzen dizun penitencia, ecin ongui eguin dezaquezuna bada, cer eguingo dezu?

E. Umilqui escatuco edo erregutuco diot, alda deguidala beste penitencia batera, alda baditeque.

G. Confesoreac ematen diezten penitenciaz gañera, cer eguin oi due cristau onac?

E. Ontzat, edo Jaunaren icenean, artzen ditue emengo gurutze ta samintasunac; esqueintzen diozquee Jaun bera-

ri beren obra guciac, eta eguiten due aleguiña indulgenciac edo barcacioac irabazteco.

AMALUGARREN
ERACUSALDIA.

*Cristau guciac confesatzeco degun
eguinbidearen gañean.*

- G. Cristau guciac beartuac ote daude confesatzera?
E. Bai, Jauna, gaitzarequin onaren eza-
güeran sartu ezquero. (a)
G. Urtean cenbat bider?
E. Urtean bein bederic.
G. Urtearen cer demboraz eguin bear
du cristauac, Eliz Ama Santac aguin-
tzen duan Confesio au?
E. Ez du Elizac señalatu dembora au,
baña Iruñeco Apaiznagusiaren mende-
co errietan, ala leguez nola usanzaz,
garizuman eguiñ oi da. (b)
G. Urtean bein ezecic beste cenbait al-

(a) *Concilium Lateranen. IV. Canon. 21.*

(b) *Vide Constit. Synod. hujus Diocesis.*
Lib. 5. tit. de Pœnil. et remis. Cap. 1.

diz ere confesatzera beartua ez ote dago Cristaua?

E. Bai, Jauna. *Lenbicia*, iltzeco perillean dagoanean. *Bigarrena*, Comulgatu bear badu, eta becatuan arkitzen bada. *Irugarrena*, sarritan edo noicean beñ confesatu gabe ecin becatuaren berrizaturac utzi baditu. (a)

G. Urtean beñ bederic confesatzeco aguinte au gordetzen ez duenai, cer castigu siñalatzan die Eliz Ama Santac?

E. Aguintzen du, bicitzan ez daquiela utzi Elizan sartzen, eta iltzen diranean, ucatu daquiela Eliz lurra. (b)

AMABOSTGARREN ERACUSALDIA.

*Confesatzeco prestatzen ceranean,
acusatzen asi baño len eguin
bear dezuna.*

G. Confesatzera zoacenean, nola jarrico cera?

E. Jarrico naiz belaunico umiltasun

(a) Vide T. T. (b) Concilium Lateran. ubi sup.

- andiarequin, eta ciñatuco naiz. (a)
- G. Beraz jancian ta egoeran, umiltasun eta modestia andi bat aguertu bear dezu?
- E. Bai, Jauna; orregatic guizonac ez due jarri bear ezpatarequin, ez eta emacumeac ere soñeco arroaquin. (b)
- G. Ongui da besteri bere chanda quendu naiez ibiltzea?
- E. Ez Jauna, eta beragatic ichedon bear dio bacoitzac bere chanda edo aldiari. *Eracusleac.* Ongui diozu, baña zarrai eta ericho daudenai lecu eguitea, lenbaitlen confesa ditecen, ederqui dirudian gauza da.
- G. Besteren becatua aditzen badezu, ura confesio eguiten ari dala, esan ote dezaquezu lagun artean?
- E. Ez, Jauna, baicic ishilie iduqui bear det, confesoreac iduqui bear duan eran.
- G. Ongui da jaquin naiez, confesioco gauzac aditzeco moduan jartzea?
- E. Ez, Jauna, ta ongui izan ordean da becatu andi bat.
- G. Acusatzen asi baño len, cer esango dezu?

(a) *Rituale Roman* (b) *S. Carolus Borromæus, Calatayud.*

- E. *Ni becataria*, edo gucia, anciñatic España esaten dan bezala, (a) edo beintzat erdiraño; (b) edo *Ni becatariaren* lecuan esango det *Nere Jesucristo Jauna*, (c)
- E. Acusatzen asitzeco aurrean ongui da egun onac confesoreari ematea?
- E. Ez, Jauna: absolucioa artu artean ez da itzeguin bear confesioari dagozcan gauzac baicic.
- G. Asieran esan badezu *Ni becataria* erdiraño, edo itz oetaraño: *Nere culpaz, nere culpaz, nere culpa chit andiaz*, gañeracoa, noiz esango dezu?
- E. Absolucioaren aurretic.

AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

Acusatzen edo cere burua salatzen asitzen ceranean, nola au ongui eguingo dezun.

G. Acusatzen asi baño len esan eta eguin bear dezuna aditu degu: esazu

(a) *Rituale Rom. et Manualia Hispana.*

(b) *S. Carolus Porromæus* (c) *Galatayud in Catehis.no.*

orain nola acusatuco ceran?

E. Umilqui, eguiaz eta osotoro aitor-
tzen dituala nere utseguite ta beca-
tuac, ta au eracusten da irugarren par-
tean.

G. Aditu det, acusatzeco denboran con-
tuz utzi bear dirala Confesioco Sacra-
mentuari ongui ez dagozcan itzac:
¿cein dira oec?

E. *Lenbicia*, itz eta ipui alferrac. *Bigar-
rena*, itz loiac. *Irugarrena*, besteren
icen ona edo fama guchitzen eta bez-
tutzen duenac.

G. Cer itz dira *alferren* icena eman die-
zun oriec?

E. Itz alferrac dira esatea: *Acusatzan
naiz nere Jaungoicoa bear bezala ez
amatuaz; acusatzan naiz eriotzaco or-
duan etsaiac acusatuco nauan guciac;*
alferrac dira becatua esateco nastu-
tzen diran ipui edo contuac, baldin
luzagarri oec gabe adiraci baditeque
eguindaco utseguitea. (a)

G. Cer itz dira loien edo ciquiñen ice-
na eman diezunac?

E. Itz loiac edo ciquiñac dira, araguien

(a) Vide S. Franciscum Salesium in sua In-
troductione ad vitam devotam.

icenac, eta beragatic seigarren Mandamentuaren contraco becatuac airtortu bear dira al dan onestidade guciarequin, becatua ezagutzeco diña baicic esaten ez dala.

G. Cer itz dira besteren icen ona, edo fama guchitzen eta beztutzen duenac?

E. Onelacoac izan ditezque, baldin becatariac acusatzen danean, icendatzen badu becatuan lagun izan duana, edo senarrac emaztearen, eta emazteac senarraren becatuac contatzen badi-tu. (a)

(a) *Si pœnitens nequeat peccatum suum integre confiteri, quin Confesarius suus veniat in cojnitionem socij, seu complicitis in peccato, ut sæpe contingere potest conjugatis, disputant T. T. an teneatur adire Confesarium. cui ignotus sit complex? Affirmant Suarezius, Lugo, Antoine, et alij; sed id pro mero consilio habent Tournelius, et alij cum Gersone. Vide Ligorium, et Auctorem additionum ad Antoine.*

BIGARREN PARTEA

COMUNIOCO SACRAMENTUARI dagozcan Eracusaldia.

LENENGO ERACUSALDIA.

*Cer dan Comunioco edo Aldareco
Sacramentua.*

Eracusleac: Icasi dituzu Confesioco Sacramentuari dagozcan gauzac. Asi gaitecen Comunioco, edo Aldareco Sacramentuari dagozquionac uquitzen. Esazu;

G. Eliz Ama Santaren Sacramentuen artean laugarrena cein da?

E. Comunioco, edo Aldareco Sacramentua.

G. Cer da Aldareco Sacramentua?

E. Da, oguiaren eta ardoaren anz, eta idurien azpian Jesucristo bera Jainco ta guizon eguiazcoa berequin daucan Sacramentu guciz miragarria.

G. Cergatic deitzen zaio *Comunioa*, edo *Comunioco Sacramentua*?

E. Ceren cristau fededun gucien animaco janaria ta edaria dan, ta ala andiac, nola chiquiac, ala aberatsac nola beartsuac, berdin duen janari ta edari au artzeco escua. Ceren gañera janari au ongui artzen duenac, bat eguiten diran Jesu-Cristorequin, eta elcarrequin (a).

G. Cergatic deitzen zaio *Aldareco Sacramentua*?

E. Ceren Aldarean eguitan esqueintzen eta artzen dan. (b)

G. Cergatic icendatzen da *miragarria*, eta ascotan, *guciz miragarria*?

E. Ceren mirari gucien artean andiena, gucien oroipena eta gucien miragarritasuna berequin duana dan. (c)

(a) Vide S. Paulum 1 ad Corint. cap. 10 (b) Ad Hebr. c. 13 (c) Vide. D. Thom. in festo de Corpore Christi, psalm. 110. et Concilium Trident. Ses 13. cap. 2. de Eucharistia.

BIGARREN
ERACUSALDIA

*Comunioco Sacramentuari eman oiz
zaizcan, beste cenbait icenen
gañean.*

G. Esan dituzunaz gañera, Comunioco Sacramentuac ote du beste icenic?

E. Bai, Jauna, ta ez bat bacarra.

G. Cein dira oec?

E. *Eucaristia, Jaunaren afaria, Aingueruen oguia, bideraco janari ta edaria, edo Viatico, eta guciz Santua.*

G. Cergatic deitzen zaio *Eucaristia*?

E. *Le nbicia*, ceren *Eucaristia* esan nai duan *gracia ona*, eta Comunioco Sacramentuan dagoan *gracia ona* ezecic, *gracia guciaren iturburua* eta *Emallea*. *Bigarrena*, ceren *Eucaristiaren icenac* esan nai duan *gañera esquerrac ematea*, eta Comunioco Sacramentua *esquintzea da esquerric andienac ematea*. (a)

G. Cergatic deitzen zaio *Jaunaren afaria*?

(a) *Vide Catechismum Rom, Part. 2 cap. 4.*

E. Ceren, azqueneco afarian, eta afal-
ondoan, Jesusec eguin cituan gauza
miragarrien oroipena dan. (a)

G. Cergatic deitzen zaio *Aingueruen
Oguia?*

E. Ceren Jesu-Cristo dan Aingueruen
atseguin-contentua; eta Jesu-Cristo be-
ra Comunioco Sacramentuan jartzen
dan gure animen janari ta edari izate-
co. (b)

G. Cergatic deitzen zaio *bideraco janari
ta edaria*, edo *Viaticoa?*

E. Ceren Ceruraco bidean ongui ibiltze-
co, eta betico bicitza doatsua iristeco
janaria ta edaria dan. (c)

G. Beraz noiz nai ar-dezazula Comuni-
co Sacramentua, beti artzen dezu bi-
deraco janaria ta edaria, edo *Viaticoa?*

E. Bai, Jauna.

G. Nola bada iltzeco dagoanari ema-
ten zaionean bacarric deitzen zaio
Viaticoa?

E. Ceren Cristauac beti, baña batezere
iltzeco dagoenean artzen duan beti-
co bicitzaren bidea.

G. Cergatic icendatzen da *Guciz Santua?*

(a) S. Paul 1. ad Corint. cap. 11. hymn. Sacris
Solemniis. (b) Hym. Sacris Solemn. et. S. Joan.
c. 6. (c) Joan. c. 6.

E. Ceren Sacramentuen artean Comuniocoa bacarric dan, Santutasun guciaren Iturburua, eta emallea bera (a) beregan daucana.

IRUGARREN
ERACUSALDIA.

Norc, eta noiz utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentua.

G. Norc utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentu miragarria?

E. Jesu-Cristoc berac.

G. Noiz?

E. Ostegun Santu arratsean.

G. Esazu nola guertatu zan misterio izugarri au.

E. Ostegun Santu arratsean, bucaturic Legue zarrac aguintzen zuan afaria, alcha zan mayetic Jesus: artu zuan guerrian escu zapi bat, eta pertzean ura. (b) Garbitu ciezten Apostoluai oñac, eta biurtu zan mayera. (c) Artu

(a) *Trident. Ses. 13. cap. 3. et. 5. de Eucharistia.* (b) *Joan 13.* (c) *Ibidem.*

zuan oguia, eta Consagracioco itzac esanic, eman cien Apostoluai. (a) Artu zuan Caliza ere ardoarequin, eta Consagracioco itzac esanic, eman cien Apostolu berai. (b) Au eguiñ ondoan esan cien: Nic oraiñ zuequin eguin dedana, eguizue zuec ere guero, Nere, eta gaur arratsean eguiñ, ta bigar eguingo ditudan gaučen oroipena beritzen dezuela. (c)

G. Beraz arrats onetan eman cien Jesu-Cristoc Comunioco Sacramentua eguitemeco escua Apostoluai, eta oetatic datocen Apaiz guciai?

E. Bai, Jauna; aguindu cien alabaña eguin ceceela berac arrats artan eguin zuana. (d)

G. Noiz eguiten du Apaizac Sacramentu miragarri au?

E. Mezan Consagracioco itzac ostiaren ta ardoaren gañean esatean.

(a) *Marc. 14. et Luc. 22.* (b) *Ibidem.* (c) *Luc. 22 et 1.º ad Corint. c. 11.* (d) *Vide Trident. Ses. 22 Can. 2. de Sacrificio Misæ.*

LAUGARREN
ERACUSALDIA.

*Cer dagoan Ostian Consagracioco
itzac Apaizac esan ditzan
artean, eta esan
ezquero.*

G. Ostian cer dago?

E. Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean ogui pisca bat, eta esan ezquero Jesu-Cristoren gorputza. (a)

G. Jesu-Cristoren gorputza bacarric ote dago ostia consagratuan?

E. Ez Jauna, baicic Jesu-Cristo Jainco ta guizon eguiazco gucia. (b)

G. Beraz ostia consagratuan Jesu-Cristoren gorputzarequin batean arqiztzen dira beraren odola, anima ta Jaungoicotasuna?

E. Bai, Jauna.

G. Nola ori?

E. Ceren Consagracioco itzen indarrez jartzen dan ostian Jesu-ristoren gor-

(a) *Trident. Ses. 13. cap. 3 de Eucharistia*

(b) *Ibidem.*

putza biciari dicheozcanac diran odola eta anima. Ceren gañera Jesu-Cristoren Jaincotasuna guizon eguiñ zanic bat eguiña, edo unitua dagoan beraren gorputz eta animarequin. (a)

BOSTGARREN ERACUSALDIA.

Cer dagoan Calizan, Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero.

G. Calizan cer dago?

E. Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, ardo ta ur pisca bat, (b) eta esan ezquero Jesu-Cristoren odola. (c)

G. Jesu-Cristoren odola bacarric ote dago Calizan, consagracioa ezquero?

(a) *Ibidem.*

(b) *Concil. Florent. in instructione Armeniorum: Trident. Ses. 22. cap. 7. de Sacrif. Misæ.*

(c) *Trident. Ses. 13. cap. 3. de Eucharistia: Ses. 21. cap. 3. de Communionem.*

- E. Ez, baicic Jesucristo Jainco eta guizon eguiazco gucia.
- G. Beraz Calizan Jesu-Cristoren odolarequin batean arquitzen dira beraren gorputza, anima eta Jaincotasuna?
- E. Bai, Jauna.
- G. Beraz Jesu-Cristo gucia dago ostia Consagratuan, eta gucia Calizan?
- E. Bai, Jauna, baña ostian oguiaren, eta Calizan ardoaren antz ta idurien azpian.
- G. Ostia Consagratu utsarequin comulgatzen danac, artzen ote du ostia ta ardo Consagratua artzen dituanac adiña?
- E. Bai, Jauna; artzen du alabaña, alabatac, nola besteac, Jesu-Cristo Jainco eta guizon eguiazco gucia. (a)
- G. Cergatic cristau guciac ez dira comulgatzen ostia ta ardo consagratuarequin, Apaizac bezala?
- E. Enzun det, asco lecutan onela Comulgatzen cirala cristau guciac anciñaco demboran: baña quendu zuala Eliz Ama Santac usanza au, ceren guertatzen zan Jesu-Cristoren odola Comunioco demboran ishurtzea, eta ga-

(a) *Ses. 13. c. 3. et Ses. 21. c. 3. citatis.*

ñera, ceren, premiazco gauza ez dan era onetan cristau guciac Comulgatzea. (a)

SEIGARREN
ERACUSALDIA.

Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero, Jesu-Cristoc eguiten dituan gauza miragarriac.

Eracusleac. Esan dezu len Comunioco Sacramentuari deitzen zaiola *guciz miragarria*, ceren mirari gucien artean andiena, gucien oroipena, eta gucien miragarritasuna berequin duana dan. Esazu:

G. Cer gauza miragarri eguiten ditu Jesu-Cristoc Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero?

E. Asco, eta oen artean zortzi chit arri-garriac.

G. Cein dira?

(a) Vide Cabasutium in sua Notia Eccl. Sæc. 2. Dissert. 5. et Berlendis: Concil. Constantien. Ses. 13. Trident. Ses. 21. cap. 2 et can. 1 et 2.

E. *Lenengoa*, Consagracioco itzac esaten diran une, edo puntuan bertan, jartzea Sacramentuan Jesus, Jainco eta guizon eguiazcoa, naiz izan Apaiza ona, naiz ez, naiz Catolicoa, naiz herejea. (a) *Bigarrena*, ecin conta al adiña Elizetan egun oro jartzea, eta egotea Jesu-Cristo, ceruco bere jar-lecua utzi gabe. (b) *Irugarrena*, Consagracioco itzac esatean bertan biurtzea len ogui zana Jesu-Cristoren gorputz eta len ardoa zana Jesu-Cristoren odol. (c) *Laugarrena*, Consagracioco itzac esan ondoan oguiric eta ardoric batere Sacramentuan ez gueratzea, baña bai ogui-ardoan antza ta iduriac, nola diran usaia, colorea, gustoa ta indarra. (d) *Bostgarrena*, oguiaren eta ardoaren antz eta iduri oec artzen dituanari ematea oguiac, eta ardoac adiña indar. *Seigarrena*, ostia batec duan becin toqui chiquian jartzea eta egotea Jesu-Cristo Jainco ta guizon eguiazcoa. (e) *Zazpigarrena*, ostia erdiratzen edo puscatzen danean ez puzcatzea Jesu-Cristoren gor-

(a) *Trident. Ses. 7. Canon. 12. De Sacrament. in genere.* (b) *Tridentin. Ses. 13 cap. 1. Et Can. 1.* (c) *Trident. Ses. 13. cap. 4. de Eucharistia.* (d) *Trident ibidem, et an. 2.* (e) *Ses. 13. de Eucharistia Canon. 13.*

putza, eta puscatu-ordean osoric arquitea ostiaren puscaric chiquianean ere. (a) *Zortzigarrena*, biciric, eta Ceruan dituan doai, eta edertasun guciarequin jartzzen bada ere, illaren eran egotea Sacramentuan. (b)

G. Nola guerta ditezque gauz aiñ miragarriac?

E. Jaincoac nai izate utsarequin, cerendan gucialduna edo omnipotentea.

G. Sacramentua aguertzen, edo sagaraco demboran goratzen duenean, cer ecusten dezu?

E. Ez oguiric, ceren ez dagoan; ez Jesu-Cristo, ceren escutatua dagoan, baicic oguiaren antza ta iduria.

ZAZPIGARREN ERACUSALDIA

Comunioco Sacramentuac dacartzian ondasunac.

G. Cer ondasun ote dacartzi Comunioco Sacramentuac?

(a) *Vide Missam de festo Corporis Christi.* (b) *Vide Trident. Ses. 13. cap. 3. et Joan. in Apocal. cap. 5.*

E. Chit andi, ta miragarriac, eta asco,
G. Esaitzu andienac bederic?
E. *Lenengoa*, animaco janaria eta edaria
dan bezala, animari graciaren bicitza
ugaritzea (a) *Bigarrena*, ongui prestatu-
ric artzen duanari becatu benialac bar-
catzea (b) *Irugarrena*, becatu larrian ez
erortzeco sendagai chit andia izatea. (c)
Laugarrena, animaren etsaiac garaitzeco
Ceruco indarrac ematea (d). *Bostgarrena*
becatuac animan utzi oi dituan zauriac,
nola diran oneraco gogoaren gabea, eta
gaitzeraco macurtasuna sendatzea (e)
Seigarrena, becuraco oiturac, eta erraz-
tasunac deseguitea, eta birtuteac iristen
laguntzea. (f) *Zazpigarrena*, prestaera
ederrarequin artzen duanaren biotzean
isurtzea, ascotan beintzat, bere gozota-
sun miragarriac; animaco paquea eta
atseguin contentu garbiac (g) *Zortziga-
rrrena*, betico bicitza doatsuaren prenda-
ztat gure biotzean gueratzea. (h)

(c) *Joan. c. 6. Concilium Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia.* (b) *concil. Trint, ib idem.* (c) *Trident, Ibidem.* (d) *S. Cyrillus Alexandrinus.* (e) *Idem.* (f) *Idem.* (g) *S. Thom's opusc. 57. de Sacram. Altaris.* (h) *Trident. Ses. 13. cap. 2. de Eucharistia: Ecclesia, in Antiphona: O Sacrum convivium.*

ZORTZIGARREN
ERA CUSALDIA.

*Cein becatu izugarria dan Comunion
gaiztoa, eta cer bear dan becatu
onetan ez erortzeco.*

Esan dituzu Comunioco Sacramentuac
dacartzian ondasun miragarriac; esan-
guidazu:

G. Guclac artzen ditue, comulgatzen di-
ranean, ondasun oec?

E. Ez, Jauna, ceren asco diran Comunion
gaiztoac eguiten dituenac.

G. Cer becatu da Comunion gaiztoa?

E. Sacrilegio gucliz izugarria.

G. Cergatic ori?

E. Ceren Judasen eran saltzen duan
Jesus Jainco biciaren Semea, eta be-
regan danez berriro ipintzen duan
gurutzeco neque-oñaceen artean; orre-
gatic jaten eta edaten du, San Pauloc
dionez, bere betico galera. (a)

G. Comunion gaiztoa ez eguiteco, cer
bear da?

(a) *I. ad Corint. cap. 11.*

- E. Iru gauza: *Lenengoa*, cer eta nola-
co prestaerarequin artu bear dan ja-
quitea. *Bigarrena*, Jaunaren gracion
egotea. *Irugarrena*, barau *naturalean*
edo gau erdia ezquero ecer ere jan eta
edangabe egotea. (a)
- G. Onezco damu edo contricioarequin
Jaunaren gracion jartzen bada beca-
taria, comulgatu ote diteque?
- G. Confesio gabe, ez Jauna.
- G. Iltzeco perillean Sacramentu au ar-
tzen duanac Viaticuaren eran, artu
ote dezaque barauric egon ez arren?
- E. Bai, Jauna.
- G. Esan dituzun iru gauz oec asco ote
dira Comunioco Sacramentuaren on-
dasunac artzeco?
- E. Asco dira, guizon jaquintsuen iri-
tzian, Sacramentuaren ondasunetatic
cerbait artzeco, baña ez ugari artze-
co. (b)

(a) *Vide Rituale Rom. et Catechism. Benedicti. XIII. de puerorum Confes. et Commun.*

(b) *Idem Catechismus. Vide T. T. quorum. com-
munion, et valde recepta sententia tenet, ad aug-
mentum gratiæ santificantis percipiendum in
Communione sufficere tria illa, quæ supra re-
feruntur.*

BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

Cer bear dan Comunioco Sacramentuaren ondasunac artzeco naroro edo ugari.

Eracusleac. Aditu degu, Comunio gaiztoa ez eguiteco bear dirala iru gauza, eta dira nolaco prestaerarequin artu bear dan jaquitea, barau naturalean eta Jaunaren gracion egotea. Aditu degu gañera, iru gauz oec asco dirala, Comunioco Sacramentuaren ondasunetatic cerbait artzeco, guizon jaquintsuen iritzian, baña ez ugari artzeco. Esan guirazu orain:

G. Comunioco Sacramentuaren ondasunac ugari artzeco, cer gueiago bear da?

G. Bost gauza.

G. Cein dira?

E. *Lenengoa* da, garbitzea anima, becatu larrien loietatic ezecic, benialen gogoetatic ere bai, ta onetaraco lagunduco du ongui confesatzeco iru-

garren partean ipiñico dan prestaerac.

G. Cergatic garbitu bear da anima becatu benialen gogoetic?

E. Ceren ala aditzera eman cigun Jesucristoc, Apostoluai oñac garbitzean; (a) eta gañera ceren becatu benialac ezagüera osoarequin eta arduragabe eguiten bādira, galtzen diran Sacramentu onen ondasunetic asco.

G. Cein da bigarrena?

E. Anima ederqui apaintzea, Fede, Esperanza, Caridade eta beste birtuteen afectoaquin, eta onetaraco lagundu dezaque irugarren partean dagoan Comunio aurreco prestaerac.

G. Cein da irugarrena?

E. Asmo edo intencio garbia.

G. Cer aditzen dezu asmo edo intencio garbiaren icenez?

E. Aditzen det, Comunioco Sacramentua artu bear degula, ez borchaz edo borondate gabe; ez besteac eguiten duena eguiteagatic; ez oitura utsez, baicic bicitz onean eta Jesucristoren amorioan aurreratzeagatic, eta beste onen antzeco fiñen bategatic.

(a) Joan. 13: Vide Tirinum.

- G. Cein da laugarrena?
E. Jantzian modestia.
G. Eta onela dijoaz arrotasun andiare-
quin jantziric, eta bear bada bularrac
estalgabe, Comunioco mayean jartzen
diranac?
E. Ez Jauna: ta orregatic ucatu bear
zate Sacramentua (a).
F. Cein da bostgarrena?
E. Beldur santu ta errespeto andi bat
eracustea egoeran, beguiratzean eta
modu gucietan, *Noren mayean jarri,*
eta Nor artu bear dan beguiraturic.

AMARGARREN
ERACUSALDIA.

*Comunioco demboran eta ondoren
eguin bear dana.*

- G, Cer eguin bear da Comunioco dem-
boran eta ondoren?
E. *Lenengo* gauza da umiltasun andi
batequin, eta belaunico jartzea, ez Alda-

(a) *Vide Rituale Rom. S. Carolum in suis Ins-
tutionibus ad Confessarios, et Benedictum XIV.
Lib. 11. Cap. 12. de Synodo Diocesana.*

re-aurreco lenengo mallan, (a) baicie Comunioco lecuan: eta guizonezcoac jarrri bear due alde batean, emacumezcoac bestean (b). *Bigarrena*, egon bear da zucen, baña beguiac beronz macurtzen dirala. *Irugarrena*, artu bear da escuetan Comunioco zapia. *Laugarrena*, Jauna datorrenean, -poliqui idiquico det aua, eta azpico ezpañaren gañean ipiñico det mia. *Bostgarrena*, cerbait ezatu dedin, iduquico det Ostia Santua dembora guchi batean miaren gañean, eta guero irintsico det fede bici eta beldur santu batequin. *Seigarrena*, auzapaiari itsasten bazaio Ostia, artuco det miaren puntarequin, eta irintsico det, eta ala bear bada, artuco det ur pisca bat (c). *Zazpigarrena*, joango naiz lecu egoqui batera, Jaunarequin biotzez biotz, ordu laurden batean bederic (d) itzeguitera. *Zortzigarrena*, dembora onetan emango diozcat esquerrac, eta eguingo diozcat nere erregu umillac, eta guero ere sarritan oroituco naiz eguin didan mesede andiaz.

(a) *Rituale Romanum*. (b) *Idem*.

(c) *Catechismus Benedicti XIII. de puerorum Communionem pag. 66*. (d) *Vide Rituale Roman. Catechism. citat. Benedicti XIII, pag. 67. et Calatayudium*.

Bederatzigarrena, ordu laurden batean bederic ez det chisturic botaco; baña oarcabean botatzea ez da becatu; eta ez-tulac ematen badu estutasunen bat, artu diteque istua musu-zapian (a).

G. Eta nola emango diozcatzu Jaunari Comunio-ondoco esquerrac?

E. Al dedan onguiena, eta iracurtzen daquiana balia diteque irugarren partean eracusten danaz.

AMAICAGARREN

ERACUSALDIA.

Comunio gogozco edo espiritualaren gañean.

G. Cer Comunioren gañean itzeguin da aurreco eracusaldietan?

E. Aldareco Sacramentua eguiaz arturic eguiten dan Comunioaren gañean.

G. Omen da beste Comunio-mota bat, Sacramentua eguiaz artugabe eguin oi dana?

E. Bai, Jauna, eta da *Comunio gogozco*,

(a) Vide *Rituale Roman: citatum Catechismum Calatayud, etc.*

edo espiritualala deritzana.

G. Cer ote da *gogozco Comunio* au?

E. Guganaco onguinai, eta amorioz Sacramentuan dagoan Jesus maitagarria artzeco gogo, egarri ta deseo bero batzuec biotzean sortzea.

G. Cer bear da *gogozco Comunio* ona eguiteeo?

E. Bi gauza: *lenengoa* da Jaunaren gracian egotea (a): *bigarrena* Fede, Esperanza ta Caridadezco afectoaquin biotza prestatzea eta apaintzea.

G. Beraz prestaera onen ondoren eguin edo sortu bear dira Jesus ona biotzean artzeco, eta iduquitzeco gogo, egarri ta deseo beroac?

E. Bai, Jauna.

G. Non eta cembat aldiz eguin diteque *gogozco Comunioa*?

E. Nonere nai: naiz echean, naiz Elizan; eta cembat aldiz nai dan, aimbeste bider.

G. Noiz eguin diteque onguiena edo obeto?

(a) *Tridentinum Ses. 13. Cap. 8. requirit fidem vivam, quae per dilectionem operatur. Vide Alphonsum Rodriguez tractatu 8. Cap. 15. Ludovicum à Ponte tom. 1. Part. 1. Meditatione 34.*

E. Meza enzuten eta Sacramentua bisitatzen danean.

G. Eta gogozco Comunio utsa eguiten duanac, artzen ote ditu Sacramentua-ren ondasunac? (a)

E. Bai, Jauna; eta batzuetan Sacramentua eguiaz artzen duenac baño gueiago.

G. Nola ori?

E. Ceren gogozco Comunioa eguiten duana ascoz ederquiago prestatzen dan cembait aldiz, Sacramentua eguiaz artzen duana baño.

AMABIGARREN ERACUSALDIA.

*Comunioco Sacramentua artzeco
cristau guciac duen eguinbide
edo obligacioaren gañean.*

G. Cristau guciac beartuac ote daude artzera Comunioco Sacramentua?

E. Sacramentu oni dagoquion ezagüer-
an sartu ezquero bai, Jauna.

G. Cembat bider urtean?

E. Elizaren lenbico demboretan Sa-

(a) *Tridentinum Ses. citata Cap. 8 de Eucharis-
tia. Vide Alphousum Rodriguez loco citato.*

cramentu au artu oi omen zuen cristauac Meza enzuten zuten aldi gucietan. Asi ciran zabartzen, eta aguin du zuan Elizac comulga citecela urtean iru bider bederic, edo Pazco loratuan, Mayatzecoan eta Egüerriz. Etziran centzatu, gueienac beintzat, aguinte onequin ere; eta azquenean aguin du zuan comulga citecela urtean bein guchienez (a).

G. Cer demboraz eguin bear da urtean beingo Comunio au?

E. Pazcoa loratuan; baña Pazcoaren icenez aditzen dira orain Erramutic urrengo amabost egunac, Erramu eguna ere amabost egun oetan sartzen dala (b).

G. Non eguin bear da Comunio au?

E. Bacoitzac eguin bear du bere Elizan, bere Arzaiaren baimenic ezpadu bestetan eguiteco.

G. Pazcoaco demboraz campora, ez ote dago beartua Cristaua cembait aldiz comulgatzera?

E. Bai, Jauna.

G. Noiz ote?

(a) *Concilium Lateranense IV. Vide Benedictum XIV. de Sacrificio Missæ, et Institutione 45.* (b) *Ita declaravit Eugenius IV.*

E. *Lenbicia*, iltzeco perillean arquitzen danean. *Bigarrena*, Ceruco janari au gabe ecin garaitu baditu bere grina charrac, edo ecin iraun badezaque Jaunaren gracion.

G. Urtean cembat aldiz artu bear luquee Cristau guciac janari miragarrri au?

E. Guchienez illean bein, guizon jaquintsuen iritzian (a).

G. Nor dira Comunioco mayean jartzea eragotzi bear zaten becatariac?

E. Errian guciac edo gueienac daquiel la gaizqui bici diranac, nola diran gorrotoan, ordiquerian, adisquidetasun gaiztoetan, eta usuretan diraue-nac (b).

(a) *Vide Calatayud in Catechismo pag. 119* (b) *Vide Rituale Roman: et Benedictum XIV. Lib. 7. Cap. 11. Synodo Diocesana.*

AMAIRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Noiz eguin bear dan lenbico
Comunioa.*

- G. Noiz eguin bear due aurrac lenbico Comunioa?
- E. Comunioco Sacramentuaren ta Sacramentu berac dacartzian ondasunen ezagüera ta gustoa iguerritzen zateanean (a).
- G. Noiz azaldu edo aguertu-oi da aurretan ezagüera ta gusto au?
- E. Amar urteetatic amalauren bitartean, gueienez beintzat (b).
- G. Cer bear da lenbico Comunio au aurrac ongui eguiteco?
- E. Iru gauza, barauric eta Jaunaren gracion egoteaz gañera.
- G. Cein dira?
- E. *Lenengoa*, Dotrinaren lau parteac on-

(a) *Rituale Roman.* (b) *Manuale Salmanticæ editum anno 1591- Vide Benedictum XIV. Lib. 7. Cap. 12. de Synod. Diœces.*

gui jaquitea (a). *Bigarrena*, confesio-
co ta Comunioco Sacramentuari da-
gozten gauzac ere jaquitea. *Irugarre-
na*, ongui confesatzeco eta comulga-
tzeco bear dan prestaera nola eguiñ
icastea.

G. Cergatic ori?

E. Ceren prestaera au icasten ez duan
aurra, confesio ta comunio gaiztoac
eguiteco perillean bicico dan (b).

G. Pazcoaz, edo ceñ egunez eguin bear
due aurrac lenbicico Comunioa?

E. Ori erabaqui bear du animen Ar-
zaiaac.

G. Lenbicico Comunioa eguiteco, berri-
tu bear ote dira arterañoco confesioac?

E. Ez, Jauna, ongui eguiñac badira;
baña nola aur demboraco Confesioac
eguin oi diran nolana eta ardura gu-

(a) *Quatuor illæ partes, in quas dividitur Catechismus noster, nihil aliud sunt, quam brevissima summa eorum, quæ necessario scire debet Christianus, ut salvus fiat, alia quidem necessitate medij, alia vero necessitate præcepti; et communis sententia tenet pueros scire debere hæc antequam ad primam Communionem admittantur. Quoad pueros, qui fuerint in articulo vel periculo mortis aliter sentiunt T. T. Vide Benedictum XIV. Lib. 7. cap. 12. de Syn. Diœc. (b) Vide Catechism. Benedicti XIII. pag. 58.*

chirequin, berritu oi ditue lecu batzuetan lenbico Comunionaco.

Eracusleac. Ongui diozu; eta Confesioac ezecic, Bataioan emandaco itzac ere berritzen ditue.

AMALAU GARREN ERACUSALDIA.

*Mezaren Sacrificio miragarriaren
gañean.*

G. Comunioco Sacramentua dembora berean omen da Jesu-Cristoren Legueco Sacrificio guciz arrigarria?

E. Bai, Jauna: ala eracusten digu gure fede santac, eta sinisten degu catolico gucioc (a).

G. Cergatic da Sacramentu?

E. Ceren oguiaren eta ardoaren anz, eta idurien azpian dagoan Jesu-Cristo, gure animen janari ta edari izateco.

G. Cergatic da Sacrificio?

E. Ceren dan Trinitade chit Santari Aldarean esqueintzen zaion doai, eta

(a) *Trident. Ses. 22. Cap. 1. et 2. et Can. 1. de Sacrificio Missæ.*

ofrenda guciz eder, eta onragarria.

G. Nola deritza Sacrificio oni?

E. Meza.

G. Nori esqueintzen zaio Meza?

E. Jaincoari bacarric.

G. Nola bada Meza batzuec dira Virgiña chit Santarenac, besteac Apostoluenac, besteac Aingueruenac, edo beste Santuren batzuenac?

E. Ez ceren Meza oec Santuai esqueintzen zaizten, baicic ceren oen oroipenac eguiten (*) eta gure bitarteco Jaunari ipintzen zaizcan.

G. Cer esqueintzen zaio Jaungoicoari Mezaco Sacrificioan?

E. Jesu-Cristo, Jaungoico eta guizon eguiazcoa bera, oguiaren eta ardoaren idurien azpian.

G. Beraz bat dira Mezaco Sacrificioa, eta Jesu-Cristoc gurutzean esqueñi zuana? (a).

E. Bai, Jauna, bat dira esqueintzen dan gauzaren aldetic, baña ez esqueintzeco eran.

G. Nola ori?

E. Ceren gurutzecoa esqueñi zuan Jesu-Cristoc ishuriaz zuan odola, baña Me.

(*) *Tridentin. eadem Ses. Cap. 3. (a) Idcm. Cap. 1*

zacoa esqueintzen da odolic ishurigabe.

G. Mezaco Sacrificioa ote da gurutze-coaren anza, eta oroipena?

E. Bai Jauna; eta ipiñi zuan Jesu-Cristoc, adirazteco guri, gure amorioz gurutzean esqueñi zuan Sacrificioa; eta onen oroipenac iraun cezan munduac dirauen artean (a).

G. Nori eman cion Jesu-Cristoc Sacrificio au eguiteco, ta esqueintzeco escua?

E. Apostoluai, eta oen ondorengo Apai-zai bacarric (a).

AMABOSTGARREN ERACUSALDIA.

Certaco esqueintzen zaion Jaungoicoari Mezaco Sacrificioa.

G. Certaco esqueintzen zaio Jaungoicoari Mezaco Sacrificioa?

E. Bost gauzataraco.

G. Cein dira?

E. *Lenbicia*, eman alditequean onrarric

(a) *Ibidem.* (b) *Idem Cup. 2.*

andien, eta garayena Jaungoicoari emateco. *Bigarrena*, beraren escu onguilleac eguin dizquigun ontarte edo mesede gucien esquerrac emateco. *Iru-garrena*, beraren aserrea palacatzeco, eta gurequin lagun urcoen becatuen barcacioa iristeco. *Laugarrena*, gure eta Purgatorioco animen becatu barcatuai dagozten penac pagatzeco. *Bost-garrena*, Ceruraco bidean bear degun gucia, batez-ere becatutic aldeguiteco eta onean irauteco Ceruco laguntza ugariac, iristeco (a).

G. Cergatic Mezaco Sacrificioa esqueintzea da eman alditequean onrari an-dien eta garayena Jaungoicoari ematea?

E. Ceren esqueintzen zaion bere Seme bacar Jesus, Jainco ta guizon eguiazcoa, eta ofrenda au dan neurric, eta mugari gabe onragarria.

G. Nola Sacrificio onec barcatzen ditu becatuac?

E. Iristen dituala Jaunagandic, becatutic irteteco bear ditugun Ceruco laguntzac.

(a) *Sacrificium Missæ est Latreuticum, Eucharisticum, Propitiatorium, Satisfactorium, et impetratorium. Vide Tridentinum, et T. T.*

- G. Au onela izanic, nola guerutzen dira asco beren bicitza gaistoan?
- E. Ceren baliatzen ez diran, becatutic irteteco Jaunac bidaltzen diezten laguntzaz.

AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

Nola enzun beardan Meza, eta cein dan moduric errazena

- G. Nola enzun bear dezu Meza Santua?
- E. Ongui oartua, eta errespeto edo beguiramentu andiarequin nagoala.
- G. Cein ote da Meza enzuteco moduric errazena?
- E. Batzuei agradatzen zate modu bat, bestiai beste bat, baña gucien artean errazena dirudi, batezere ezjaquiñentzat, Jesusen neque-oñaceac ongui go-goan erabiltzea; eta au frutuarequin eguiteco lagun dezaque laugarren Partean ipintzen dan *Mezaren enzunbideac*.

IRUGARREN PARTEA

Lenengo bietan adiraci diran
gauzac obraz eguiteco
Eracusaldiac.

LENENGO ERACUSALDIA.

Eracusleac: *Lenengo Partearen Iruga-*
rren Eracusaldian esan cinduan, Con-
fesio on batec escatzen dituan gauzac.
Laugarren Eracusaldian esan cenduan,
cer dan examiña, eta azqueneco confesio-
tic oraindañocoa nola eguin ditequean.
Contu daguigun illabete dala, azquena
confesatu ciñala; eguizu arreizqueroco
examiña.

*Azqueneco Confesiotic oraindañooco
examiña.*

Jarri zaite, nere anima, Jaunaren aurrean Elizan, echean, edo lecu egoquiren batean, au da, sinistu ezazu beguira dagoquizula, lecu gucietan arkitzen dan, eta gucia argüiro ecusten duan Jauna. Adora ezazu umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jauna adoratzea.

Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien Asiera ta Iturburua, gucien Iraupena, eta Muga edo fiña; eta ni naiz nerez ezer-eza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen eta aitortzen det, eta adoratzzen zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciacgatic, eta

batez ere, ceren ichedon didazun becatutic irteteco, eta zugana biurtzeco. Bana, ¿cer eguin al dezaquet nic zure gracia ta laguntzagabe?

*Esca zagozu Espiritu Santuari
bere laguntza.*

Atoz, ó Espiritu Santua! Atoz beartsuen gurasoa, atoz doaien Emallea: argui ezazu nere adimentua, nic nere utseguiteac ezagutzeco, mugui ezazu nere biotza oen gañean damutzeco, aurrera becatutic, eta becatuaren bideetatic aldeguiteco, ta Confesatzeco—(*Cerbait laburrago era onetan: Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut; Milla esquer, Jauna, eguin dizquidatzun mesede guciacgatic. Betor zure gracia, eguitera noan examiña, eta confesio au ongui, eta zure onran eguiteco.*)

Beguiria orain, nere anima, cembat dembora dan azquena confesatu ciñala. Beguiria becatu larriren bat aztu ote citzatzun, eta emandaco penitencia leyalqui eguin cenduan, edo ez.

1. Beguiria *lenengo Mandamentuan,*

Dotriña icasteco aleguiña eguin dezun; dala Elizara etorriaz eracusten dan orduetan, dala daquianen bategana joanaz; Jaincoaren itza contuz enzun dezun; Fede, Esperanza ta Caridadezco afectoac sarritan eguin dituzun—*Onetan zabartu etzaitecen, oitu zaitte goiz-arratsetaco jai-erara Dotrinaco liburuchoan dagoan bezala.*

2. Beguira bigarren Mandamentuan, juramenturic eguin ote dezun guezurra-
ren, edo ongui ez daquizunn gauzaren gañean, eta cembat bider. Beguira, izan ote dezun juramentuac erraz eta sarritan eguiteco oitura, eguiazcoac dirala aitzakitza arturic.—*Au da oitura chit itsusia, becatu ascoren sustraia, eta cristauen echeetatic ayenatu bear dana. Juramentu sarritan eguiten duana beteco da becatuz, eta ez da aren ehetic irtengo neque eta naigabea, dio Espiritu Santuac. Beguira, eguin dezun birauarequin nastutzen dan juramenturic, eguin dezagun contu: *Emendic mugui ez nadilla, Deabruac naramala, au onala ezpada; ¿cembat bider? Beguira esan ote dezun: Nere animan, au, edo ura onela da: ¿cembat bider? Oitura, edo usanza charra da au ere,**

eta guizon jaquintsu ascoren iritzian juramentu (a), eta beragatic erbestetu bear da Cristauen artetic. Beguira, lagun urcoari bota diozun birauric: ¿nolaco biraua? ¿cembat bider biotzetic eta cembat bider bestela? *Biraua da esatea itzen balzuec, ceñaquin, lagun urcoari gaitzen bat opa diogula, aditzera ematen degun. Oitura ichusi au duenac, batez ere gurasoac, becatuan bici oi dira, biotzez botatzen ezpaditue ere.* Beguira, idiai, beiai, edo guizonari ez, beste gauzai birauric bota diezun. *Ezta au becatu larria berez, jabeaganonz gorrotoa nastutzen ezpada, baña da izcunza charra, eta Cristauac icasi bear ez duana.* Beguira, csan dezun *Deabrua, Demonioa*, eta cembat bider. *Ez da berez becatu larria Deabrua, edo Demonioa esatea, soill soillic beguiratzen zaiola, baña ecarri lezaque onetaraco perilla, batez-ere gurasoetan; eta nola nai da oitura itsusia Cristauaren auan (b).* Beguira promesaric eguin, eta leyalqui eranzun diozun,

(a) *Salmanticenses Tom. 4 tractat. 17. Cap. 2. Puncto 3. n. 28 pro juratorijs habent cum Suarezio verva hæc: In anima mea: nisi proferens vellit significare: hoc, quod dico, est quod habeo in anima mea.*

(b) *Vide Calatayu d.*

edo promesaric eguin dezun gaitzen bat norbaiti etorri daquion.

3. Beguira *irugarren Mandamentuan*, jai egunetan Meza enzun centzaqueala enzungabe gueratu ceran, eta cembat bider. Beguira, utseguiteco perillean jarri ceran, dala mug-onean echetic abiatugabez, dala bidean erausian egonaz. Beguira, Meza modestia eta errespeto andiarequin enzun bearrean, ibilli ote ceran batera eta bestera beguiraca, edo aldame neco lagunaquin itzeguiten, edo oec oñaquin eta ucalondoaquin joaz: ¿dembora lucean, edo laburrean? ¿Mezaren cer partean, eta cembat bider? Beguira, jai osoetan bear debecatuac eguin dituzun. Cembat demboran, cembat bider, bacarric edo iñoren aurrean. Beguira aste egunean eguin cintzaquean lanac, soñecoac, edo gurdia adabatzea, abarcac jostea, esiac ichitzea, jai osoraco utzi dituzun (*Badira cembait guraso, eta nagusi, edo ehecoandre mairuac baño gogorra goac gai onetan*). Beguira, contuzcoa izan ceran, aleguiñean *Meza Nagusi*ac, eta *Jaincoaren itza enzuteco*, *Errosarioa*, eta *Dotrinetara joateco*. Gauz oetaco bacoitzac ez gaitu beartzen becatu larriaren azpian, *gucioc beintzat; baña oetatic iguesi ibiltzea*

marca charra da. Beguira, araguiric jan dezun jatea debecatua dagoan egunetan: ¿bacarric edo lagunaquin, eta cembat bider? Barauric autsi dezun, barautzeco adiñean sartua bacera, eta artara bear-tua. Beguira amarrenac eta primiciac si-satu, edo charrenetic eguin dituzun.

4. Beguira *laugarren Mandamentuan*, gurasoai, edo zure buru diranai, gaitzic opa izan diezun: ¿cer gaitz eta cembat bider? Beguira, zor zaten errespetoa galdu diezun, dala beguiratze gogorraquin, dala isecac eguiñaz edo lotsagabeque-riac eranzunaz: ¿cembat bider eta cembat lagunen aurrean? Beguira, ibilli ote ceran gurasoen aguinduc eguin naigabe: ¿cembat bider eta nolaco gauzetan? Beguira, asi dezun bicimodua icastera ongui saiatu ceran, dala escolan, dala jostean, necazaritzan, arotzian edo beste lanquintzaren batean.—*Gazteac* chit ar-dura *andia bear du ordu onean echerat-zeco, sarritan confesatzeco, dotrinetara joateco, lagun gaitztoen batzarreetatic aldeguiteco, eta ez du estadua artzeco asmoetan asi bear gurasoen baimengabe. Gurasoac, nagusi ta ehecoandreac, ezcon-duac eta carguren bat duenac emen be-*

guiratu bear due, nola eta cembat bider utsequin duen beren eguinbide edo obligacioen contra.

5. Beguira *bostgarren Mandamentuan*, eguiaz eta biotzetic amatu ote dituzun zure lagun urco guciac, eta oen artean zure etsaiac. ¿Eguiñ ote dituzu sarritan acto caridadezcoac?—*Au eracusten du Doctrinaco liburuchoac goiz-arratsetaco jaieran.* Beguira, opa izan ote diozun etsaiari gaitzen bat: ¿cer gaitz eta cembat bider? Beguira, aren gaitzaz poztu, eta onaz naigabetu ceran: ¿gaitz andian edo chiquian? ¿oarcabean edo oartu ezque-ro? ¿cembat bider? Beguira, zure etsaiari diosala ucatu edo mushinca eguiñ diozun, edo gorrotoaren siñaleren batzuec aguertu diozcatzun: ¿cembat bider eta cembat lagun en aurrean? Beguira, borroca, ucabilca, edo maquilca ibilli ceran eta cembat lagun en aurrean. Beguira, edanean igaro ote ceran, ezagüera galtzeraño edo aldeshcoraño: ¿cembat bider? Beguira, griña lotsagarri orretatic sortu edo etorri ote diran aserreac, itz desonestoac, quiñada itsusiac, lagun urcoen contraco erausiac, echean naigabeac, umeen arloteria, aciera gaiztoa

eta zorrac ez pagatzea.—*Becatari-mota au chit nequez sendatzen da, ceren biotzic ez duen beren griña cutuna utzitzeco.*

6. Beguira seigarren eta bederatzigarren Mandamentuetan, garbitasunaren edo castidadearen contraco gogoracioetan egon ote ceran, edo poztuaz edo goshatuaz, edo deseatuaz, edo ceregandic ayenatzeco aleguñaric eguingabe, eta lecu emateco perillean. Oarcabean, edo osotoro oartu ezquero au guertatu dan, eta cembat bider. Beguira, araguizco icenac esan, ipui ciquiñac contatu, edo canta desonestoac cantatu dituzun: ¿cembat bider, cembat lagunen aurrean, eta oriec aideac, eta cer estadutacoac ciran? —*Onelaco itz nazcagarrietaraco macurtuac eta oitura zarra duenac, chit nequez sendatzen dira.* Beguira, erabilli ote dituzun zure beguiac, becuraco bidea dacarten gauzai beguiratuaz, edo celatan: ¿cembat bider? Beguira, ganaduac elcarganatuac dabilzanean, egon ote ceran beguira goshatuaz, edo onetaraco perillean.—*Begui arroac, celatariac, ta gucia ecusi bear duenac nequez izango dira garbiac.* Beguira, egon ote ceran itz desonestoac aditzen, eragotzi centzaque-

ala onelaco itzqueta loia, edo aldeguin centzaqueala. Beguira ecin aldeguin centzaqueanean, copeta beltz eracutsi cenduan, edo, au eguin lecuan, eracutsi ote cenduan poza. Beguira, zure quidecoaren batequin eguiñ dezun jolas edo ibillera itsusiric ¿cembat bider? ¿baccarric edo iñoren aurrean? Beguira, jai egunetan edo beste demboretan joan ote ceran lagun gaiztoetara, edo becaturaco perilla izan oi dan lecueta. Beguira, zure escu oriec garbiac izan ote diran, garbitasun edo castidadeari dagozcan gaucetan.—*Ez da emen gueiago ipintzen iracurlearen gogoia ciquindu ez dedin: becatariac berac guertatu zaionaren contuac atera bear ditu, gauz andiagoric badu.*

7. Beguira, zazpigarren eta amargarren Mandamentuetan ecer ostu dezun: ¿cer eta cembat bider? Beguira, echeco gazteren baten estalqui izan ote ceran, artoa, garia, edo beste gauzaren bat ostutzeco, edo isilca saltzeco. Beguira, gauzaren bat saltzean edo erostean eguin dezun tramparic neurrian, pisuan, edo precioan. Beguira, epetan cerbait eman dezunean goyeneco precioa baño gueyago tiratu dezun.—*Au da usura de-*

ritzan becatu itsusia. Beguira, jocoan tramparic eguin dezun, eta cer guis-one-tan irabaci dezun, eta trampa ez eguitera galduco ote cenduan. Beguira, gurasoen mendean bici diran gazteaquin, oei dagotenaz campora, eta gurasoen borondatearen contra, jocatu dezun cerbait. Besteren gauzaren cuticiari lecuric eman diozun, bide oquerrez ura iristeco gogo edo asmoarequin. *Bide onaz gauza nai izatea ez da becatu.*

8. Beguira *zortzigarren Mandamentuan*, egotzi ote diozun norbaiti ez duan falta edo mancha, edo eguiñ ez duan oquerren bat: ¿cembat bider eta cer falta? Beguira, lagun urcoaren bati aurreguira eman ote diozun, lotsatuco edo naigabetuco duan gauzaren bat, dala berea, dala aide edo aurrecoena: ¿baccarric edo iñoren aurrean? Beguira, lagun urcoen falta isillac edo barreatugabeac aguertu ote diozcatzun etzequiquianen bati, edo gueiagori: ¿cer faltac, cembat bider ta cembat laguni? Beguira, echean igarotzen dana campoan contactatu dezun; cer contactu dezun, eta gauz andiac edo paquea galeraztecoac ciran. Beguira egon ote ceran lagun urcoen fal-

tae edo gustoz aditzen, edo erausi oec eragotzi cintzaqueala, eragotzi gabe. Beguira, lagun urcoen falta barreatuac aditu, edo contatu dituzun, ceregan poz-tutzen cerala, ta esaten dezula: *Jaincoac barca deguidala, ongui equin zaio*. Beguira, norbaitec secretoaren azpian esan edo fiatu dizuna contatu dezun: ¿cembat bider eta cembati? Beguira, saria aguinduric, edo losenchaquin aguer-erazo ote diozcatzun norbaiti urliaren, sandiaren edo berendiaren faltac, edo isillic gorde bear cituan gauzac: ¿cembat bider? Beguira, izan dezun lagun urcoaz ariñ edo erraz, gaizqui juzgatzeco, edo aren taltac sinisteco oitura. Beguira, esan ote dezun inoren calteco guezurric = *Guezurra erraz esaten duana, erraz erorico da utsequite andietan ere*.

Ona nola eguiten dan azqueneco Confesiotic oraindañoco examiña, lenengo Partearen, laugarren Eracusaldian esan cenduan bezala. Ez dira gauz asco uquitzen, ceren gucia esatea, eta beguien aurrean ipintzea on eztan; eta becatariac gañera-coaren contua alera dezaque erraz. Aurrai gogoan arrerazo bear zate lenbicia examiñaren asieraco prestaera; guero mandamentu bacoitzari dagocan examiña liburu-

tic esanerazo diteque egun batean pisca bat, bestean beste pisca bat. Ondoren eracusleac aditzera emango die iracurri dana bera, eta onela neque andi gabe oituco dira examiña eguiteco modura.

BIGARREN ERACUSALDIA

Eracusleac. Lenengo Partearen bostgarren Eracusaldian esan cenduan, nola examiña eguin bear dan Confesio gaiztoac berritzeco. Contu daguigun, gaiztoac izan dirala, zuc aurtasunetic eguin dituzun confesioac, dala ceren bear dan damu, ta ontzeco asmoa gabe confesatu ceran, dala ceren becatu larriren batzuec lotsaz confesatugabe utzitzen cinduan. Orain guciac berritu nai, eta bear dituzu. Eguizu bada examiña bostgarren Eracusaldi artan esan cenduan bezala.

Aurtasunetic oraindañoco confesioac berritzeco examiña.

Jarri zaite, nere anima, Jaunaren aurrean, Elizan, echean, edo lecu egoqui-

ren batean, au da, sinistu ezazu, beguira dagoquizula, lecu gucietan arkitzen dan, eta gucia arguiro ecusten duan Jauna. Adora ezazu umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jauna adoratzea.

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien asiera, eta iturburua eta muga edo fiña, eta ni naiz nerez ezer-eza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen eta aitortzen det, eta adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciac-gatic, eta batezere ceren ichedon didazun becatutic irteteco, eta zugana biurtzeco: ¿baña cer eguin al dezaquet nic zure gracia, ta laguntzagabe?.

*Esca zaiozu Espiritu Santuari
bere laguntza.*

¡Atoz, ó Espiritu Santua! atoz, bear-
tsuen gurasoa; atoz, doayen emallea: ar-
gui ezazu nere adimentua, nic nere utse-
guiteac ezagutzeco; mugui ezazu nere
biotza oen gañean damutzeco, aurrera
becatutic, eta becatuaren bideetatic alde-
guiteco, ta confesatzeco. (Laburrago: *Nere Jaun eta Jaungoicoa! Adoratzen zaitut. Milla esquer eguin dizquidatzun mesede guciacgatic. Betor, Jauna, zure gracia equitera noan examiña, eta ondorengo confesioa ongui, eta zure onran eguiteco.*

Beguirra, nere anima, cembat urte dituzun, eta cembat cinduan lembicia confesatu ciñanean. Beguirra, urtean cembat bider confesatu ceran: (Aurtasunetic ez, baicic urteren batzuetaco Confesioac berritu bear dituanac, contu au bera atera bear du Confesio ta Comunio gaiztoen gañean). Beguirra, confesatzen ciñanean ezagutzen cenduan, gaizqui confesatzen ciñala? Beguirra, emandaco penitenciac eguin bague utzitzen cinduan. ¿Cer penitenciac ciran, eta cembat bider utzi cinduan era onetan?

Beguirra guero mandamentu bacoitzean, nola, eta cembat bider utseguin dezun, baliatzen cerala azqueneco Eracusaldian ipiñi dan examiñaz. Cembat bider utseguin dezun, ecin esan, edo ecin contua atera badezaquezu, oroi zaite cer oitura, eta cembat demboran guchi gora bera izan dezun, eta astean, edo illean cembat bider utseguiten cenduan. Lotsaz becatu ric confesatugabe utzi bacenduan, onena da aurrenetic confesoreari garbiero au esatea. Eguizu aleguiña berecitzeco pensamentuzco becatuac itzezcoetic, eta oec obrazcoetic. Seigarrengo becatuetan beguiratu bear da, aidearequin, eta cer estadutacoarequin eguin diran, eta cembat bider. Azquenean ona da aurrena confesorearequin egotea, eta eracutsico dizun eran examiña eguitea, bestela ecin moldatu bacera.

IRUGARREN

ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC *¿Eguin dezu examiña? Orain sortu bear dezu eguindaco utseguiteen damu eguiazcoa, eta ontzeco edo au-*

rrera becatu ric ez eguiteco asmo osoa. Lenengo Partean esan cenduan, onetaraco ipiñi bear dirala animaren beguien aurrean damubide egoquiac, bein beldurrezco damu edo Atricioarenac, guero onezcoarenac; eta sasoi onean jartzen danean biotza, eguin ditezqueala Fede, Esperanza, Caridade eta Contriciozco afectoac. Dacuscun nola obraz eguiten dezun aугucia.

Beldurrezco damua edo Atricioa biotzean sortzeco bide egoquiac.

Nere anima (esango det neregan examiñaren ondoren) ¿ecusten dezu, cembat becatu eta esquergabequeria eguin dituzun, zure Jaun eta Jaungoicoaren, eta zu Ceruraco eguin cinduan Aita onaren contra? Eta norc esan cembat izango diran ongui ezagutzen ez dituzunac? utzi dezu cere Jabe ona eta Salbatzallea; utzi dezu zuri betico bicitza eman naiez guizon eguin, eta bere odolaren costuz erosi cinduan Jauna; eta obraz esan dezu: *Ez det Jaun au serbituco.* Nere anima, ¿ez da au esquergabequeria guciz itsusia?

¿Cer galdu ez dezu zure becatu eta esquergabequeria oriequin? ¡Ay! galdu dezu cere Jaincoa, eta Jaincoa galdu ezquero gucia galdua da. Galdu dezu beraren gracia, araco soñeco eder ura, ceñarequin apaindu zuan Espiritu Santuac bataioco egunean zure anima, eta eguin cinduan Aita beticoaren ume, Jesu-Cristoren senide eta Trinite guciz Santaren Jauregui edo Eliza becela, ta azquenean Ceruaren jabegai edo eredere. Galdu dezu ceruraco escu, zucen edo derecha gucia: galdu betico bicitza doatsua, betico atseguin-contentuac eta Jau-nac zuretzat prestaturic ceuzcan ondasun miragarriac. Gueratu cera Jaincoaren aserrearen azpian, eta etsai galgarraren mendean. ¡Ay nere anima! ta bacenecus cein itsusi-nazcagarria zauden Jaunaren beguietan!

Eta onembeste calteren ordain ¿cer frutu atera dezu? ¿cer irabaci dezu, orain lotsatzen zaituen becatu oriequin?, galdetzen dizu San Pabloc. ¿Cer, betico su eta garrac, betico pena eta oñaceac baicic? Jachi zaite orain biciric pensamentuz, oñace oen toqui izugarrira edo infernura, guero ill ondoan jachi etzaitzen betico. ¿Cer dala, uste dezu infer-

nua? Ura da etsai gaiztoaren eta bere serbitzarien lice izugarri bat, non beticotasun gucian egon bearrac diran oñacez lertzen. Ura da beti sutan dagoan labe icaragarri bat, beiñere itzalico ez dana: Eta becatariac berac izango dira ango ilinchac eta illetiac. Ura da sufre eracequizco aincira edo putzu bat, non Satanas bere languilleaquin batean egongo dan betiraunde gucian erretzen. Ura da, neque ta pena guciac arquitzen diran lecua. Nere anima, toqui au, eta emengo betico nequeac eta penac dira becatu eguin dezun bacoitzean zuc irabaci dezun saria.

Ala ere zure Jaunaren urriquimentu edo misericordiac ichedon dizu irten zaitecen becatutic eta betico neque oñaceen perilletic. Deitzen dizu artzai onac ardi galduari deitu oi dion eran. Eta Jesusen eriotza, eta odol preciotsua bitarteco dirala, esqueintzen dizu zure becatu gucien barcacioa, baldin biotz osoz damuturic, eta confesaturic bicitz on bat eguin nai badezu: *Ez det nai*, esaten dizu, *becataria gallzea, baicic nigana biurtzea. Nigana biurtzen dan une edo puntuan azluco naiz eguin dizquidan esquerga-*

bequeria guciaz. Nere anima, aditzen de-
zu au, eta ¿etзера bertatic zure Jaincoa-
gana biurtuco? ¿Etzera damuz deseguin-
go? ¿Noiz artean, gaisoa, egon naiz dezu
becatuen catez lotua, eta etsai galgarria-
ren mendean?

*Onezco -damua edo contricioa
sortzeco bide zucena.*

Nere anima, beldurrezco damuaren bi-
de egoquiac gogora dituzu: zoaz aurrera-
sheago, eta Fedearen arguiarequin billa
ezazu Onezco damuaren bidea edo moti-
boa. Au da Jaunaren ontasun, edo mai-
tagarritasun baztergabea, ez nolanaiz,
baicic betico bicitza doatsuaren emalle,
gure Animen erosle eta salbatzallea dan
aldetic beguiratzen diozula. Zure siniste
edo Fedeac eracusten dizu, Jaun au dala
zu ecer-ezetic atera cinduana, eta atera
bera ezagutzeco, amatzeco, ta beticota-
sun gucian berarequin batean Ceruan
doatsu izateco. Zure siniste edo Fedeac
eracusten dizu, Adan gure lenbico gu-
rasoac galdu zuala, fruta debecatua jan-
da eguin zuan becatuarequin, Jaunaren
gracia ta adisquidetasuna, ta Ceruraco

escu eta derecha: eta galdu, ez beretzat bacarric, baita guretzat ere. Orregatic Adanen umeac sortzen diranetic arquitezen dira becatu jatorrizcoaren loyez ciquinduac, eta Jaunaren aserrearen azpian. Zure siniste onac eracusten dizu, Adanen becatuac galerazo cigun ceruraco gracia, eta derecha guretzat irabazteco cerutic jachi zala Trinidadeco bigarren persona, edo Seme Jaincoa, eta guizon eguin zala Espiritu Santuaren obraz eta graciaz Virgiña chit Santuaren sabelean. Zure sinisteac eracusten dizu, guizon eguinda gurutzean eman zuala bere bicitza, eta bere eriotzarequin irabaci zuala guretzat Ceruraco escua, ta araco bear dan gracia. Zure sinisteac eracusten dizu, ipiñi cituala Ceruco gracia animetan isurtzeco zazpi iturri, edo Sacramentu, beiñere agortzen ez diranac, oen artean Batayoco eta Confesioco Sacramentuac; Batayocoa, becatu etorquia edo jatorrizcoa barcatzeco, eta Confesiocoa, Batayoa ezquero eguindaco becatuac quentzeco. ¿Cer gueiago? Ipiñi zuan Aldareco Sacramentu guciz miragarria, eta Ceruan bici badaere, dembora berean Sacramentu onetan jartzen da, ango Jarlecua utzigabe. ¿Certaco uste de-

zu? Gurequin eta gure artean bicitzeco; guri emateco bere gorputza, bere odola eta bera dan gucia. Misterio oec guciac Jaincoac berac aguertuac, eta Eliz Ama Santac eracusten dizquitzunac dira, eta Catolico guciac sinisten dituenac. Esanguidazu orain, nere anima, guri onguinaiez au gucia eguin duan Jaunaren ontasun edo maitagarritasuna, ¿noraño-coa izango da? Naitaez aitortuco dezu, dala Ontasun edo maitagarritasun neurric, bazterric eta mugaric ez duana. ¿Eta, zuc izan dezu Ontasun onen contra alchatzeco ausardia? *Arritu zaitezte Cerucoac, eta desegin Ceruco ateac!* (a) dio Jeremiasec. Eta alaere Aita onac bezala deitzen dizu, eta esqueintzen esquergabequeria gucien barcacioa! Zoaz bada, nere anima, zoaz lenbaitlen beragana, Seme ondatzallea joan zan eran; eta damuz eta ontzeco asmoz beteric, eguitzu Fede, Esperanza, Caridade eta Contriciozco afectoac.

(a) *Jerem. 2.*

*Acto Fedezcoac goiceco jaiieran
dauden bezala.*

Jaungoico jaquiunde ta eguia beticoa cerana! Sinisten ditut benaz eta biotz gucitic, Eliz Ama Santac sinisten eta eracusten dituan gauza guciac, ceren zuc Eliz Ama Santari aguertu diozcatzun, eta onec ala eracusten dizquidan. Sinisten det Jainco Aita guciz poderoso Ceruaren eta lurraren Criadoreagan. Eta aren Seme bacar Jesu-Cristo gure Jaunagan. Ceña sortu zan Espiritu Santuaren obraz eta graciaz: jaio zan Maria Virgiñagandic. Padecitu zuan Poncio Pilatosen mendean: gurutzeficatu, illa ta obiratua izan zan. Infernuetara jachi zan, irugarren egunean illen artetic piztu zan. Ceruetara igo zan; an dago jarriric Aita Jainco guciz poderosoaren escuietic. Andic etorrico da biciaac eta illac juzgatzera. Sinisten det Espiritu Santuagan. Eliza Santa Catolica; Santuen Comunioa. Becatuen barcacioa. Aragiaren resurreccioa; bicitza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac

utzi ciozcala Eliz Ama santari zazpi Sacramentu, eta oen artean confesioco Sacramentua, Bataioa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac ipiñi zuala Aldareco Saeramentu guciz miragarria, eta Sacramentu onetan dagoala gure animen janari eta edari izateco, gracia ugaritzeco, eta bere gozotasun miragarriac gure biotzetan isurtzeco. Siniste onetan bici, eta ill nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme Jesusen eriotza eta merecimentuac bitarteco dirala, eta beraren graciarequin aleguiña eguiten dedala, esperatzen det zure ontasun, eta misericordian nere becatuen barcacioa, eta betico bicitza doatsua; ceren Zuc ala aguindu didazun, eta cere itzetan aiñ leyala ceran. Zu cera on guciaren iturburua, eta emallea, eta Zugandic uste det, Jauna, Ceruraco bidean bear dedan gucia.

Acto Caridadezco eta Contriciozcoa.

Nere Salbatzalle Jesus maitagarria!
Zu cera ontasun baztergabea, eta neurri-
ric ez dezuna, eta beragatic guciz maita-
garria! Amatzen zaitut biotz gucitic zure
Ontasun orri beguiraturic: eta Zugatic,
eta zure icenean amatzen ditut nere la-
gun urco guciac, eta oen artean nere
etsayac. Opa diet Cerua, eta araco bi-
dean conbeni zaten gucia. ¡O Ontasun
miragarria! Damu det Zu ofendituaz, eta
damu det gauza gucien gañetic. Artzen
det asmo osoa ez gueiago becaturic
eguiteco, becatuaren bideetatic aldegui-
teco, eta confesatzeco. *Onen lecuan esan
dezaque* ala nai duenac: *Nere Jesu-Cristo
Jauna.*

LAUGARREN
ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC. Prestatu cera azqueneco-
tic oraindañoco confesioa eguiteco. Le-
nengo Partearen amabostgarren Eracu-
saldian esan cenduan, cer eguin bear de-
zun acusatzen asi baño len: eta amasei-

garrenean esan cenduan, acusatzen ceranean, nola au ongui eguin dezaquezun. Dacuscun bada, nola acusatzen ceran, azqueneco confesiotic oraindaño eguiñ dituzun becatuen gañean.

*Azqueneco Confesiotic oraindaño-
co becātuen aitormena edo
confesatzea.*

Ni becataria confesatzen naizaio Jainco guciz poderosoari, Santa Maria beti Virgiñari, San Miguel Aingueruari, San Juan Bautistari, San Pedro eta San Paulo Apostoluai, Santu guciai, eta zuri, nere Aita, becatu gueiegui eguin dedala pensamentuz, itzez eta obraz; nere culpaz, nere culpaz, nere culpa chit andiaz. (*Au esaten da acusatzen asitzeco aurrean San Carlos Borromeoc eracusten digun erara.*)

Jauna, onembeste dembora da azque-
na confesatu ninzala. Eguin nuan edo
eznuan confesoreac eman cidan peni-
tencia. Aztu citzadan orduan confesatzea
onelaco becatu. (Becatu benialen batzuec
aztu arren, ez da oec esan bearrie
urrengo confesioan.) Eguin det ustez

ongui confesatzeco bear dan prestaera.

1. Lenengo Mandamentuan. Naguitasunez utzi det batzuetan goiz arratsetaco jayera Fede, Esperanza, Caridade. ta Contriciozco afectuaquin batean, deboziozco gauzac diralaco.

2. Bigarren Mandamentuan. Iru bider esan det: *Nere animan*, bein guezurraren, eta bi aldiz eguiaren gañean, baña ez det becatu anditzat iduqui, edo iduqui det. Esan det: *Nere conciencian* lau bider, baña ez det juramentutzat artu. (Juramenturic eguin bada, esan bear da *cer juramentu* eguin diran, cembat bider eta guezurraren gañean ciran, edo ez: eguin dezagun contu: *Ala Cerura noala, deabruac naramala, emendic mugui ez nadilla: oec dira juramentu birauarequin nastuac.*) Bi bider eguin diot birau lagun bati (edo senideari), esaten diodala: *Eztanda eguingo al den; edo deabruac eremango al au*, baña ez biotzetic (dan bezala esan ber da). Onembeste bider otseguin diot *deabruari, demonioari*, eta arrayoari, baña ez det pecatu mortaltzat iduqui.

3. Irugarren Mandamentuan. Iru Mezatan ibili naiz aldameneco lagunaquin izquetan, eta elcar ucalondoquin joaz,

eta batera, ta bestera beguiratuaz, baña ez dembora lucean, eta ez nuan gauza anditzat artu. Ostiral batean isilca jan nuan aragui pisca bat. Dotrina, Errosario, eta Bezperetara ez naiz onembeste bider etorri, baña ez det becatu mortaltzat iduqui. (*Gueyago duanac esan beardu beregan arquitzen duan bezala.*)

4. Laugarren Mandamentuan. Onembeste bider aserrerazo diot gurasoari, aguinduc eguin naigabez; baña gauz andietan ez. Escolan, eta beste lanetan sayatu nindequean gueyago, baña zabartu naiz cerbait. (*Gueyago duanac beguira beza contuz, eta esan beza examiñan arqutu duan bezala.*)

5. Bostgarren Mandamentuan. Nere zabarqueriaz utzi det batzuctan lagun urcoetaraco ongui nai ta caridadezco afectoac eguitea, goiz-arratsetaco jayeran eracusten dan bezala; baña ez det becatutzat artu, debociozco gauza dalaco. Bi bider atseguin artu det lagun bati gaitz chiqui bat guertatu citzayola ecusiric. Aserratu ninzan lagun batequin, eta borrocatu guinan bein, baña gorroto andigabe. (*Gueyago duanac esan beza cer duan.*)

6. Seigarren Mandamentuan. Oartu-

ta pensamentu gaiztoai lecuric eman bazate, itz loi-desonestoric esan bada; beguiac eta escuac erabilli badira gaizqui, edo becaturaco moduetan; belarriac zabaldu badira ipui ciquiñac eta araguizco itzac gustoz aditzeco: esan bear da cembat bider guertatu dan au, cembat lagun ciran, eta aidetasunic oequin cenduan edo ez. (*Gueyago duanac esan beza cer duan.*)

7. Zazpigarren mandamentuan. Ostu diot amari onelaco gauza, ez gaiztaqueriraco, baicic nere burua apaintzeco, edo lagunaquin jocoan aritzeco. Ostu ditut guereciac eta sagarrac auzotic, baña ez asco. Pillotan eguin det onelaco trampa onembeste bider. (*Gueyago duanac, esan beza duana.*)

8. Zortzigarren Mandamentuan. Nere falta bat egotzi diot senide bati, eta zan onelaco utseguite. Lagunen faltac contatu ditut onembeste bider, baña etziran andiac; eta aditzen egon naiz gustoz iru aldiz besteren utseguiteac. (*Andiac, edo onra biciro uquitzen zuenac ciran edo ez, beguira contuz.*) Esan ditut onembeste guezur chiqui, eta len ere esan oi ditut. (*Gauz andiagoac dituanac esan bear ditu examiñan arquite dituan*

eran.) Jauna, oec dira azqueneco confesiotie oraindañoco demboran guertatu zaizquidan utseguite edo faltarie andienac, eta ala bear bada, *acusatzen naiz lagun urcoaren contra bota izan ditudan birau guciaz eta azquenecoaz.* (*Biraucien beñere bota ez duanac, esan dezaque beste becatu confesatutaco bat, guchitan eguiten duana.*) Escatzen diot nere Jaungoicoari guciaren barcacioa, eta berorri, nere Aita espiritualala, penitencia eta absolucioa. (Emen contuz aditu bear da Confesoreac ematen duan penitencia, gañeraco itz onaquin batean, eta absolucioa ematera dijoanean esango det): *Argatic erregutzen diot Santa Maria beti Virgiñari, San Miguel Aingueruari, San Juan Bautistari, San Pedro eta San Pablo Apostoluai, Santu guciai, eta zuri, nere Aita, erregu deguiozuen nigatic gure Jaungoicoari. Amen.*

ERACUSLEAC. *Onembesterequin oar ditteque cristaua, nola confesatu bear dituan becatuac, diranac dirala. Orain gogotan iru gauza arritzazu. Lenengoa, oraingo confesaldian becatu larriren bat badezu, ez dezu lenecoac esan bearric, baña alare esan ditzaquetzu. Bigarrena, Ni becatariaren azqueneco erdia, bucaerau esan*

dezun bezala, esan dezaquezula Nere Jesu-Cristo Jauna; gauz oec dira alabaña debo-ciozcoac, eta confesatzeco modu onari da-gozcanac. Irugarrena, absolucioa artu on-doan, beta badezu, zoaz lecu egoqui bate-ra, eta guero esango dan eran emanguioz-catzu Jaunari esquerrac, eta presta zaite Comunioraco.

BOSTGARREN

ERACUSALDIA.

ERACUSLEAC. Bigarren Partearen amai-rugarren Eracusaldian esan cenduan, lenbico comunioa eguin bear duen au-rrac berritu oi dituela cembait lecutan arterañoco confesioac, ceren aur dembora-co confesioac eguiñ oi diran nolanai edo ardura guchirequin. Au bera guertatuco zatzu zuri ere, eta eguin dezu examiña Parte onen bigarren Eracusaldian ecusi degun eran oraindañoco confesioac berri-tzeco asmoarequin. Dacusun nola acusa-tzen ceran.

*Aurtasunetic oraindañoco becatuen
aitormena edo Confesioa,
lenecoac gaiztoac izan
diranean.*

Ni becatariã confesatzen naitzaio, etc. *beste confesioan bezala.* Jauna, ditut onembeste urte, eta lenengo confesioa eguin nuanean, nituan aimbeste. Arreiz-
quero confesatu naiz urtean onembeste bider. Aur demboran guertatu citzatan onelaco gaiztaqueria, eta lenengo confesioan edo guerosheago utzi nuan lotsaz confesatugabe, (*edo ez nuan ecertan artu, baña ezagutzen nuan ona izango etzala eguin nuan gaiztaqueria ura.*) Guerozco confesioetan oartzen nintzan (*edo ez nintzan*) becatu artzaz. Beste ascotan ere utzi ditut (*edo ez ditut*) becatuac lotsaz confesatugabe. Eguin nituan confesoreac ematen cizquidan penitenciac, (*edo eguin gabe*) utzi nituan onembeste bider, onelaco edo alaco penitencia.

1. Lenengo mandamentuan. Aurtasunetic izan naiz zabarra Dotriñara etor-

tzeco, Fede, Esperanza eta Caridadezco afectoac eguiteco, eta lenbico Comunionaco prestatzen asi nintzan artean, ecertan artzen ez nituan gauz oec (*besteac esango du besteric, eta bacoitzac esan bear du igaro zaiona igaro zaion bezala*).

2. Bigarren Mandamentuan, eta era berean besteetan esango ditut eguin ditudan becatuac, dala pensamentuz, dala itzez, dala obraz. Ecin gogora bazat cembat bider guchi gora bera utseguin dedan, contu ateraco det, cembat demboran izan dedan oitura edo erraztasuna, becatu onetan edo artan erortzeco, eta astean, edo illean cembat bider erortzen nintzan guchi gora bera.

Confesioa bucatzen dedanean, eguingo det beste confesioaren bucaeran esan dana bera.

ERACUSLEAC. *Ongui esan dezu; baña orain gogoan arrezazu gauza bat. Baldin leneco confesioac berritu nai badituzu, ez gaiztoac izan diralaco, baicic borondatez, orduan onguiena izango da, aurrena confesatzea azqueneco confesiotic oraindaño-co becatuac, eta guero berritza berritu nai dituzunac,*

SEIGARREN

ERACUSALDIA.

*Confesioa eguin eta Jaunaren
maiean jartzeco prestaera
Cristau gucientzat.*

ERACUSLEAC. *Confesatu ondoan jarri
zaitte lecu egoqui batean, eta beta badezu,
presta zaitte Jaunaren maiera joateco.
Prestaera au eguin diteque era ascotara,
baña oberen bat arqutu dezazun artean,
balia zaittezque emen ipiñico danaz.*

Eman guiozcatzu Jaunari esquerrac,
ceren confesioco Sacramentuarequin be-
catuac barcatu dizquitzun.

¡Nere Jainco ta Aita guciz maitaga-
rria! Zure Seme Jesusec utzi zuan Con-
esioco Sacramentua gure anima sen-
datzeco. Sacramentu au ongui prestatu-
ric artzen duanari barcatzen diozcatzu
becatuac, Jesusen eriotza eta mereci-
mentuac bitarteco dirala, eta uste det
au bera eguin dezula nerequin ere,
Apaizac barcacioa edo absolucioa eman

didanean. ¡O ontasun eta urriquimentu paregabea! Milla esquer, Jauna, mesede berri onegatic.

*Berritu itzatzu Bataioco egunean
emandaco itzac.*

Ez naiz, Jauna, esquerrac emanarequin contentatzen; berritu nai ditut Bataioco egunean eman nizquitzun itzac. Gaurdanic utzi nai det, eta uzten det Satanas betico. Eta Satanasequin batean uzten ditut beraren lagun eta languilleac, edo mundu galdua, eta araguiaren eta nere gura charren naicuntzac. Au da Ceruaren eta guizonen aurrean Bataioco egunean Zuri eman nizun itza, eta au bera ematen dizut gaur ere betico. *Abrenuntio.*

Gaurdanic betico utzi nai ditut eta uzten ditut Satanasen obrac, edo becatuac eta becaturaco bideac. Zoazte nigandic urrutira, adisquidetasun gaiztoac, eche anima galgarriac, eta lagun dongueen bildura. Au da Bataioco egunean eman nizun bigarren itza, eta

au bera berriro ematen dizut gaur ere.
Abrenuntio.

Gaurdanic betico utzi nai ditut, eta uzten ditut Satanasen arrotasun eta zorraqueric, dala jantzian, janean, edanean eta beste gastuetan, dala atseguin eta jolasetan. Au da Bataioco egunean nic eman nizun irugarren itza, eta au bera berriro ematen dizut benaz eta bitz gucitic, *Abrenuntio.*

Lagun zaizquizquit, arren, eta indazuzure lagunz ugaria aguindu dizudana leialqui eguiteco.

*Arritu zaite, Jaungoico-guizon
Jesus maitagarria zugana
etortzeco dagoala
oroituric.*

Eta orain, nere anima, ¿Nor ote da gaur zugana etortzeco dagoana? ¿Gauz arrigarria! Erregue gucien Erreguea, Aita Santu gucien Aita Santua, Trinidadeco bigarren Persona, gugatic guizon eguin zana; eta gurutzean bicitza eman zuana bera. Au gucia guchi bazan be-

zala, guri ongui naiez jarri nai izan zuan Aldareco Sacramentuan, eta jartzten da consagracioco itzac apaizac esaten dituanean: eta gaur Sacramentu miragarri onetan zure biotzera etorri nai du, zuri bere ondasunac, eta bera dan gucia emateco. Nere anima, ¿nondic zuri onembeste mesede eta ondasun? Arri-tzen eta izutzen naiz, nere Jesus ona, Zu nere biotzera etortzeco zaudela gogoratzean; ez da alabaña nere biotz esquergabe au zure diñaco toquia; baña izutzen ere naiz dembora berean zure itz oec aditzean: *Ezpadezue guizonaren Semearen gorputza jaten, eta odola edaten, ez dezue irichico betico bicitza doatsua.*

¿Cer eguiñ al dezaquet bada, onembeste beldurren artean, nere Jesus ona? Aitortzen det ez naizala ni Zu nere biotzera etortzeco diña. ¿Ta Zuc alaere nigana etorri nai? Eguin bedi, nere animaren Jabe maitagarria, eguin bedi Zuc nai dezuna; baña eguizu Zuc lenago Erregueac echeren batera dijoace-nean, eguin oi duena. Aurretic bidaltzen ditue oec, echea apaintzeco bear diran gauzac. Bidal itzatzu bada, Zuc ere Erregue gucien Erreguea, nere ani-

maco eche arlote onetara Zu ongui artzeco bear diran apaindurac, edo Ceruco gracia, doai eta birtuteac. Esazu itzbat, eta eguiña gueratuco da gucia. Atoz, nere Salbatzallea, eguin zaite nere animaren Jabe. Atoz, Jaincoaren Bildots becatuac quentzen dituzuna, senda ezazu nere anima, becatuen zauriz betea. Atoz, Ceruco su animen Berotzallea, zure amoriozco garrarequin ayena itzatzu nigandic becatuaren cutsuac, eta oneraco epeltasunac.

Comunio Santua artu baño lensheago esan dezaquezu biotzez.

Sinisten det, Jesus maitagarria, Sacramentu orretan zaudela eguiaz. *Au da nere gorputza*, esan cenduan Zuc, Sacramentu miragarri ori eguin cenduan ar ratsean. ¿Eta, norc ez du sinistuco Zuc esandaco gauza? Adoratzen zaitut, nere Jaungoicoa, nere Erregue eta Salbatzallea.

ZAZPIGARREN
ERACUSALDIA.

*Lenbico Comunioa equitera dijoan
aurrac, nola berritu ditzaquean
bere Arzaiarequin batean
Bataioan emandaco
itzac.*

Cembait lecutan eguiten da lenbico Comunioa fest-andi baten eran. Prestatzen dira aurrac bicitza gucico confesioarequin. Comunioco egunean, Jauna artzeco aurrean, joaten dira Apaizarequin batean pontera, candela iracequiac escuan dituela; berritzen ditue Bataioco egunean emandaco itzac, eta guero artzen due Comunio Santua. Ez da gure errietan oraindic usanz eder au artu, baña erraz eguin ditequean gauza da au. Ara nola. *Lenbicia*: prestatzen dira aurrac bicitza gucico confesioarequin. *Bigarrena*: adirazten du Arzaiac Meza nagusien batean, cer egunez izango dan lenbico Comunioa. *Irugarrena*: era bada, ordu señalatuan esango da

Meza comunio onetaraco. *Laugarrena*: Comunioa artu bear duen aurrac egongo dira candela eracequiaquin. *Bostgarrena*: aurrac era onetan daudela, Apaizac Aldaretic itzeguingo die lenbico Comunioaren gañean orain ipiñico dana, liburutic, edo bestela, ondoren berrituco dira Bataioco itzac, eta emango die Comunioa.

*Itzeguingo die Apaizac
era onetan.*

Aurrac, arkitzen cerate Jaun andia lenbico aldian artzeco puntuan. Bataioco eta lenbico Comunioaren egunac dira cristauarentzat egun chit andiac, siñalatuac eta beti gogoan iduqui bear liraqueanac. Bataiocoa, ceren egun artan irteten dan cristaua becatu jatorrizcoaren eta etsai galgarriaren mendetic, eta eguiten dan Jaincoaren ume, Jesu-Cristoren senide eta Ceruaren jabegai. Lenbico Comunioa, ceren egun onetan bere biotzera datorquion Erregue gucien Erreguea; aguintzen dion betico bicitza, eta itz onen prendatzat bera jartzen eta gueratzen dan Cristauaren biotzean.

Egingo du Jesu-Cristoc guciz leyalqui aguindu duana, baldin guc ala gorde-tzen baditugu Bataioco egunetic eman guinduan itzac. Esan guidazue orain, aurrac:

Apaizac. ¿Prest arquitzen cerate Ba-taioco egunean eman cinduen itzac berritzeco, eta gordetze-co?

Aurrac.. Bai, Jauna, Jesu-Cristoren graciarequin batean.

Apaizac. ¿Aurra, *Abrenuntias Sathanae*? Esan nai det; gaurdandic betico uzten dezu Satanas, eta Satanasequin batean beraren lagun, eta languilleac, ceñac diran mundu galdua, edo munduan bici diran gaiztoac, eta araguiaren gura charrac?

Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico uzten ditut. *Abrenuntio*.

Apaizac. ¿*Et omnibus operibus ejus*? Esan nai det: Gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen lan eta obra guciac, nola diran beca-tua ta becaturaco bideac?

Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico uzten ditut. *Abrenuntio*.

- Apaizac. ¿*Et omnibus pompis ejus?*
Esan nai det: Gaurdanic betico
uzten dituzu Satanasen arrotasun,
eta zoraqueriac, dala jancian,
janean, edanean eta beste
gastuetan, dala atseguin ta jolasetan?
- Aurrac.. Bai, Jauna, beti-betico uzten
ditut. *Abrenuntio.*
- Apaizac. Ar ezazue bada oraiñ Jaun
andia fede bici, umiltasun eta
errespeto andi batequin.

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Comunio ondoan norc-erenai eguin
bear luqueana.*

ERACUSLEAC: Bigarren Partearen,
amargarren Eracusaldian esan cenduan
Comunio ondoan cer eguin bear dan.
Artu dezu zuc orain Jaun andia; zoaz
bada toqui egoqui batera, eta eguizu
obraz orduan itzez esana.

*Nor, nogana eta certaco etorri
zatzun Comunio santuan.*

Nere anima, aritu dezu Comunio Santua, Aingueruen oguiá, ta ceruco maná. Esna zaite bada, eta fedearen beguiaquin beguira, Nor dan Comunioan etorri zatzuna, Norgana, eta certaco etorri dan. ¿Nor ote da ogui pisca baten idurian etorri zatzun au? Au da zu ecerezetic eguin cinduan Jauna bera, eta eguin cinduan bera ezagutzeco, amatzeco, eta beticotasun gucian berarequin batean Ceruan doatsu izateco. Au da zu Adanen becatuarequin galdua ecusiric, guizon eguin zana, eta gurutzeco eriotzarequin Ceruraco gracia ta derecha zuretzat irabaci zuana bera. Au zuri bere gracia eta laguntzac emateco Sacramentuac ipiñi cituana, oen artean Conunioco Sacramentua. ¿Nor gana etorri da? ¡Gauz arrigarria! Izan zu zeran beceiñ esquergabea, eta ecereza, eta alalere zugana etorri da zугanaco onguinai, eta amorioz beteric. ¿Certaco etorri dala uste dezu? Etorri da zure janari, ta edari izateco, ta zuri bere ondasunac, eta bera dan gucia emateco.

*Miretsi zaite zugana era onetan
Jaun andia etortzeaz.*

¿Nondic, nere anima; nondic, zuri onembeste ondasun, eta mesede? Arrituric gueratu zan Salomon, ceren berac eguin zuan Eliz ederrean bicitzera Jau-na etorri citzaion. Arrituric gueratu zan Santa Isabel, ceren ecustera, edo visita-tzera joan citzaion Jangoicoaren Ama. Arritzen da Eliz Ama Santa, ceren Tri-nidadeco bigarren Persona guizon eguin eta bicitu zan Virgiña chit Santaren Sa-belean. Nere Anima, eta Jaun Andi ura bera zugana etorri bada, eta cerequin badaucazu, ¿etzera miretsico? ¿Jesus ona! ¿Cer da guizona, eta cer naiz ni, Zu era onetan nizaz oroitzeco?

Eguitzu Fede, Esperanza ta Cari-dadezco afectoac, eta adora ezazu.

¡O Jesus ona, nere animaren Erosle, edo Redentore maitagarria! Sinisten det Zu eguiaz arquitzen cerala Aldareco Sa-cramentuan, eta Sacramentu onetan ni-

gana etorri cerala. Sinisten det Zu ongui artzen zaitunari ematen diozula Ceruco gracia, ta ongui bicitzeco laguntzac: ta gañera aguintzen diozula betico bicitza; eta beragatic Zugan ipintzen det nere uste gucia, ceren Zu ceran Jaungoico gucialdun, edo gucia dezaquezuna, eta cere itzetan gucziz leyala. ¡O ontasun gucziz miragarria! amatzen zaitut biotz gucitic, eta zure icenean amatzen ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere etsaiac. Adoratzen zaitut nere Jaungoicoa, nere Erreguea, nere Salbatzalea.

Emanguiozcatzu esquerrac.

Nai nuque nic, nere Jesus ona, eguin dizquidatzun mesede guciai, eta orain nigana etortzean eguin didazun oni alic onguiena erantzutea; baña aitortzen det ez naizala gauza, eta gai onetaraco eze-cic, milla bider guchiagoraco-ere. Gueyena nic eguin dezaquedana da, esquer umillac ematea. Milla esquer bada, nere Onguille andia. Alabatu eta bedeincatu zaitzeela Ceruan eta lurrean diran gauza guciac. Bedeica zaitzeela Ceruco eguz-

quiac, eta izarrac; lurreco loreac, belarrac, eta itsasoco arraiac. Bedeica zaitzeela lurrean bici diran anima on guciac. Bedeica zaitzeela Ceruco Querubin jaquintsuac, Serafin Jaunaren amorez eracequiac, eta Aingueru doatsu guciac. Bedeica zaitzala zure Ama maitagarri, Aingueruen eta Santu gucien Erreguñac.

*Eguin guiozcatzu zure escari edo
erregu umillac.*

¿Cer uste ez dezaquet gaur Zugandic, nere Salbatzallea? Eche batean sartzen badira lurreco Erregueac, ez oi dira andic irten ehecoai mesederen batzuec eguingabe. Ta izanic Zu Erregue gucien Erreguea, ¿cer ez du Zugandic uste izan bear nere anima beartsu onec? Bera dan gucia eman duanac, ¿cer ucatu al dezaque? Indazu bada, nere Jesus ona, emendic aurrera becatutic aldeguiteco eta gracion irauteco doaia. Indazu nere grina charrac, batez ere, araco gueiena necatzen nauan ura ecitzeco eta garaitzeco zure laguntza ugaria. Oroi zaite nere aide eta onguilleaz, baita nere etsaiaz ere,

ala biciaz nola illaz. Gorde ezazu zure Eliza Santa bere etsai gucietatic, baita gure Jaun Erreguea ere bere echecho guciaquin.

Jesusen anima, birtutez bete nazazu. Jesusen biotza, amorez erre nazazu. Jesusen gorputza, salba nazazu. Jesusen odola, Ceruco amorioz zora nazazu. Jesusen biotzeco ura, garbi nazazu. Jesusen icerdia, graciaren bicitzaz bete nazazu. Jesusen Pasioa, indartsu eguin nazazu. O Jesus ona, adi nazazu. Zure lláguen artean gorde nazazu. Zugandic aldeguiten ez arren utzi. Etsai galgarriagandic gorde nazazu. Nere eriotzaco orduan dei nazazu. Ceregana eraman nazazu. Cere aldean ipiñi nazazu, Zure Santu ta Aingueruaquin alaba zaitzadan secula gucian. Amen.

LAUGARREN PARTEA

*Eracusten zayo, ala lenbico Comu-
nioa eguin duan aurrai, nola
edocein Cristauri betico bi-
citzza doatsuaren bide
eder-garbia.*

LENENGO ERACUSALDIA.

Betico bicitzza doatsua iristeco ez da
asco lenbico Comunioarequin, edo bes-
te edoceñequin ongui asitzea, baicic
iraun bear da bicitz onean: eta cer one-
taraco bear dan icasi dezagun.

¿Jarri cera, Cristaua, Jaunaren gra-

eian? *Poztu gaitecen egun onetan; au da Jaunaren ontasunac neretzat arguitu duan eguna*, esan dezaquezu. Egun onetan urratu dituzu Egiptoco cateac; garaitu dezu etsai galgarria, eta igaro cera Jaunaren bendicioetaraco lurrera. Egun onetan ayenatuco dituzu becatua eta onec berequin dacartzian illuntasun edo tristurac. Egun onetan berritu cera zure Aita Cerucoagana, Ebangelioco seme ondatzallearen eran, eta zure Aita onac apaindu zaitu graciaren soñeco ederra-requin. Eman dizu *Caridadea* deritzan birtutearen eraztuna, eta gañera Ceruraco bidean ongui ibilltzeco oñetacoac, edo laguntzac. Azquenean eman dizu zure animaren janaritzat bere Seme bacarra, Bildots becatuac quentzen dituana. Asi cera ongui betico bicitza doatsua iristeco bidean. Baña beguira: ez da asco ongui asitzea, baicic iraun bear dezu bicitz onean. Ongui asi zan Saul, ongui asi zan Judas, eta ongui asi ciran infernuan daudenetatic asco; baña galdu ciran, ceren bicitz onean iraun etzuen. *Azqueneraño dirauena salbatuco da, dio Jesu-Cristoc. (a)*

(a) *Math. 10.*

¿Eta cer bear ote da onetaraco? Asco, baña gucia biltzen du Davidec itz oetan: *Aldeguizu becatutic eta eguizu onguia (a)*. Ez dio Jaunac iñori aguintzen bicitz onean irauteco doaia, zabartu ez gaitecen; baña ez dio ucatzen beldur santu batequin becatutic aldeguiten, eta obra onetan diardunari (b).

¿Au onela izan, eta alaere ni bicitu naiz ardura ain guchirequin? ¡Nere Jaungoicoa! Zu cera nere uste gucia, eta zure laguntza ugariaren ustean erabaqui det Zu serbitzea, becatutic aldeguitea eta obra onai jarraitzea. Virgíña chit Santa, becatarien Ama gozoa, lagun zaiquizquit arren, nere asmo oec leyalqui gordetzen.

BIGARREN ERACUSALDIA.

Cer becatutic gazte euscaldunac berezquiro aldeguin bear duan.

Aldeguizu becatutic, esaten digu Da-

(a) Psalm. 36 (b) Vide Concilium Trident. Ses. 6. Cap. 13 de Justificat.

videc. Itz oec adirazten digüe, aldeguin bear degula edocein becatutic. *Ene seme, esaten cion Tobias zarrac gazteari; gogon iduqui ezazu beti Jaungoicoa, eta beguira, ez lecuric eman becatuari cere biotzean* (a). Alaere badira becatu batzuec besteac baño ondoren negargarriagoac dacartzienac, ala animaraco, nola erri eta echeetaraco, eta oetatic aldeguiten ezpadu gazteac, galduco du bere burua, eta eguingo ditu nortaquei cembat calte. Enzun ezazu bada, gazte euscalduna, cer becatu diran arreta chit andia gazte demboran escatzen duenac, galdu etzaitecen.

Lenengoa da alferqueria. Ezpada gaztea oitutzen dagocan bicimoduan necatzera, dala escolan, dala necazaritzan, edo beste bicimodua icasteco lanetan, galdua da, ala Jaunaren, nola munduaren beguietan; ez du alabaña iñorc-ere begui onez ecusten alferra. Onetan bear litzaquean contua errietan artu gabez, ondatzen dira onrarequin dembora lucean iraun duen echeac, gaitzguillez betetzen dira erriac, eta becatariz infernua. *Lanean ari nai ez duanac, ez dezala jan, dio San Pauloc* (b).

(a) *Tobiæ Cap. 4. v. 6* (b) *2. ad Thesalon. Cap. 3.*
5

Bigarrena da, juramentu erraz eguitea, naiz eguiaren gañean izan. *Ez dedilla juramentuetara zure aua oitu, ceren oitura onec becatu asco dacartzian*, dio Espiritu Santuac (a). Ez dezazula bada icasi ascoren guisa esaten: *ara gurutzea: emendic mugui ez nadilla; ala Cerura noala; Deabruac naramala; nere animan*. Oitu zaite esatera *bai* edo *ez*, Cristoc eracusten digun bezala.

Irugarrena da, birauac eguitea lagun urcoaren contra. Au da oitura chit itsusia, eta gazteac icasten badu, nequez utzico du. Ala ecusten da egun oro, eta cembait echetan becatu jatorrizcoa edo originala bezala igarotzen da aurrecoetatic ondorengoetara. Ez dezazula aitzaquiartzat artu: *biotzetic ez dituzula botatzen*, ceren oitura duanac norbaitequin mintzen danean, erraz biotzetic botaco ditu. Gañera ematen du ejemplo charra, eta au irichi oi da, gurasoetan beintzat, becatu larrira, Idiai, beiai eta beste escu tarteco gauzai birauac botatzea ez da berez becatu larria, baña zuc ez dezazula izcunde onelacoric artu, ceren malla onetatic bestera erraz irristatu cindezquean.

(a) *Ecclesiastici* 23.

Laugarrena da *Deabruari, Demonioari, arrayoari deitzea*. Ez det esan nai, gaiztoari deitzea uts-utsic dala becatu larria edo mortala, baicic oitura itsusia cristauaren auan; oitura beiñ artu ezquero, utzi ez oi dana obiraño, eta gurasoetan ejemplo gaiztoa dacarrena. Oitu zaite Jesusen eta Virgiña chit Santaren icena auan eta biotzean erabiltzera. Ayena bedi zure autic eta Cristauen echeetatic etsai galgarriaren icena.

Bostgarren becatua da edanean igarotzea. Gazteac, ederretsi ezquero edanari, nequez chit utzico du bere oitura lotsagarria, eta izango da bere, eta beste ascoren galgarria, eta desonra. Gaurdanic betico arrezazu griña char oni lecuric ez emateco asmoa.

Seigarren becatua da itz loi desonestoac, edo araguzcoac esatea. Beguira, oitura au artu duenac oitura berarequin joan oi dira obiraño. Au da miñ-ancebat nequez sendatzen dana, eta ecin conta al anima galtzen dituana. San Pauloc ez du nai araguzco becatuaren icenic aitatzea-ere. Aldeguizu becatu-mota onetatic, baita lagun mingaiñ enas-ciquiñac dituenetatic-ere.

Zazpigarren becatua da, Erligiosoen eta Jaunaren Ministroen contra nolana edo beguiramenturic bague itzeguitea. Au da Luciferrec, eregeac eta cristau gaiztoac eracutsi duen izcuntza. Zabalduda minance au izurriaren eran, eta andiac dira eguiten dituan calteac. Ez dezazula icasi z̄uc era onetaco izquetaric: gorde guiezu zarrai, eta Jaunaren Ministroai errespeto andia. Azquenean etzaitecela oitu, aditzen dituzun gauzac erraz contatzera, lagun urcoaren onra eta icen ona uquitzen bada, ez eta guezurra esatera ere.

IRUGARREN

ERACUSALDIA.

*Cer dan, eta nola aldeguin bear
duan gazteac escandaloa
deritzan becatutic.*

Azqueneco Eracusaldian uqitu diran becatuaz gañera, bada beste bat chit contu andia escatzen duana gure aldetic, eta icendatzen da *escandaloa*.

Escandaloaren icenez aditzen da lagun urcoari becaturaco *bidea*, *oña* edo *laguntza ematea* dala gaiztaqueria *eracutsiaz*, dala artan *lagunduaz* losenchaquin edo bestela, dala eragotzi litequeala, eragotzigabez. Ez due ecertan artzen asco gaztec becatu-mota au, eta ecertan artu ordean, cembat eta becatu gueiagotaraco *bidea* ematen duen, dala itzez, dala obraz eta ejemplo gaiztoz, ambat gueiago beregan poztutzen eta arrotzen dira, eta bear bada laudatzen-ere bai lagun artean. Ala guertatzen da itz araguzcoac esateco, ipui ciquiñac contatze-co, modu itsusietan ibiltze-co oitura duenaquin Baña zuc, cristaua, gorroto andi batequin. beguira zayozu becatu mota oni, eta aldeguzu beragandic arreta andi batequin. Onetaraco lagunduco dizue asco pensamntu oec:

Lenengo pensamentua: Satanas munduaren asieratic ari da Jaungoicoari guerra eguiten, eta animac infernura amilderazten: ta zu Cristaua, ¿jarrico cerra Satanasen morroi eta languille, lagun urcoari becaturaco *bidea* ematen diozula?

Bigarren pensamentua: lagun urcoaren anima Ceruraco bidean ipintzea cos-

ta citzaion Jesu-Cristori gurutzeco erio-tza gogorra; eta erosi zuan bere odol preciotsuaren contuz: ¿eta zuc quenduco diozu Jesu-Cristori aimbeste costataco anima, eta emango diozu etsai galgarri-ari?

Irugaren pensamentua: zure lagun urcoaren anima da Jaunac eguiña betico bicitza doatsua iristeco: ¿eta zuc amilderazo nai dezu betico su, eta garren ar-tean?

Laugarren pensamentua: escandaloa ematen duana beartua dago calteac aleguiñean deseguitera: ¿eta nola au eguingo du, ezpadaqui norañoco calteac eguin dituan? Bearbada anima batzuec infernura dira argatic; besteac argandic icasien zuen becatua zabaltzen, edo batari eta besteari eracusten ari dira. ¡Becatuaren izugarria! ¡Ay! *Escandaloa ematen duanaren zori gaiztocoa*, dio Jesu-Cristoc (a).

Nere anima, eguizu asmo osoa, lagun urcoari beñere becaturaco bideric ez emateco, ez itzez, ez ejemplo gaiztoz. Oraindañoco calteac aleguiñean deseguiteco, bici zaite Jesu-Cristoren legue

(a) *Math. 18.*

Santac escatzen duan eran, eta cere bi-
citz onarequin eracutsi guiezu zure la-
gun urcoai ceruraco bidea. Ala eguin
zuan Davidec, eta esaten cion Jaunari:
Eracutsico diet becatariai ceruraco bidea,
eta zugana biurtuco dira gaiztoac (a).

LAUGARREN

ERACUSALDIA.

Jocoaren gañean.

Jocoa, ezpada debecatuetacoa, eta
eguiten bada bere demboran eta neu-
rrian, ona da, dio San Francisco Sales-
ec (b). Baña ¿cer guertatzen da? Badabill
gazte ariña batetic bestera: biltzen da
bein ta berriz, ta ascotan jocalariaquin:
asitzen da jocoari ederretsitzen, eta az-
quenean gueratzen da jocoraco guciz
etziña, macurtua ta itsutua. Jocoaren,
eta jocoraco itsumenaren gañean itz bi
esan nai dizquitzut, nere gazte euscaldu-

(a) *Psalm. 50:*

(b) *S. Franciscus Salesius Part, 3. cap 31 In-
troductionis ad vitam devotam.*

na. ¡Ojala ipiñi albaneza itsumen au zure beguien aurrean, dan becelacoa ta dan bezaiñ animen, echeen eta errien galgarria! ¡Ojala euscaldunen erri gucietan arguiro adiraci albalitez jocoraco jayera eragabecoac dacartzian becatu ta ondoren izugarriac! Etsayaren sare ta bisca onetañ erori etzaitecen, adiracico dizut, benic beñ, cer bear dan becuric gabe jocatzeo. Adiracico dizut urrena, ecin conta al becatu, ta ondoren negargarri dacartziala jocoraco itsumenac. Asi gaitecen bertatic.

Jocoaren icenez emen aditzen da jocatzea, ez nola nai, baicic ipintzen dala cerbait irabazlearentzat. ¿Cer ote da becuric gabe au eguiteco bear dana? Ara cer:

1. Lenengo lecuan bear dan gauza da, ez jocatzea joco debecatuan; badira alabaña jocoen artean batzuec debecatuac ez daudenac, eta oetatic dira pillota, saltoa, balencá, bolac, trucoac, baita cembait carta joco-ere. Badira beste joco batzuec, berenez gaiztoac ez izan arren, ecarri oi dituen calteacgatic debecatu diranac, eta onelacoac dira suertezco edo fortunazco joco guciac. Anciñatic debecatu cituan Elizac onelaco jo-

coac (a), eta au bera eguin zuen España-
 o gure Jaun Erregueac (b); baña ez di-
 ra contentatu Erregue berac onembeste-
 requin, baicic debecatu ditue jocoaren
 bidez guertatzen ciran asco gauza. De-
 becatu ditue osotoro trabesac, dana dala
 ocoa (c). Debecatu due, legueac diona
 baño gueyago jocoan ipintzea (d). Debe-
 catu due gueroco jocatzea (e). Debecatu
 due dirua ez beste gauzaric jocatzea (f).
 Debecatu due languilleac, eta alogueran
 edo jornalean dabilitzanac jocoan aritza
 astegunetan, goiceco seietatic amabien,
 eta arratsaldeco ordubietatic arratseco
 zortzien bitartean (g). Debecatu due az-
 quenic, jocoan aritza edaria saltzen dan
 lecuan, baita echetan jocalariai jocoraco
 toquia ematea ere (h). Ona cembat gau-
 za debecatu dituen gure Jaun Erregueac

(a) *Tridentin. Ses. 22 Cap 1 de Reformatione.*
 (b) *Leg. 18 tit. 7 lib. 8 Recompillationis. Verba*
hujus legis irritare videntur contractum; inhabi-
les enim reddit ludentes ludo prohibito, ut suum
faciant lucrum. Nihilominus nolui id significare
sermone vulgari, quia Lex citata vix in praxi re-
cepta est ut irritans, et in simili casu monet An-
tonius, standum esse consuetudini receptæ, et non
abrogatæ per legem. (c) Leg. 18 citata. (d) Ibi-
dem. (e) Ibidem. (f) ibidem. (g) ibidem (h) Vide
Antonium cum Notis R. P. Staidel.

jocoen gañean. Emendic atera ezazu-garbiro ta becuric gabe jocatu nai duanac ez dituala ausi bear aguinte oec, beintzat gai andian. Diot au, ceren guizon jaquintsuen iritzian era onetaco le-gueac ez diezá gauza chiquiai beguiratzen (a). Orregatic ez da becatutzat ematen emacumeac bateco ezpatara, edo ur-rera arditá jocatzea, edo beste jocoren batean trabes chiqui bat eguitea.

2. Becaturic gabe jocatze-co bear dan bigarren gauza da, jocoan ez ipintzea nai dezuna eguiteco escua dezun gauza baicic. Emendic eciñ joca dezaque gurasoen mendean bici danac oen baimenaren neurrian baicic, eta alacoquin jocatzen duenac ez due berendutzen irabacia, baldin galtzalleac igarotzen badira gurasoen baimenaren, edo beintzat, dagoten neurriaz campora (b). Era berean, ecin jocoan ipiñi diteque ostutaco gauzaric, ez eta limosnac edo beste obra onac eguiteco utzi dizuena ere.

3. Irugarrena, ez da iñor jocoraco borchatu, ez cuturtu bear guezurrez, itz

(a) *Vide Antonium cum Notis R. P. Staidel.*

(b) *Vide salamanticenses tomo. 3 tractatu 24 de Contracti. C. 4. Puncto 3 n. 54 et Ligorium.*

gaiztoz eta engañoiz, ascoc eguiñ oi duen bezala (a).

4. *Laugarren*, ez da tramparic eguin bear jococo legueen contra. Guisa onetaco trampa da tantoac ostutzea, cartac isillic marcatzea edo siñalatzea, gañetic beguira daudenaquiñ queñuz elcar aditza, eta besteac duan jocoa onela jaquitza. Era onetaco trampaquin irabazten duanac biurtu bear du irabacia, baita tramparic eguin ezpalitz besteac irabacico zuana ere (b).

(a) *Qui alterum induxit ad ludendum vi, dolo, minis, vel imperitiam simulando, eumque vicit, tenetur restituere lucrum secundum sententiam Lesij, Antoinij, Tournelij, quia est causa damni, cum ex sua injuria alter damnum patiatur. Ligorius distinguit: si collusor cogens alterum ad ludendum superet coactum in peritia ludendi, Sentio, ait, teneri ad restituendam saltem partem lucrati juxta mensuram peritiæ, qua præcelleret alteri. Si autem non superet in peritia ludendi, tenet posse retinere lucrum; quia tunc non coactio, sed potius casus erit causa damni, cum metum passus sicut perdidit, ita æque poterat lucrari. Illud certum videtur, quod si metum passus restitutionem petat pecuniæ amissæ, tenetur ad eam metum incutiens.*

(b) *Fraudibus vincens alterum, tenetur 1 restituere lucrum. 2 tenetur etiam restituere quod alter certo lucraturus erat fraude non interveniente. 3 si dubium sit, an alter lucraturus esset, si*

5. *Bostgarren*, ez da jocatu bear, baldin jocatzea becuraco bidea bada zurretzat edo besterentzat; eguin dezagun contu, birauac botatzeco, juramentuac nola nai eguiteco, paquea galtzeco, echecoac naigabez erquituric ipintzeco, umeai aciera charra emateco, dagoten bezalaco dote eta irteera gabe utzitzeco, zorrac beren oñean iduquitzeco, edo beste eguinbide edo obligacioren bati ez erantzuteco. Emendic ezagutu dezaquezu, nere euscaldun ona, guchi izango dirala jocalarien artean becuraco bide urco eta perill andian bici ez diranac.

6. *Seigarrena*, jocoan ez da ipiñi bear diru asco; jocoalabaña asmatu zan atseguin artzeco ta barruna alaitzeco, utzitic beste quezcac alde bat; eta diru asco jocatzen bada, ez du alaitzen jocalaria, baicic alaitu ordean quezcas betetzen du.

fraus abfuisset, salmanticenses dicunt, fraudatorem non teneri restituere, nisi quod certe alter lucraturus esset, cum in dubio melior sit conditio possidentis. Ligorius adhæret huic sententiæ, si fraude victus, fraude non interveniente non habebat majorem spem lucrandi, quam periculum perdendi. Si vero maior esset spes victoriæ, teneri victorem, ait, ad dandum alteri quantum valet hæc spes, qua per fraudem privatus est.

7. *Zazpigarrena*, ez da igaro bear jocoan dembora lucea; bestela ez da izango atseguñ-artzea, baicic necatzea, dio San Francisco Salesec.

8. *Zortzigarrena*, becuric batere gabe jocatzeo, artu bear da asmo edo intencio garbia. Onelaco asmoetatic bat da jocatzea batec bere burua alaitzeo, guero bere lan eta eguitecoai obeto equin deguion.

9. *Azquenean*, contu, dio San Francisco Salesec, zure gogo ta biotza ez ipintzeaz jocoan (a). Santuac diona zuc ez eguitera, guchica eroriaz joango cera jocoraco gura itsu batean, eta guero nore daqui cembat utseguite ta becurtan amilduco ceran. Baña goacen aurre-ra, ta dacuscun, nola eciñ conta al diran jocoraco itsumenac dacartzian becurtu ta ondoren negargarriac.

Ez da erraz adiraztea, ez eta ezagutzea ere cembat becurtu, eta ondoren negargarri dacartzian jocoraco macurtasun

(a) *Nota: hæc requiruntur, ut omnino vitemus peccatum in ludo tum mortale, tum etiam veniale, at etsi non omnia observentur, non illico inferendum, id esse mortale; sed fudicium ferendum secundum ea, quæ requiruntur ad peccatum mortale.*

eta itsumenac; baña bai, ecin conta al dirala oec, eta zuc cerorrec ezagutu dezaquezu eguia au erri ascotan guertatzen danari beguiratze utsarequin; zoaz ezperen cerbait diran errietara, eta beguira ondo, cer guertatzen dan oraiñ uquitzen degun gayean. ¿Cer ecusico dezu? Ecusico dezu, festen eta pillota jocoen aitzaquian biltzen dirala batetic eta bestetic jocalariac. Billatzen due neque andi gabe jocoraco toquia, eta ari dira legueac debecatzen duan jocoan, gau ta egun. Sarritan estaltzen da maya urrez eta cillarrez, eta bereala ecusten da ecergabe. Onela diardue jocoan batac bestea mutildu dezan artean. ¿Nor edo cein ote dira jocalari oec? Batzuec dira zorra zorraren gaiñ eguiñ, eta oei eciñ eranzun diezanac; besteac bearbada, errietaco cargudunac; batzuec gazteac, besteac zarrac. Ecusico dezu pillota-jocoa edo idi-apustua danean ugari eguiten dirala trabesac, leguez debecatua badaude ere. Ecusico dezu pillota-jocoetan, eta legueac debecatzen ez dituan beste edoceñetan ipintzen dirala ishillic, eta guciac daquiela dirua, legueac señalatzen duanaz campora. Ecusico dituzu edaria saltzen dan lecuetan

jocoan diarduela ez guchic; eta era be-
 rean astegunetan languilleac, eta beren
 nequearequin bici bear duenac, legueac
 debecatzen duan demboran. Ecusico de-
 zu, nola gurasoen mendean bici dirane-
 tatic asco dabiltzan erriz-erri, eta festaz
 festa jocoan eta eraquerietan. Alferric
 dira gurasoen onguiesan guciac, onela-
 co gazte jocalariac galerazteco ibillera
 char oec: aurrera dijoaz beren griña
 charrac daramatzian toquietara, eta bi-
 llatzen duena edo gurasoai ostutzen die-
 zena, ondatzen due edanean, jocoan eta
 gaiztaquerietan. Ecusico dezu, nola igue-
 si dabiltzan jocalariac Meza nagusietatic,
 errosario eta dotrinetic. Ecusico
 dezu, jocosaco itsumen char onetic ja-
 yotzen dirala lagun arteco paquearen
 galtzea, gorrotoa, iscanbilla, borroca,
 buruac autsitzea, eriotzac eta onraz
 aguertzen ciran echeac ecerezera biur-
 tzea. ¿Nai dezu oraindic gueyago ecusi?
 Zoaz bada carceletara eta gazteluetara,
 eta an ecusico dituzu asco burniz be-
 teac, ceren jocoari, eta guero lapurretari
 ederretsi cioen. Zoaz urcamendietara,
 galde ezazu, nor cincilica jarri oi diran
 an. Eranzungo dizue araatzen diran gue-
 yenac dirala jocalariac, beren griña cha-

rra ez uzteagatic, lapurreta ta eriotzac eguin cituenac. Esanguidazu orain, nere euscaldun ona, esanguidazu arren: au gucia onela bada, dan becela, ¿ez dira ecin conta al jocoraco itsumenac dacartzian becatu ta ondoren negargarriac? Bai eguiaz, bai.

¿Nai dezu zuc, gazte euscalduna, calte izugarri oetatic aldeguin? Eguizu bada contuz orain esango dizudana. *Lenbicia*, aldeguizu joco debeatuetatic, baita trabesac eguitetic ere. Ez dizut esan nai fortunazco jocoetan gauza pisca bat ipintzea; edo beste jocoetan trabes chiqui bat eguitea dala utseguite andi bat, baicic aditzera eman nai dizut, etzaitecela oitu gauz oetara, chiquitic andira igaro etzaitecen. *Bigarrena*: debeatuetic ez dauden jocoetan ere, eguin dezagun contu, pillota-jocoan, ez ipiñi diru asco, baicic atseguin artzeco diña bacarric. *Irugarrena*: ez ipiñi zure biotza jocoan, baicic atseguin arrezazu, neurri ta modu onean, guero obeto eguiteco dagozquizun lanac. *Laugarrena*: ez jocatu jai egunetan Meza nagusi, errosario ta dotrinaco demboran. Azquenean aldeguizu jocalari gaiztoetic, nola diran birauguilleac eta paquea galtzeco bidea eman

oi duenac, eta oitu zaite ordu onean echeratzera. Era onetan aldeguingo dezue jocoac dacartzian utseguite andietatic bederic. Gure errietan jocoric egoquienac mutillentzat dira pillota, balenca, bola edo birlac eta saltoa; baña onena pillota: ¡ojala utziaz ezpalijoaz mutillac joco au! Nescachac igaro dezaquee jai arratsaldeetaco dembora, Dotriña esaten, edo eusquerazco libururen bat iracurtzen, eta iracurtzen dana enzuten; eta ondoren joca dezaquee cartetan. Baña nescachac jocatu bear due nescachacquin, eta errespetoco andreren bat bérequin duela; bestela jocoric onenac ere erraz gaiztotuco dira.

BOSTGARREN
ERACUSALDIA.

Miñantze ceñ izugarria dan becaturaco oitura, eta nola ardura andia artu bear dan onetan ez erortzeco.

—
Edoceñ becatu larri da gauza chit gaiztoa, eta samiña, Jeremiasec adiraz-

ten digun bezala; ¿eta cer izango da becatua becatuaren gañean eguitea, eta artzea becaturaco oitura edo erraztasuna? Oitura au da miñance edo gaitz bat guchitan sendatzen dana. Ala ecusten da egun oro birauguilleaquin, edaleaquin, itz desonestoac esateco oitura duenaquin. Esana dago: *Anz azturac obiraño. Espiritu Santuac berac esaten digu: Gaiztaqueriara oitutzen baguera, onera jarrico guerala, Etiopiacoac bere larru beltza, eta catamotzac edo tigreac bere manchac utzitzen dituanean (a).*

Becaturaco oitura da miñance bat animaren beguiac illuntzen dituana. Alfer da guizon bat jaquintsua izatea, becatuari ederretsi ezquero, gau illun batean bezala gueratuco da animaco gauzetan. Ala ecusi zan Salomonequin.

Becaturaco oitura da gaitz bat, malluac ingudea bezala, guerotic guerora gueiago gogortzen duana becatariaren biotza, Esan diteque Job Santuac Luciferrregatic diona: *Gogortuco da onelacoaren biotza arria bezala, eta mallucaria ari zation ingudearen eran (b).* eta onela gogortu ezquero becatariaren biotza ¿cer

(a) *Jerem. 13.* (b) *Job. 41.*

guerta diteque? ¿Cer, ezpada ecertan ez artzea Jaunaren itza, eta gaztiguac? Jo cinduan, dio Jeremiasec onelaco becatariac, *cere cigorrareguin, eta ez due eguindaco gaiztaquerien damuric artu; ceatu cinduan, eta ez due icasi nai izan zuc eracusten ceñiena (a).*

Becatnraco oitura da gaitz-mota bat aiñ izugarria, non bere ondoren ecarri oi duan becatuaren berrizatura berrizaturaren gaiñ, egunoro dacuscun bezala. Eta becatuaren edoceiñ berrizatura guciz izugaria bada, ¿cer izango da berriz, eta berriz gaitzaren mendera biur-tzea? Onelaco becatariac dira, *Escritura Santac dionez, gora bota duana berriz jatera biurtzen dan zacurra bezala (b).*

Azquenic becaturaco oitura da miñance bat becatari gaisoa amilca daramana becatuen neurria igarotzera. Gure Jau-nac beregan erabaquia dauca, cembat becatu barcatuco diozcan bacoitzari. Neurri au ez da gucientzat berdiña. Aingueru gaiztoac pensamentuzco becatu batequin amildu ciran cerutic infer-nura; eta San Gregorioc dion bost urteco Aurrac juramenturen batzuec eguinda

(a) *Jerem. 5* (b) *Proverb, 26.*

igarro zuan neurria, eta betico galdu zan. Neurria igarotzen duan becatu au da, betico eriotza berequin daraman becatua; eta au irintsi ezquero, beti-betico galdua da becataria. Ez da gueiago ongui sendatuco, eta gueratuco da, ceruco euri eta inz gozoac uquitzen ez duan lur elcorra bezala. Becatu onetan amilderazo oi dū becatari itsua bere oitura gaiztoac.

¿Ecusten dezu nere anima, ceñ miñance izugarria dan becaturaco oitura? Beguira bada gaitz onetan erori etzaitecen. Inoiz becaturen batean irristatzea guer-tatzen bazatzu, *ez erantsi becatua becatuari*, esaten dizu Espiritu Santuac (a) lembaitlen alcha zaite damuz beteric.

(a) *Eclesiastici 21.*

SEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatuan erori nai ez duanac alde-
guin beardu becaturaco bide
eta perill, batez-ere
urcoetatic.*

*Perilla maite duana, perillean bucatuco
da, dio Espiritu Santuac. Ala guertatu
da dembora gucietan. Perillean jarri zan
Salomon, eta erori zan, eta au bera
guertatu citzaion Davidi-ere. Beraz erori
nai ezpadezu becatuan, aldeguin bear
dezu becaturaco bide, eta perilletatic,
batez ere urcoetatic.*

Ez da ceruan, eta ez da lurrean, gu-
retzat becaturaco bide, eta perilla ecarri
ez lezaquean gauzaric, aimbesteraño
gaude gaitzerontz macurtuac. Alaere ez
dira berdiñac becaturaco bide eta perill
guciac. Becaturaco bide, eta perill bata
da urruticoa. Deitzen zaio onela, ceren
beregandic urruti daucan becatua, eta
guchitan amilderazo oi duan artan. Ba-

zoaz Elizara, eta ecusten dezu guizon edo emacume bat ongui jancia; ecuste au uts utsic becuraco bide eta perill *urruticoa* da, eta etzaude onelaco perill *urruticoetatic* igues eguitera beartua, bestela igues eguiñ bearrac guiñaque mundu onetatic.

Becaturaco beste bide eta perilla da *urcoa*. Deitzen zaio *urcoa*, ceren bide eta perill onetan jartzen dana edo dagoana, sarritan erortzen dan becatuan, edo beintzat erortzeco perill andia dan, sayets gucietara ongui beguiraturic. Contu daguigun, an edo emen biltzen dirala jaietan mutillac eta nescachac: aritzen dira dembora pusca batean cartajocoan, eta ondoren, edo bitartean guertatu oi dira itzqueta desonestoac, ipui ciquiñac, eta queñada lotsagarriac. Bazarre onetara joatea da becuraco *bide*, eta *perill urcoa*. Au bera guerta diteque festara edo danzara joatearequin, edo urliarequin, eta sandiarequin izquetan egonaz.

Becaturaco bide, eta perill *urcoa* bazuetan da *borondatearen contracoa*, eta naita ere eciñ batec utzi dezaqueana calte andigabe. Arquitzen da bat carcellan, guizon eta emacume limuri-errebe-

sen artean, eta becaturaco bidea sarritan ematen dioela; badijoa bestea itsasoan, eta au bera guertatzen zaio oncico lagunaquin. Becaturaco bide, eta perill oecurcoac dira, baña borondatearen contra-coac, ceren naita-ere eciñ utzi ditezquean. Beste batzuetan becaturaco bide, eta perill urcoa da *borondatezcoa*, ceren calte andigabe utzi ditequeana dan, eta onelacoac dira gueienac.

Guerta diteque, gauzaren bat berez gaiztoa ez izatea, eta gaiztoa izan lecuan edo ordean ona izatea, eta alere ascorentzat becaturaco bide, eta perill urcoa ecartzea. Ala eguzquiaren, eta izarren edertasuna anciñaco demboran izan zangende ascorentzat idolatriaraco bidea. Era berean ezcontza, soldadu sartzea, errietaco carguac artzea, ez da batzuentzat becaturaco bidea, baña bai ascorentzat. Argatic, zuretzat becaturaco bidea, ta perill urcoa diran batzarre, lagun gaizto, izqueta eta naspilletatic aldeguin bear dezu, *besteac badijoacela* aitzaquitzat emangabe, Bear bada aentzat ez da aimbeste perill nola zuretzat, edo ezagutzen ez due; eta nolanai dijoacela besteac, zu beartua zaude becaturaco bide eta perill urcoac utzitzera, utzi albadi-

tezque. Ain gauza bearra da au, non onelaco perilletan jartze utsa ere becatu dan, guero perillari dagocan becatua eguitea cerbaitec eragotzi balu ere. Daguigun contu, urliarentzat jai arratsetan ostatura joatea dala moscortzeco bide eta perill urcoa; badijoa ala ere, baña biurtzen da echera ardoric uquitugabe, ceren aitu dāñ, Ez da aldi onetan orditzen, baña ordi balitz bezalaco becatua eguiten du, ceren bere naiez artaraco bide urcoan jartzen dan.

Becaturaco bide eta perill urcoa izateco ez da sarritan becatuan erori bearric, baldin era danean erortzen bada bat. Urtean beiñ da iñuteria, urtean beiñ dira erri bacoitzeco festac, eta araco ermita aren inguruan eguiñ oi diran gazte ta zarren balzarreac; ala ere ascorentzat dira dembora oriec becaturaco bide eta perill urcoac. Gañera guerta diteque becaturaco bide eta perill bat *urcoa* izatea becatuan erori baño ere lenago, baldiñ sayets gucietara beguiraturic erortzeco perill andia bada. Jose, anciñaco Jacoben semea etzan bere ehcecoandrea-requin becatuan erori; baña cegoan echean, egon zan baño gueiago egotea, izango zan becaturaco bide eta perill

urcoa. ceren orpoz orpo cerraiquion
emacume gaizto ura. Argatic, capa onen
atzaparretan ulziric, igues eguin zu-
an echetic.

Aditzen dezu, nere anima, cer eta no-
lacoac diran beçaturaco bide eta perill
urcoac. ¿Eta nai dezu benaz eta biolze-
tic becatuan ez erortea? Aldeguizu bada
onelaraco bide eta perilletatic. *Lazoeta-
tic aldeguiten duana seguru arkitzen
da*, dio Espiritu Santuac (a). Beguira,
bazter gucietan zabalduac dauzca etsa-
iac becaturaco sare eta lazoac.

ZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

*Becaturaco bideac ez utzitzeagatic,
becatariac eman oi dituen
aitzaquien gañean.*

Becaturaco bide eta perill urcoetan
nasturic bici dan becataria, arkitzen
da etsai galgarriaren catez lotua, eta be-

(a) *Prov. 11.*

tico su eta garren artera amiltzeco zorian. Ala ere, jgauz arritzecoa! Oetatic asco daude becatuan lilluratuac, eta ez due eren cate gaiztoen mendetic irten nai: eta au eguiñ ordean, eman oi ditue, becatuaren bideac ez utzitzeco aitzaquiac. Zu ere, nere anima, engañatu etzaitzan etsaiac, adiraci nai dizquitzut aitzaquia oetatic batzuec.

Lenengo aitzaquia: *joango naiz*, esango du becatariac, *joango naiz araco eche artara, non neretzat arquitzen dan becaturaco bidea; joango naiz beste perill artara; baña ez det ecergatic ere becuric equin nai*. Engañatzen cera, becataria. Becaturaco bide, eta perill urcoan bere naiez sartzen danac nai du becatua, itzez ezpada, obraz. Argatic dio Espiritu Santuac: *Perilla nai duana, perillean bucatuco da*. Guertatzen zaio onelaco becatariari arguiaren inguruan jostatzen dabillen chimirrica edo ingumari guertatu oi zaiona. Badabill argui-inguruan chimirrica arin-arin: beguiratzen dio, eder deritza, eta cembat eta gueiago beguiratzen dion, ambat gueiago lilluratzen da. Alderatzen zaio arguiari bein ta berri, eta erretzen zaio orain egoa, guero zancoa. Ezta alaere centzatzen, eta atze-

nean gueratzen da gucia erreta, eta illa. Au bera guertatzen zaio becaturaco bide eta perillera joan nai duanari.

Bigarren aitzaquia: *Ecín egon naitéque urliarequin edo sandiarequin itz equingabe; baña uste det, emango didala Jaunac becatuan ez erortzeco gracia.* Engañatzen cera, ceren Jaunac emango dizu becatuaren bideetatic aldeguiteco gracia; baña aldeguin lecuan cere naiez sartzen bacera becaturaco bidean, utzico zaitu cere griña charren atzaparretan. Atozea: ¿cere naiez sartzen bace-ra carobi eracequi batean, nai dezu gorde zaitzan Jaunac erretzetic? ¿Ez dezu ecusten, au dala zoraqueria andi bat?

Irugarren aitzaquia: *esango diot urlia-ri, utzi dezala bicitza gaiztoa, bucatu dirala gure contuac, equin dezala Confesio on bat.* Atozea: ¿ta aitzaquia orrequin iraun nai dezu becaturaco bidean? ¿Uste dezu, esan orrequin centzatuco dala urlia? Daguigun contu, otsoac ardiren bat erabilli duala itotzeco zorian. Andie gue-rosheago badijoa ardia otsoa dagoan le-cura, eta esaten dio: *Otso jauna, etzaitela izan oraindaño becein ardicoia, arre-zazu bicimodu on bat.* Atozea: ¿uste dezu,

orrembesterequin onduco dala otsoa? Ondu ordean egotzico diozca atzaparrac ardi choroari, eta eguingo du artzaz gura duana. Au bera guertatuco zaio, esandan aitzaquiarequin becuraco bidea utzi nai ez duanari.

Laugarren aitzaquia: *urliaren echera joaten naiz baña ez gauza gaiztoetara; sandiarequin egoten naiz, baña ez da azpaldian becuric guertatu.* Izan bedi eguia orain esan dan au gucia; baña baldin zure egoerac, ibillerac eta moduac ematen badue juicio gaiztoac eguiteco eta esamesa pisuetaraco bidea, ¿eztaquizu quendu bear dezula bide au? San Pauloc esaten digu, utzi bear ditugula gauza gaiztoac ezecic, gaiztoen antza dutenac ere (a).

Bostgarren aitzaquia: *¿Cer esango due, eche artatic irteten banaiz edo ará joaten ezpanaiz? ¿Cer urliarequin ttzegueten ezpadet? Atozea, ¿Badaquie edo ez zure bicitza gaiztoaren berri? Ezpadaquie, beragatic ez due ecer esateco bideric. ceren milla bider eta modu izan oi diran eche bat utzitzeco, eta bestera igarotzeco, onequin edo arequin guchi itzegui-*

(a) *t. ad Thesalon. C. 5.*

teco. Baña baldiñ badaquie errian batzuec, edo ascoc zure berri, poztuco dira oec, bide zucenean sartu cerala ecustean. Eta ez uste izan, ez daquizquiela zure contuac; galde ezperen iturriai, sucaldeai eta labeaurreai.

Seigarren aitzaquia: *Al banu utzico nuque becaturaco bide au: arc paquea emango balit, ez nioque nic gaitzeraco bideric emango; ¿baña certan nago ni, eta cer izango da nizaz arequicoa galdu ezquero? Atozea, ¿eta eztaquizu, anima bat bacarra dezula, eta ori galtzen badezu, gucia galduco dezula belico? Zure escuac edo oñac ematen badizu becaturaco bidea, ebaqui ezazu, eta bota ceregandic, esaten dizu Jesu-Cristoc (a). Au da, zure escu-oñac beciñ gauza bearra balitz ere zuri becaturaco bidea ematen dizun ori, quen ezazu ceregandic, aldeguizu.*

Zazpigarren aitzaquia: *Berorrec dion beceiñ gauza bearra bada becaturaco bide eta perillac ulzitzea, eguingo det ori: botaco det urlia, edo irtengo naiz eche artatic; ez naiz gueiago ara joango, baña eman bear dit gaur absolucioa. ¡Ah guezurtia! Cembat bider orrelaco itzac eman ditu-*

(a) *Math. 18. et Marc. 9.*

zu, eta ala ere leneco bertan gueratu cerra? Milla jurament urequin aguinduco bacendu ere, etzatzu sinisteric eman bear, Santo Tomas Villanuebac dionez: eta San Francisco Javierrec dio; etzatela absolucioric eman bear ez gorrotoan bici diranai, ez besteren gauza biurtu cezaqueela, biurtugabe egon diranai, eta becatu loien bide eta perillac utzi ez dituenai. Utzi itzatzu bada, Cristaua, bide eta perill orieci benicbein; presta zaite confesio on bat eguiteco, eta orduan da absolucioa artzeco sasoya.

Zortzigarren aitzaquia: *Utzi nuan becaturaco bidea; gueroztic ez da gure artean guertatu len bezalaco gauz andiric, Eman bear dit arren absolucioa.* Atozea, ¿eta ez dira izan edo erregalochoac edo elcarrequin itzeguiteco bidera irteteac, itz loyac, queñadac, eta oen anceco gauzac? Bai, Jauna, diozu: ¿eta ori da becaturaco bideac benaz eta biotzetic utzitzea? Ez, baicic biotzez aetan egotea. Utzi itzatzu eguiaz eta biotzetic, eta biartean etzaude absolucioa artzeco prestatua.

Ona, nere anima, nolaco aitzaquiac eta apucoac billatu oi dituen becaturaco bideetan nastuac bici diranac. Au guer-

ta ez daquizun, igues eguizu, eta salba ezazu zure anima, Jeremiasec deadar eguiten digun bezala (a).

ZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

Errietan eguiñ oi diran fest-egunetan etsaiac prestaturic dauzcan becaturaco bide eta lazoen gañean.

Eguiñ oi dira errietan festac, edo misterio andiren baten bidez, edo bitarteco edo onguilletzat onratzen duen Santu edo Santaren eguna dalaco. Fest oec lenbico Cristauen demboran ciran festa ederrac, garbiac, Jaunaren eta Santuen onragarriac. Barautzen ciran bezperatic; arratsa Elizan igarotzen zuen oracioan, eta eguna cetorrenean comulgatzen ciran, eta obra onetan igarotzen zuen.

Baldin egungo eguneco festac anciña-

(a) *Jerem. 51.*

co aen pare ipintzen badituzu, ecusico dezu ez duela elcarrequin antzic. Anciñaco festetan onratzen ciran Jauna eta santuac; oraingoetan desonratzen dira era ascotara. Anciñacoetan obra onac eguiñaz eracusten zan gure Erligio Santaren edertasuna eta birtutearen bidea; oraingoetan eracusten da becatua, ascotan beintzat, eta eguin dira idoloen festen anceco. Itz batean, egun oetaraco prestatzen ditu etsaiac becaturaco ascobide eta lazo. Entzun itzatzu, Cristaua, oetatic batzuec.

Jarri zaite festegunetan ecusi oi diran gauzai beguiraldi bat ematen. Ecusico dezu egun orietan gauac eta egunac igarotzen dituela ascoc iscambillan, jocoan eta edanean, batezere araco ermit artan festa danean. Ecusico dezu, guizonezcoac eta emacumezcoac, zarrac eta gazteac eguna arguitu baño len dijoazela basoetan nola-nai eta lasaiqueria andian. Ecusico dezu, nola ermitaren inguruac betetzen diran gendez, eta nola iñoren beldurgabe igarotzen duen eguna zoraquerietan. Ecusico dezu, ascobiurtzen dirala echera illundu ezquero. ¿Nore esan, cembat becaturaco bide eta perill prestatuco dítuan etsaiac, onela

ermiten ingurura fest-aitzaquian gendea biltzen danean? Atoz erriaren barrumbean eguiten diran festai-ere beguiratzera. Ecusico dituzu placetan, batez-ere illuntzera dijoanean, fedegabeco gendeen artean ere itsusiac izango liraquean modu asco, ala itzetan nola queñadetan. Ecusico dituzu echeac, carrerac, zocoac, bideac nescachez eta mutillez beteac. Arrituric gueratuco cera, adituco ta ecusico dituzun gauzaquin, eta esango dezu: *¿Oec dira Cristauen festac? ¿Au da Jaunaren eta Santuen onran eguiten dan festa? Ez*, baicic becatuen sutegua, etsaiaren sare, eta lazoz betericaco bidea, eta garbitasun, edo castidadearen eriotzaco dembora.

Nere anima, oroi zaite, Bataioco egunean beti-betico utzi cinduala munduaren zoraqueria oec. Aldeguizu becatuaco bide eta perilletatic. Fest-egunetan jocatu nai badezu, edo beste jolas garbiren batean dembora igaro nai badezu, izan bedi au Jaunaren beldur santua duen lagunaquin; bestela guertatuco zatzu beste ascori guertatu zaiona, edo becatuan erortzea, eta galtzea Jaunaren gracia ta adisquidetasuna.

BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Iñuteria deritzan demboraco
perillen gañean.*

Jesu-Cristo gure Jauna mundura etorri zan artean, genderic gueienac, edo alde-aldean guciac bici ciran Jainco eguiazcoaren ezagüera gabe, eta Jaincoaren lecuan adoratzén cituen nor-taqui cer gauzac, eta oen artean asco guizon eta emacume gaiztoere bai. Jainco guezurrezco oetatic bi ciran Luperco eta Baco, eta oen onran eguiten cituen festac *iñuterian*. Deitzen diogu onela urte berritic austerrerañoco demborari, eta beste lecu batzuetan deritzá: *iñoteriac, iáuteriac, arratuzteac, zampanzartac*.

¿Cer festa ote ciran iñuterian Luperori eta Bacori eguiten citzaizten festac? Guciz lotsagarriac; fest oetan eguiten zan gucia alabaña etzan erguelqueria, lujuria, guizonac eta emacumeac nola nai ibiltzea, ordiqueria eta iscam-

billa besteric. Jesu-Cristoren Legue Santac ayenatu cituan idoloac edo Jainco guezurrezcoac; baña ez dira ayenatu, oec onratzeco gende fedegabeac ipiñi cituen festa, eta usanza loi-lotsagarriac. ¿Cembat becaturaco bide eta perill ez dira arkitzen zorigaiztoco egun orietan? ¿Cembat anima ez dira amiltzen becatuaren osiñean? Eguia au ezagutze-co, beguira, egun orietan lotsaric bate-regabe eguin oi diran gauzai. Zoaz erriz erri, ecusico dituzu asco elcarren leyan edanean igarotzen. Ecusico dituzu nescachac mutillen, eta mutillac nescachen jancian, eta bazter gucietan erguelque-riaz gala eguiten duela. Ez due dembo-ra onetan iñoren beldurric, ez beguiac ez miiac, ez belarriac, ez escuac. ¿Cer esango det illuntzeco puntuan eguiñ oi diran danza lotsagarriaz? ¿Cer echeetan eta bideetan guertatuco diran lasaique-riaz? Cer?

Baña quen ditzagun beguiac idola-triaren cutsu nazcagarri oetatic, eta zuc, nere anima, eguizu asmo osoa perill oe-tatic aldeguiteco. Au da Eliz Ama San-tac gucioi escatzen diguna, eta au guri eraguiteco artu ditu neurri ederrac. Onetaraco ipiñi zuan Candelari eguneco

fiesta Virgíña chit Santaren onran, ceren egun onetan eguiñ oi ciran idoloen onran asco ibillera, eta jolas ciquiñ. Onetaraco garizumaren aurreco iru igandetan osca dagote bere ume guciai, utzi ditzeen munduco zoraqueric, eta presta ditezen Ceruco ondasun, eta atseguin contentuac irabazteco. Onetaraco erri andietan ipintzen da Jaun Andi-Sacramentua aguirian berroquei orduz inuterico azqueneco iru egunetan, Ez da erri chiquietan onembeste era, baña ¿cerc eragotzico dizu aguertu batzuec Elizara eguitea, eta Jesus maitagarria, egun oetan ecusten dituan, charqueri ta bigabeben orde z fede bici batequin adoratzea, eta onratzea? Eta Elizara etortzeco eraric ezpadezu, ¿cerc eragotzico dizu, cere echetic au bera eguitea? Ezpadaquizu nola au eguiñ, guero ipiñico da liburucho onetan Eracusaldi laburcho bat onetaraco. Iracurtzen ezpadaquizu, ez orregatic naigabetu, eguizu biotz onarequin aleguiña Jesus onratzeco, dala agur umillez, dala Fede, Esperanza, Caridade ta Contriciozco afectoz, dala erregu eta estacionen batzuec eguiñaz.

AMARGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da animaren lenengo
etsaia edo Demonioa
garaitzea.*

Aldeguzu becatutic: au da bicitz onean azqueneraño irauteco, eta betico bicitza doatsua iristeco bear dan lenengo gauza. Aurreco Eracusaldietan uqutu dira lan au ongui eguiteco cembait bide guciz egoquiac eta bearrac. Orain beguiratu bear dezu, nere anima; ceñ gauza bearra dan zure lenengo etsaia garaitzea.

Animaren etsaietatic lenengoa, eta gucien erreguea da demonioa. Au da bere antustez edo soberbiaz munduaren asieratic Jangoicoaren contra alcha zan Aingueru gaiztoa, eta Cerutic betico su, eta garren artera amildu zana. Deitzen zaio era ascotara; batzuetan *Demonioa*, besteetan *Deabrua*; batzuetan *Satanas*; besteetan *Lucifer*, batzuetan *anciñaco*

Suguea; ceren suguearen aotic itzeguin, eta bere losenchaquin engañatu zuan Eva; besteetan *Guezurraren Aita* edo *Gurazoa*, ceren guezurrez becatuan amilderazo cituan lembicico gurasoac. Etsai galgarri onec bere mendean ditu beste ecin conta al adiña Aingueru gaizto, antustean jarraitu cioenac, eta oez baliatzen da animai bazter gucietan guerra eguiteco. Jesu-Cristoc bere eriotzarequin garaitu zuan artean, andia izan zan etsai galgarri onen escua eta aguintea; bada munduaren bazter gucietan, edo beintzat gueienetan, ayenatu zuan Jainco eguiazcoaren ezagüera, eta Jaincoaren lecuan bera adoratu zuen genderic gueienac (a) Baña Jesu Cristoc garaitu zuan gurutzean, eta gueratu zan catean dagoan zacurra bezala. Ari diteque zauncaz onelaco zacurra, baña ez dio utsiquiric eguingo beraren ortzetara dijoanai baicic. Au bera guertatzen da etsai izugarri onequin; eguin dezaque zaunca, edo bere losenchaquin, eta gogoracio charraquin eman dezaque becaturaco bidea, baña ez dio iñori utsiquiric eguingo, bere naiez aren lazoetan

(a) *Psalm. 95:*

nastutzen danari baicic. Alaere animac engaňatzeco baditu milla trampa eta lazo, eta oetan ez erortzeco ernai bici bear dezu. Zure inguruan dabil beti gauta egun; zaitzen zaitu lagun artean, eta bacarric zaudenean; jaiean eta astean, jatean eta edatean, lotaracoan eta esnatzean ezagutzen du cein dan zure sayets argalena, eta cein zure griña nagusia, edo zugaran gueyena aguintzen duana, eta andic asico zatzu guchica, eta urrutitic lazora deitzen. Ernai bazaude ezcutatuco da, eta zabartua bazaude, erasoco dizu alde gucietatic. Au da, nere anima, zuc garaitu bear dezun lenengo etsaia. Garaitzen da au oracioz, eta umiltasunez. Oracioz, Jaunari deitzen diozula estutasun gucietan, aurrac bere amari deitzen dion eran. Umiltasunez ezagutzen dezula, etzerala cerez gai etsai au garaitzeco, eta zure uste gucia ipintzen dezula Jaunagan. *¿Jangoicua gure alde bada, nor da gure contra?* Ez deguiozula deitu etsaiari, ascoc eguiten duan bezala: Sarritan esan ezazu biotzetic *Jesus, Maria, ta Jose*, batez ere estutzen bazaitu tentacioac, eta igues eguingo du etsaiac.

AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldequiteco gauza bearra
da animaren bigarren etsaia,
edo mundua garaitzea.*

Animaren bigarren etsaia da mundua; baña munduaren icenez ez dezu aditu bear munduco eche eder galant au, ceren eche au da Jaunaren escuetaco obra miragarria, guizonaren bicilecua, eta berac bear dituan gauzaz ederqui ornitua dagoan Jaureguia ¿Cer ote da bada mundua deritzan bigarren etsaia? Munduco eche onetan bici diran gaiztoac, dio San Agustñec, dirala zarrac edo gazteac, ezconduac edo ezcongaiac, guizonac edo emacumeac.

Gaiztoen talde au da animai guerra eguiten ari dan ejercitu au, eta bere aguintari-nagusia du Satanas. Iru guisatara eguiten du mundu gaiztoac guerra. Eguiten du benic-bein becatua, eta becatuan amiltzeco bideac eracutsiaz dala ejemplo gaiztoz, dala losenchaz.

¿Eta norc eztaqui cembat anima achi tzen dituan munduac era onetan? Eguitendu gañera munduac guerra onren, doaien eta ondasunen ustearen biscarequin. Desleiala da bere itzetan, eta gueienean onraren lecuan ematen ditu desonrrac, penac, eta naigabeac; eta ondasunen ordez utzi oi ditu bere serbitzariac calean edo ospitaletan. Alaere ecin conta-al adiña anima engañatzen ditu. Atzenean guerra eguiten du munduac berarequicoa galtzeco beldurrez. Beldur au zabaldua dago bazter gucietan, echeetan, errietaco batzarreetan, eta estadu gucietan, eta onequin, edo arequin utseguin dedin beldurrez, eguiten dira eguin bear ez liraquean gauzac, edo eguingabe uzten dira eguin bear liraqueanac.

¿Nere anima, aldeguin nai dezu becatutic? Utzi bada mundua, edo gaiztoen taldea beti-betico, Bataioan aguindu cenduan bezala: *Munduaren adisquide izan nai duana eguiten da Jaincoaren etsai*, dio Santiagoc (a). Utzi betico lagun gaiztoac; eta ceregan erabaqui ezazu ecergatic ez eguitea becatu dan gau-

(a) *Jacobi. 4.*

zaric ez munduaren ustean, ez mundua-
requicoa galtzeco beldurrez.

AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da animaren irugarren
etsaia, edo araguaia
garaitzea.*

Animaren irugarren etsaia da araguaia. Araguiaren icenez emen aditzen da gaitzeraco gugan arkitzen dan gura eta macurtasuna, dala borondatean eta adimentuan, dala sentiduetan; baña nola sentiduen gura charrac saloagoac eta nabarbenagoac diran, guciai ematen zate araguiaren icena. (a) Gaitzeraco gura char oec gurequin jaiotzen,

(a) Caro in Scriptura sumitur aliquando pro natura hominis corrupta peccato, aliquando vero pro ipsa concupiscentia ad malum, ut in Epistola ad Roman. Cap. 8. v. 9. Concupiscentia autem sedem habet non solum in sensualitate, sed etiam in mente. Vide Berlaminum. tom. 4. Controvers. Lib. 5. de Amissione gratiæ, et Statu peccati Cap. 15.

gurequin acitzen, eta gurequin bicico dira lurraren gañean gauden artean: eta dira gure etsairic andienac, ceren guerengandic ecin osotoro quendu ditzaquegun.

Araguiac, edo gaitzeraco gura charrac guerra izugarria eguiten dioe animari; asaldatzen due alabaña, batzuetan antuste edo soberbiaren aldetic; emendic dator bacoitzac bere burua laudatzeco, iñoren mendean ez egoteco, guraso ta buru diranen aguinduac ez eguiteco gura; emendic besteac baño gueiago izan-nai bat, dala onran, dala edertasunean edo jancian. Beste batzuetan asaldatzen du lurreco izanen edo ondasunen egarriac; emendic ditugun gauzaquin ez contentatzea, bear adiña izan arren; degunari biotza itsastea, eta besterenari-ere atzaparra egotzi nai izatea. Batzuetan equiten dioe animari gorputzaren atseguin lizunnen gogoetac; emendic ecusi bear ez liraquean gauzac ecusteco, eta debecaturic daudenac aditzeco, itzeguiteco, contentatzeo, uquitzeo naicundeac. Besteetan equiten dioe bere etsaiaren contra asperetzeo, apendutzeo, edo benganza artzeo zaleac. Batzuetan estutzen du jateo, ta edateo gogoac, ongui dan neurriaz

campora; besteetan, illuntasunez, eta tristuraz betetzen due lagun urcoaren onrac, eta aren berri onac. Atzenean anima gaisoac iguerritzen eta ezagutzen du beregan oneraco atzerapen eta naguitasun andi bat ¿Eta norc esan, gaitzeraco gura oetatic beste cembat jaiotzen diran sustrai gaiztoen alsuma edo musquillac bezala?

¿Ecusten dezu, nere anima, cer eta nolacoa dan zure irugarren etsaia? ¿Ecusten dezu, cer bicilagunac dituzun zure echapean bertan? Garaitu bear dituzu bada gaitzeraco gura char oec, baldin becatutic aldeguin nai badezu: *Jesu-Cristorenac diranac ucatu eta gurutzeficatu due aragua bere gura guciaquin*, dio San Pabloc (a). Au aguindu cenduan Bataioco egunean, eta au eguizu, ucatuaz zure gura charrai, berac escatzen duena, eta zure sentiduac, beguiac, belarriac, mingaña, eta escuac gordetzen dituzula gauza debecatuetatic. Esca zaiozu Jaunari umilqui, eta sarritan bere gracia ta laguntza, ceren au gabe gai etzeran lan onetaraco.

(a) *Ad Galatas Cap. 8.*

AMAIRUGARREN
ERACUSALDIA.

*Becatutic aldequiteco gauza bearra
da gaitzeraco gura, griña
edo pasio nagusia
garaitzea.*

Gaitzeraco gugan arkitzen diran gura, griña, edo pasioac ez dira guciac berdiñac; izango da oen artean bat besteac baño gueyago tontorra alchatzen duana, eta animari becaturaco guerra gueyago ematen diona. Aur demboran griña bat izango da nagusi, gazte demboran beste bat, eta zartzean beste bat. Batzuen griña nagusia izango da antustea edo soberbia, arrotasuna, eta gucian aguintari izan-naia. Besteena izango da edanera-coa. Batzuen gorputzaren atseguin lotsagarrietaracoa, dala itzez, dala escuz, dala beguiz, dala bestela. Besteena ondasuna ondasunari erantsitzecoa, naiz bide zucenez, naiz bide oquerrez; besteena lagun urcoaz nola nai itzeguitecoa. Batzuen borrocan, iscambillan ibiltzeco, bes-

teena alferqueriaco. Griña eta pasio nagusi oec ecitzen eta escuratzen ezpada, gaztechoac diran bitartean, eta au eguin lecuan oitutzen badira, gura duenarequin irtetera, chit nequez escuraco dira. ¡Alaere gauza negargarría! Gaitzeraco gura eta griña gucien artean gueiena barcatzen zaiona, izan oi da griña nagusia, ceren maiteena dan. Eguiten du becatariac griña nagusiarequin Saulec Amalecitaquin eguin zuana. Aguin du cion Jaunac deseguin eta urratu citzala Amalecitac, barcatugabe, ez andiai, ez chiquiai; ez eta ganaduai-ere. Il cituan Saulec Amalecitac, baña barcatu cion Erregueri, baita onen artalde ederraiere, eta aserrerazo cion Jaunari (a). Au bera eguin oi du becatariac bere griña charraquin; garaituco eta ilduratuco ditu bear bada oetatic cembait, baña griña gucien nagusi eta erregueari barcatzen dio. Ala gueratzen da gueie-nean edaneraco, itz desonestoac esateco, lagun urcoaz nolanaí miztoa erabiltzeco griña nagusia duenaquin; ez due biotzi oni bicia quentzeco, eta erequin daramee obiraño.

(a) 1. Regum Cap. 15.

Nere anima, ¿nai dezu becatuan ez erortzea? Beguira bada, cein dan zure griña ta pasio nagusia, eta oni besteen Erregueari bezala bicia quendu bear diozu. Eci edo garaitu dezula, uste izan arren, ez zabartu, ceren San Bernardoc dionez, lepoa ebaquita ere berriro aguertu oi dan. Griña nagusia garaituric, equin guiezu besteai-ere bana-ca, eta beti asi zaite burua gueiena alchatzen duanagandic. Onela aldeguingo dezu becatutic *Nere ondoren etorri nai duanac uca beza bere burua, edo bere griña charrac, esaten dizu Jesu-Cristoc (a).*

AMALAU GARREN
ERACUSALDIA.

Becatutic aldeguiteco gauza bearrada, berenez becatu ez diran gaucen gurac-ere dagoten neurri eta muga-barrumban loturic iduquitzea.

—

Gaitzeraco gura, eta griñaz gañera

(a) *Math. Cap. 16.*

badira, nere anima, beste gura eta de-
 seo batzuec, berenez becatu ez diran
 gaucen gose eta egarri gueiegui bat
 ecarri oi duenac. Eztaquit oec, edo gai-
 tzeraco griñac becaturaco perill gueiago
 dacarten. Becatura arguiro zaramatzian
 gura eta naicuntza, erraz ezagutzen dezu
 eta ala nai izatera, garaitzeco neurriac
 artzen dituzu; baña, berez becatu ez dan
 gauzaren gurari erraz barcatzen zaio;
 badijoa aciaz, eta mallaz-malla eramán-
 go zaitu becatu ascotan erortzeco perill
 urcora. Asico da zure gogo eta biotza
 gura ari itsasten; oarcabean bezala oso-
 toro itsatsia gueratuco da; eta sasoi one-
 tara iristen danean, perill urcoan zaude
 era eta trancea datorrenean, Jaunaren
 Leguea ausitzeco. Beguira ezperen egun-
 oro guertatzen danari. Urlia onra-zalea
 dá, eta onra nai izatea, bacoitzac bere
 mallan eta dagocan eran, ezta becatu;
 alaere ascorentzat da becatu ascotan
 erortzeco perill urcoa gura au, ceren oni
 itsatsia dauqueen biotza; eta norbaitec
 uquitzen baditu alde onetatic, erori oi
 dira gorrotoaren, eta erausi pisuen be-
 catuetan. Sandia da ondasunzalea; onda-
 sunac nai izatea bide onez, eta bere ma-
 llan ongui igarotzeco, ez da becatu. Ala-

ere, griña cnetan ascoc ipintzen due biotza, eta nastutzen dira ecin conta al adiña becatutan. Berendia arquitzen da ezcontzeco asmoaquin, era onic aguertzen bada; eta ezcondu nai izatea, Jaincoac eta Eliz Ama Santac nai duen bezala, ez da becatu. Alaere aimbesterañocoa da ascoren ezcondu-nai au, non amilderazten dituan asco becatutan. Au bera guertatzen da, apainduretan eta beste munduco gaucetan biotza ipintzen bada.

Nere anima, zure Jaun eta Jabea bat bacarra da; au da zure Jaungoicoa. Berac eguin cinduan ecerezetic, eta berac erosi cinduan, guizon eguin eta gurutzean bicitza emanic. Ez du nai beregan baicic zue zure biotza ipintzea. *Amatuco dezu, dio, zure Jaun eta Jaungoicoa zure biotz guciaz*; beraz ez dezu emengo onra, ondasun eta atseguin-contentuetan ipiñi bear, eta au guerta ez daquizun, zure gura eta deseoc escura bear dituzu, edo lotu dagoten neurri eta muga-barrumbean. Itz batean, becatu ez diran gauzaz beraz-ere baliatu bear dezu, Jaungoicoa biotz osoz amatzeco laguntza diran bezambat. Argatic dio San Pauloc: *Emateac dituenac, bici bitez, ezpali-*

*tue bezala: negar eguiten duenac eguiten
ezpalue bezala: atseguin-contentuz bici di-
ranac, atseguiniñic ezpalue bezala: erosturac
eguiten dituenac, erositaco gaucen jabe ez-
palira bezala (a). Esan nai du, Jaincoaz
osteronceco gaucetan ez dala biotza
ipiñi bear, eta oen gura eta deseoa
ucatu, eta eci bear dituzula. Au ez egui-
tera amilderazoco zaitue becatu ascotan.*

AMABOSTGARREN

ERACUSALDIA

*Becatutic aldeguiteco gauza bearra
da tentacioac garaitzea: eta cer
onetaraco equin bear dan
tentacioaren aurretic,
tentacioaren dembo-
ran eta ondoren.*

Lurraren gañean bici ceran artean,
tentacioen bagac equingo dizue, nere ani-
ma. Au da gure lenbico gurasoen beca-
tuac berequin dacarren ondoren negar-
garria Argatic cion Job Santuac: *Guerra*

(a) *Ad Corint. Cap. 7.*

da guizonaren lurreco bicitza gucia (a). Zoaz noranai; zoaz, naiz lagun artera, naiz bacardadera, eta toqui gucietan arquituco cera tentacioen guerrarequin, dala etsai galgarriaren, dala munduaren aldetic; baña guerraric andiena izango da zure gura, eta griña charrac emango dizuena. Escritura Santan iracurtzen da cembait aldiz, Jaincoac tentatu duala nor bait; baña aditzen da, *progradu duala nequeren batequin oneraco*. Ala eguin zuan Tobiasequin, Abrahanequin, Job Santuarequin. Etsai galgarria bacarric da munduarequin eta araguiarequin gaitzeraco tentatzallea. Argatic Jauna serbitzeco asmoa artzen duanac *presta beza bere anima tentacioa datorreneco (b)*, eta pelea bedi garaitzeco. Eztago beste bideric becatutic aldeguiteco. Enzun ezazu orain, cer eguin bear dezun tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran, eta ondoren.

Tentacioaren aurretic eguin bear dana.

Lenbicia: Etzaitecela cere naiez sartu

(a) *Job. Cap. 7.* (b) *Eclesiastici 2.*

tentacioan, San Gregorioroc esaten digun bezala; bestela erraz igaroco cera becatuaren perillera, eta emendic becatura, egun oro guertatzen dan bezala. Sarean sartzen bada bat, erraz gueratuco da trabaturic, Escritura Santan adirazten zacunez (a). Ez dizut esan nai, utzi ditzatzula zure eguin bideac, pensamentu gaizto edo beste tentacioaren bat etorri dedin beldurrez; baicic etzabiltzala tentacioen billa bezala (*),

Bigarrena: Contuz beguiratu bear dezu, cein dan zure animac duan sayatsic argalena, edo cein aldetic gueiena utseguin oi dezun, ceren andic guerraric andiena etsaiac emango dizun. Alde argal au gordetzeco etsaiaren equin-al dietatic, ipini bear diozcatzu sendogarri onac, dala Jaunari, eta Virgiana chit Santari laguntza escatuaz, dala Sacramentuac artuaz, eta asmo sendoac eguinaz tentacioari lecuric ez emateco. Guerraco demboran gaztelu bat gorde nai duanac alde argalenari contu eguin oi dio arre-ta andienarequin.

(a) *Job. C. 18.* (*) *Non est idem periculum tentationis, ac periculum peccati; alias enim vix quidquam effici posset, quin periculum peccandi proximum incurreremus. Vide Calatayud.*

Irugarrena: Etsaia garaitu nai badezu, ez fiatu ceregan, baicic zure uste gucia ipintzu Jaunaren laguntzan: eta uste onequin zaude alai eta biotz andiarequin etsaiaren tentacioac garaitzeco. Era onetan prestatua dagoanagandic lasiter aldeguiten du etsaiac. *¡Ceiñ argala dan gure etsaia!* dio San Bernardoc; bada ez du iñor garaitzen, garaitua izan nai duana baicic, San Pauloc biotz pres-tu batequin esaten zuan: *Jaungoicoa gure alde bada, ¿nor da gure contra? (a).* Jauna, esaten cion Job Santuac: *jarri zaitte nere alde, eta betor nornai nere contra. (b).*

Tentacioaren demboran eguin bear dana.

Aditu dezu, nere anima, cer eguin bear dezun tentacioaren aurretic. Ezta asco au, etsaia garaitzeco. Badira guer-raric ez dan demboran guerrari trebe-en eran itzeguiten duenac, baña datorre-nean guerra eta peleatu-bearra, biotz-gabe, eta cer eguiñ eztaquiela guerätzen diranac. Au bera guerta eztaquizun zu-ri-ere, sinistu ezazu, etsaya, eta onec

(a) *Ad Roman. C. 8.* (b). *Job. C. 17.*

prestatzen dituan tentacioac garaitzeco, peleatu bear dala; orregatic icasi bear dezu ongui peleatzeco modua. Adi ezazu orain modu au, beste oberen bat ezpadaquizu.

Lenbicia: Tentacioa datorrenean, etzaitecela asi mushinca, edo buruarequin ibillera farragarriac eguiñaz, ceren bestela, are gueiago etsayac estutuco zaituan.

Bigarrena: Ez dezu pelean sartu bear beldur gueieguirequin, ceren onelaco beldurrac berac ugaritzen dituan tentacioac. Ipintzu zure ustea Jaunagan; eta Jaunarequin batean peleatzeco, ¿noren beldur izan bear dezu?

Irugarrena: Iguerritzen dezunean tentacionen bat datorquizula, dala garbitasunaren, dala lagun urcoaren contra, zoaz lenbaitlen beguira dagoquizun Jaunagana, eta tentacioa oles eguiten asitzen bada-ere biotzaren ateetan, ez eranzun; onela aldeguingo du etsaiac, lotsaturic bezala, ceren ateric idiqui ez diozun. Au da tentacioa garaitzeco bideric onena, eta errazena. Ezpazai lapurrari utzitzen echean sartzen, calte guchi eguin dezaque echecho gaucetan.

Laugarrena: Ascotan edo gueienetan

guertatzen dana da anima oartu baño len tentacioa ishillic pensamenturaño igotzea, eta gaitzeraco mandatuac eguiten asitzea. Oraindic-ere erraz garaitu diteque, baldin bereala anima alchatzen bada Jaunaganonz, eta tentacioari eranzun gabe equiten badie gogoracio onai. Mandatari batec laister aldeguingo du eche batetic, echeoandreac edo nagusiac ecertan artzen ezpadio mandatua, eta erantzun-ere gabe equiten badie beste lanai.

Bostgarrena: Baña zabartzen da ascotan anima, ongui oartu gabez, nola pensamentu edo gogoracio charra datorquion. Asitzen da beguiratzen, nolacoa, churia edo belcha, polita edo itsusia dan, eta emendic dator esnatzea echapeco gende gaizqui ecia, edo gaitzeraco gura eta griña charrac. Eta anima orduan arquitzen da perill andian, contuan erortzen danean armac artu, eta gogotic saiatzen ezpada etsaiaren contra peleatzeco. Orduan lenengo arma da esatea: *Bici bedi Jesus, il bedi becatua.* San Miguelec, Luciferren contra peleatuzanean, otseguin zuan: *¿Nor Jaincoa bezalacoric?* Bigarren arma, deitzea biotz osoz Jaunari eta Virgiña chit Santari:

Jauna, gorde nazazu, galdua naiz bestela.
Ala deitu cion San Pedroc Jesu-Cristori,
itsasoan itotzeco perillean ecusiric bere
burua: *Virgiña guciz Santa, zure sortze*
garbiaren icenean gorde nazazu becatutic.

Seigarrena: Beñ baño gueiagotan
guertatzen da, tentacioac ez aldeguitea,
deitu arren, .esan dan bezala, Jaunari
eta Virgiña chit Santari; eta aldeguin
lecuan erasotzea animari, eracequitzen
diola eche guciari. ¿Cer eguingo du ani-
mac estutasun onetan, etsaiaren mende-
an edo becatuan ez erortzeco? Eguin
bear duana da, erri batean etsaia sartu
ondoan, an ceuden guerrariac eguin oi
duena. Utziric erria, igarotzen dira gaz-
telura: equiten die etsaiac bombaquin,
baña ezcutatzen dira, onetaraco berariaz
eguiñac dauden lurpeco echeetan. Au
bera eguin bear dezu zuc-ere tentacioa-
ren suac echeari eracequitzen dioenean:
joan bear dezu pensamentuz edo gogoz,
eta biotzez lecu egoqui batera, eta egon
zaitte an ezcutaturic, tentacioac dirauen
dembora gucian. Batzuec pensamentuz
jachitzen dira infernura, eta ecusten di-
tue ango suac eta garrac, ango neque
ta oñace izugarriac; besteac gogora
ecartzen ditue Jesusen neque oñaceac,

eta era badue, belaunico jartzen dira Jesusen oñetan: an daude berari deiez, eta ez dira alchatzen tentacioa itzali dedin artean. Batzuec gogoz edo pensamientoz joaten dira Jesusen saietsera, eta sarturic barrena, egon oi dira an, Jesusi bere laguntza escatzen; beste batzuec, laister eguiten due, lecu guciac betetzen dituan, eta beti beguira dagoquigun Jaunagana: deitzen dioe umilqui, datorquiela laister laguntzera, gorde ditzala etsaiagandic Ona nere amima, nola peleatu zaitezquean tentacioac garaitzeco; baña onetaraco icasi bear da peleatzeco modua.

*Tentacioaren ondoren eguin bear
dana.*

Lenbician: Tentacioaren ondoren etzaitzela jarri berriro ari beguiratzen, jaquin naiez *cer izan dan*, eta nola *peleatu ceran*, batez ere *garbitasunaren* contraco gaucetan. Lecuric biotzean eman ezpadiozu contuan erori ezquero, ez guero beguiratu-ere. Beiñ baño gueiagotan guertatzen da tentacioco demboran ongui irten zana, ondoren garaitua guera-

tzea, ceren jarri zan tentacioari beguira, Lot-en emaztea Sodomari beguira jarri zan bezala. Atera zuan au Jaunac Sodomaco su eta garren artetic, eta aguinducion Aingueruac, etzezala Sodomaronz beguiratu. Laister aztu zan Lot-en emaztea Aingueruaren esanaz; jarri zan Sodomari beguira, eta gueratu zan gatzarri biurtua, eta illa. Au bera edo onen anceco gauza bat guertatzen zate bada cembaiti animaren aldetic, ceren tentaciotic ongui irten ondoan jartzen dira igaro dana ecusten eta miratzen.

Bigarrena, Jaunari esquerrac ematea ceren tentacioan erortzetic gorde zaituan. *Indartsuen armac deseguin dira*, Jauna, esan dezaquezu Escritura Santarequin, *eta argalac indartsu eguin dituzu (a)*, *Zuri esquerrac, Jauna.*

Irugarrena: Beguira, cein birtuteren contra izan dan tentacioa, eta birtute ari dagozcan pensamentu eta obra onac eguitzu: eguin dezagun contu, soberbiaren aldetic equin badizu etsaiac, ezagutu ezazu cein gauza charra eta ecereza ceran, eta eguitzu gauzaric umillenac gogoz. Au bera eguin dezaquezu beste birtuteetan.

(a) 1. Reg. C. 3.

Laugarrena: Beguira, zure tentacio oriec zure aldetic ote duen quendu dezaquezun sustrairen bat: au quen-ezazu, bestela zurequin izango dira tentacioac tentacioen gain.

Bostgarrena: etsaiac cembait unetan paquea eman arren, ez fiatu, zai dago, eta celatan dabill, noiz zu zabarturic arquituco zaituan, erasotzeco bere indar guciarequin. Argatic ernai egon bear dezu beraren contra peleatzeco. Oitu zaite sarritan, beguira dagoquizun Jaunagana biotza jasotzera; oitu zaite Virgiña chit Santari eta Aingueru guardacoari deitzera, eta Sacramentuac maiz artzera. Onela tentacioetatic beretatic ateraco dituzu frutu andiac.

AMASEIGARREN ERACUSALDIA.

Moden zoraquerien gañean.

Aditzera eman dizquizut zu engañatzeco etsayac prestaturic dauzcan ascosare. Igaro gaitecen orain soñecoen mo-

detan ezcutaturic dauzcan becaturaco perillac ecustera.

Orain laroguei ta bost urteraño lecu guchi izan zuen Españan soñecoen modac. Aguertzen ciran noizean beiñ cem-bait janciera arro eta itsusi, baña bereala debecatzen eta ayenatzen ciran legue indartsuaquin. Asi zan guero (a) eguzqui aldeco gure auzoa janciera berriac Erreñu onetan zabaltzen, eta aimbesteraño lilluratu eta choratu gaitu, non guizonac biurtuaz dijoacen guizanch, eta emacumeac anyere, inguma, edo chimirrica, lecu batzuetan beintzat. Aitortzen da, ondatu bearrac dirala echeac, guisa onetan dijoacela gauzac, eta alaere egu-netic egunera gueituaz eta ugarituaz dijoa zoraqueria au. Beste toqui batzuetan au guertatuco balitz ez lizaque izango añ gauz arrigarria: baña emen Euscaldunen errietan, non eche edo acien-dac laburrac diran; emen non campotic ecartzen dan jantziraco bear degun gucia; emen, diot, au guertatzea, da ecusten ezpaliz nequez sinistu litequean gauza. Eta gaitzerdi lizaque lurreco ondasu-

(a) *Vide Laurentium Herbas Historia de la Vida del [Hombre t. 6. pag. 337.] et Feijoum Teatro Critico Tom. 2. Discursu 6.*

netan gueratuco balira datocen calteac; baña igarotzen dira animacoetara ere, ceren moden biscarequin oarcabean bezala etsayac daramazquian asco becatuaren perilletara, eta eraguiten diezte-nortaquei cembat utseguite.

¿Nola onembesteraño itsutzen eta cho-ratzen ditu etsayac aimbeste anima? Ara nola. Badacus etsaiac, nola cristau-ac eman zuan Batayoco egunean itza aldeguiteco munduaren arrotasun eta zoraquerietatic; baña alaere gazte dan bitartean aguertu nai duala bere bu-rua ederqui apaindua. Eracusten dioz-ca bada bere quideacoac modara apain-duric dabiltzanac, eta esaten dio: *Zu etzera oriec baño guchiago. ¿Cergatic etze-ra oriec bezala jancico?* Zaletzen da gaz-tea jantziera berri ta modacoaquin ibil-tzeco. Ona munduco arrotasun eta zo-raquerietan irristatzeco gazteari etsa-yac prestatu oi dion lenengo malla. Ba-dabill gaztea, ecusten dituan modai ja-rraituaz: guerotic guerora gueyago itsu-tzen da modetara, eta azquenean ez du onic aguertzen diran janciera berriac eguin ditzan artean. Ainbesterañocoa da batzuetan itsumen au, non gazte moda-zalea prest arquitzen dan jancie-

ra berriac eguiteco, naiz zorrac zorren gain eguin ditecela, naiz ez; naiz echecho paquea galdu dedilla, naiz ez. Sasoi onetara etortzen danean anima, etsayaren sarean achitua edo becatuan amildua arquitzen da. Atozea; ¿eta cembat izango dira gaurco egunean, onela bici diranac? --

Zuc, nere cristaua, ez ipiñi zure gogo eta biotza modetan. Aldeguizu lagun ero ta munduaren arrotasunen ondoren dabilzanetatic; eta iñoiz cere burua apaindu bear badezu, izan bedi au modestia eta onestidade andiarequin.

AMAZAZPIGARREN

ERACUSALDIA.

Janciera arroa, ta gueyeguien gañean.

Moden zoraqueriac uqitu ditugu azqueneco Eracusaldian. Itz bi orain esan nai dizquitzut janciera arro ta gueyeguien gañean. Enzun contuz.

Ezagutzeco, noiz eta nola izan ditequean janciera bat arroa ta gueyeguia, ez da asco soñecoaren gayari beguiratzea; guerta diteque alabaña urliarentzat gueyeguia ez izatea duan cargu ta mallagatic, eta sandiarentzat gueyeguia izatea. Au ongui ezagutzeco bada, bideric errazena ta egoquiena da beguiratzea, cer mallan, eta nolaco eraquin arkitzen dan apaintzen dana: cer adiñ duan, eta cer usanzac diran ura bici dan toquian. Azquenean, cer demboraz ipintzen dan janciera. Beguira benic-bein, cer mallan arkitzen dan apaintzen dana: baldin serbitzaria jantzitzen bada nagusia edo echecoandrea bezala; bere icerdiarequin bici dana Zaldun edo Marques baten eran, janciera au izango da arroa, gueyeguia, mallaz camporacoa. Beguira urrena, nolaco érac dituan apaintzen danac, ceren ascotan guerta diteque Urlia eta Sandia mallaz berdina izatea, eta ala ere bata zorren azpian, bestea eraz bicitzea. Baldin zorrez beteric dagoana lilluraturic badabill apainduren ondoren, erraz bici dana bezala, esaten duala antustez puzturic: *ori adiña banaiz*: onelaco janciera izango da arroa ta gueyeguia, ceren Jaunac

eman diozcan modu eta eraz campora igarotzen dan, bear bada bere ta beste ascoren caltean. Beguira zayozu gañera apaintzen danaren adiñari, ceren batzuetan gazteagan ongui dirudian janciera, zarragan izan diteque arroa, gueyeguia, farragarria. Illea urdin, ortzac coloca ta aurpeguia cimurturaz betea dauzcan andre bat, ecusico bacendu emezortzi urteco nescacha baten eran apaindua, ¿cer esango cenduque? Beguiratu ezazu guero cer usanza diran apaintzen danaren errian, ceren toqui batzuetan gueyeguia ez dan apaindura, besteetan izan liteque. Azquenean beguira, cér demboraz ipintzen dan janciera, ceren egun batean ongui dirudian soñecoa, izan diteque bestean arroa, gueyeguia eta chit gaizqui dirudiana: eguin dezagun contu, eztai batean ongui dirudian janciera, izango da arroa illeta batean edo confesatzera zoazenean. Ona nola ezagutu dezaquezun, noiz ta nola izango dan janciera bat arroa ta gueyeguia.

Janciera arro ta gueyeguia beti da becatu, ceren Batayoan aguindu guenduan modestiaren muguetatic igarotzen-dan. Batzuetan izan oi da becatu

veniala (a), eta ascotan mortala dacartzian ondoren gaiztoac gaitic, edo apaintzen danaren sasoi eta asmo charra gaitic. ¿Noiz guertatzen ote da guisa onetan janciera bat becatu larri edo mortalera iristea? Ara noiz.

Janciera bat izan diteque aiñ arroa, gueyeguia eta mallaz goiticoa, non erraz eman dezaquean errian ejemplo gaiztoa beste calte ascorequin batean, eta ¿norc eztacus orduan izango dala becatu larria? Badaquizu, urliaren ondasun guciac dirala echeren batean serbitzea, edo gurasoac bere neque ta icerdiarequin irabazten duana, ta alaere ecusten dezu, goimallaco andreac eta damac baño ere gueyago apaintzen dala. ¿Cer esango dezu, onembeste arrotasun dacutsunean? Eta, ¿cer ez da erausico errian eta inguruetan? (b). *Bigarrena, janciera arro eta gueyeguia izango da*

(a) *Disputant Theologi, an excessus notabilis in ornatu corporis, non ex pravo fine, sed ex levitate, aut mera jactantia sit peccatum mortale. Aliqui sentiunt esse mortale, sed communiter asseritur per se esse veniale; per accidens autem fieri mortale ratione alicujus pravitatis connexæ. Videsis Lesium, Antoine, et alios, et hæc esse videtur sententia S. Thomæ 2. 2. q. 169 art. 1. et 2*

(b) *Vide Antonium, Cuniliati, Calatayud. et.*

becatu larria, emendic badator echecho paquearen galtzea, zorrai ez erantzutea, umeac gaizqui acitzea, dembora egoquian estaduric ez ematea (a). *Irugarrena*, janciera arro, ta costu andicoac errietara dacartzianac eguiten du becatu larria, San Bernardino Senacoarequin cembait guizon adituc eracusten digüenez, ceren bide andia emanten duan beste asco tentacio onetan erortzeco, eta zorrac zorren gain eguiteco. Eta ¿non dira echeetaco erriertac, aurpegui illun eta muquerrac? (b). *Laugarrena*, janciera arro, ta gueyegua izango da becatu mortala, ipintzen bada ejemplo guciz gaiztoa, edo escandaloa emango duan demboran edo toquian; eguin dezagun contu; badijoa bat Ostiral Santu egunean Elizara, edo beste egunen batean confesatzera soñeco arroaquin, eta goibeac ongui estaligabe, ¿norc eztacus escandalo andia emango luqueala ordutan onelaco jancierac? Doña Sancha Carrillo janciera arroaquin joan citzayon bein confesatzera Juan de Avila animen maisu andiari: esan cion onec: *Infernu usaya dacar, berorrec*. Esan

(a) *Vide eosdem.* (b) *Sunt, qui contrarium tueri vollunt, sed vide Calatayudium.*

onec arpoi baten eran uqutu zuan dama bere biotzean: biurtu zan eche-
ra, eta guero izan zan modestiaren eta
onestidadearen ispillua. *Bostgarrena:*
janciera arro, ta gueyeguia izango da
becatu mortala, onelaco apainduretan
ipintzen bada biotza, alaco eran, non
oec ez uzteagatic prest arquitzen dan
zorrai ez erantzuteco, echeaz, umeaz, gu-
rasoaz, quezcaric eta conturic ez iduqui-
tzeco. Azquenean, janciera arro ta gue-
yeguia izango da becatu mortala, ipin-
tzen bada norbaiti becaturaco bisca
prestatzeco asmoarequin.

¿Ecusten dezu, noiz ta nola becatu la-
rri edo mortalera iritsi ditezquean jan-
ciera arro, ta gueyeguiac? ¡Eta ala ere
ceñ ardura guchirequin oen ondoren
dabiltza gaurco egunean cristauac! Zoaz
ezperen erri andietara; aimbesteraño za-
baldu da oetan zoraqueria au, non igue-
rrico ez dezun, nor diran bemallacoac,
nor bitartecoac eta nor goiagocoac: ba-
dirudi, bazter gucietan aditzen dala ots
bat, diona: *emen gucioc guera berdiñac.*
Zoaz erri chiquietara, eta oetan ere ar-
quituco dituzu janciera arro ta gueye-
guien cutsu piscac, eta iguerrico dezu,
ascoc dioela, obraz bederic: *Guc ere nai*

guenduque. Arquituco dituzu ez guchi gaur eguindaco soñecoac bigar salduco dituenac, eta bigarcoac etzi, ceren urliac edo sandiac aguertu duan janciera berriren bat. Arquituco dituzu beste batzuec janciera arrotz eta costu andicoac errietara dacaztenac: emendic echeetan zabaltzea ecin irozo ditezquean apaindurac, eta ecin esan litezquean adiña calte. Arquituco dituzu asco janciera berrietara añ itsutuac, non prest arquitzen diran edoceñ gauzataraco, oec eguitea-gatic.

Nere Euscalduna, aldeguizu janciera arro ta gueyeguietatic. Zure modestia izan bedi ezagutua, esaten digu San Pauloc (a).

EMEZORTZIGARREN ERACUSALDIA.

*Onestidadearen contra etsayac
asmatzen dituan jancieren
gañean.*

Ez da etsaya contentatzen janciera
arro ta gueyeguiac zabaltzearequin

(a) *Ad Phillip. C. 4.*

munduan; baicic egun oro asmatzen ditu onestidadeari guerra emateco egoquiac diran asco janciera lotsagarri. Jaunari esquerrac, ez da gure errietara oraindano zabaldu izurri au, baña erraz zabaldu liteque gende gaztea contuan mugonez ipintzen ezpada. Eta ona cergatic orain itzeguin nai dizudan onestidadearen contraco janciera lotsagarrien gañean. Asi gaitecen bertatic.

Onestidadea, orain uquitzen degun gayari dagocan eran itzeguiten degula da birtute chit eder bat, ayenatzen dituana castidadearen contraco modu itsusi guciac, dala itzeguitean, beguiratzean, ibilleran, dala gorputza apaintzean: Birtute bat, gure itz eta obrai ematen diena apaindura ta edertasun bat, nori nai agradatzen zayona. Birtute onec escatzen du lenengo lecuan estaltzea bacoitzac bere gorputza, gauza itsusietaraco bideric ez emateco, ez bere buruari, ez besteri. Etzan onelaco bearric, Adanec Paradisuco arbolaren fruta debecatua jan zuan artean, ceren zuentasun edo justicia originalaren doayez apaindua cegoan. Autsi zuan Adanec Jaunaren aguintea, eta bereala oartu zan, nola arquitzen zan soñecoricgabe, eta orobat guertatu

citrayon Evari ere: lotsatu eta lenbait-
len estali ciran. Gueroztic Adanen umeai
escatzen die onestidadeac, estaltzea gor-
putza ongui, eta eguia au ezagutu izan
due gende guciac, ez errietan bici dira-
nac bacarric, baita basatiac ere. Alaere
etsayac asmatu izan ditu modu guciz
itsusiac gai onetan. Izan ciran noiz bait
Baco, Jainco guezurrezcoa adoratu zue-
nac. Onen onran eguin oi cituen inute-
rian festac; ¿baña cer festac? guciz ci-
quiñ eta lotsagarriac. Izan dira eregeen
artean ere Bacoren festen anceco ibille-
rac eguiten cituenac. ¿Eta cer? ¿ez ote di-
ra cristau catolicoen artean ere ecusten
onestidadeac debecatzen dituan modu
lasaiac? ¿Ez dira ecusten cembait lecutan
mutillac igueri, norcnai ecusi ditzaque-
an toquietan? ¿emacumeac gobada edo
lishiba jotzen, gorputzac ongui estaliga-
be, eta bearbada lotsa guchirequin ino-
ren aurrean erantzitzen dirala? Ez dira
añ lotsagarriac; baña lasayeguiac bai,
araco soroetan atorra, edo alcandora
utsean lanean aritzen diran emacume ta
guizatza aec. Egusia da beterrico toqui-
etan onelaco oituraric ez dala.

Onestidadeac escatzen du bigarren le-
cuan, guizona guizonaren, eta emacumea

emacumearen jancian ibiltzea. Ala aguintzen zuan Jaunac Legue zarrean (a). Guerta diteque premia esturen batean, edo etsaietatic igueseguiteagatic, guizonac emacumearen, eta emacumeac guizonaren soñecoac ipintzea, eta au ez da becatu, Santo Tomasec eracusten digun bezala (b). Ala eguin izan due cembait doncella birtutetsuc becaturaco perilletic igueseguiteco: oen artean Teodora Antioquiarrac, eta beste Corintoco batec (c). Baña gaizqui dirudian gauza da premiariac gabe au eguitea, ta aintzacotzat iduqui da fedegabeen artean ere. Alae-re sarritan ecusten omen dira gaurco egunean bideetan emacumeac guizonen eran janciac: eta edoceñec dacus, ceñ ondoren charrac ecarri litzaquean erguelqueria onec, gure errietan zabalduco babiliz.

Onestidadeac escatzen du irugarren lecuan, emacumezcoac erabiltzea beac era onean estaliac. Au da gauza bat edoceñec ezagutzen duana; baña alaere noicean bein etsayac aguertzen ditu janciera batzuec chit egoquiac, emacume er-

(a) Deuteron. C. 22. (b) Vide Tirin. ad Caput 22 Deuter. (c) Vide eundem.

guelac ibilli ditecen beetaco apaindurac eta astala eracutsiaz. Cembait lecutan asi omen dira emacumeac galtza luceac gonapean erabiltzen. Ez da au gauza guciz arrigarria; baña bai tela ederrezco abarcac ipintzea, aztala aguertzea, trabaquin bezala zancoac lotutzea, Elizan ere ecin-belaunico jarri dirala. Augucia, ta gueyago ecusi omen da dembora oetan cembait erritan.

Onestidadeac escatzen du laugarren lecuan, colcoa ta bularrac ongui estaliac erabiltzea. Au da euscaldunen artean beti ongui gorde dan oitura ederra. Alaere ecusiaz, cembait emacume arrotzec sorbaldaren erdia ta besoac aguirian darabilztela, ta colco gucia eracusten duela salgai, itsasten da cembait laisaiqueria, eta ascoc aditzera ematen due, era baliz guisa onetan ibiltzeco, ez liraqueala azquenecoetatic izango. Esanguidazu ezperen, ¿ez dira gure errietan ere batzuec, goyac ongui estaligabe dabilzanac? ¿besteac zatarrezco bulto andiac ipintzen dituenac? ¿besteac gorontza estu eta laburraquin bularrac aleguiñeac larritzen, anditzen, eta estaliac, baña cincilica eracusten dituenac? ¿Cer aditzera ematen due onelacoac? ¿Cer, era

izatera, gueyago ere eguingo luqueela baicic? Zuc, nere euscalduna, etsayac engañatu etzaitzan alde onetatic, gogooan arrezazu orain esatera noana. *Lenbicia*: colcoa ta bularrac estaligabe, ta inguruetan apaingarriaquin erabiltzea, da gaitzeraco gura erraz esnatu dezaquean gauza bat, eta beragatic guizon jaquintsu ascoren iritzian becatu larria, (a). *Bigarrena*: onelaco lasaiqueria itsusiarren oitura edo usanza ez dan errietan au sartzea, gucien iritzian da becatu larria edo mortala. (b). *Irugarrena*: oitura nazcagarri au debecatu zuan Inocencio icen onetaco Aita Santu amaicagarre-

(a) *Natalis Alexander, Antoinius, cuniliati, Catalayudius existimant, mulieres quæ ad sui ornatum ubera ostendunt, graviter alliccre ad luxuriam, et hinc peccare graviter Salmanticenses cum alijs dicunt, collum, et ubera nuda ostendere ornatus causa justa morem patriæ nequaquam incitare graviter ad libidinem. Ligorius fatetur, denudationem pectoris posse esse adeo immoderata, ut non possit excusari á scandalo gravi; quod si denudatio non sit taliter immoderata, et alicubi adesset consuetudo, ut mulieres sic incederent, asserit, exprobandam quidem esse, sed non omnino damnandam de peccato mortali.*

(b) *Vide Ligorium ita dicentem: Non nego quod illæ feminæ, quæ hunc morem alicubi introducerent, sane graviter peccarent.*

nac, eta excomicu nagusiaren azpian aguindu zuan, emacumeac, colcoa ta bularrac leporaño estali citzeela estalqui tapitu batequin (a). Españaco legueac ez daude biguñagoac gai onetan; bada emacume gaizto becatuaren sariarequin bici diranai bacarric uzten dieza bularra aguirian duela ibiltzeco janciera, bear bada nor diran ezagutuac izan ditecen. Gañera onelaco janciera, edo ebaquitzen, edo josten, edo jostea aguintzen duanaren contra ipintzen due berrogei milla marabidiren eta urte bico erbestearen pena: au lenengo aldian, eta urrengoan lau urteco gaztelua (b).

Onestidadeac escatzen du bos^tgarren lecuac emacumeac Elizara joatea, ez gorputz utsean indi olloac bezala, baicic era onean estaliac, batezere usanza on au dan lecuetan, Españan dan bezala. San Pauloc nai du, emacumeac Elizan egotea, estaliac, eta au, gaitzeraco bideric eman ez dedin, Clemente Alexandriacoac dionez (c); eta ala eguiten

(a) Vide Cunilliat, et Lucium Ferraris v. Femina.

(b) Vide Novissimam Compilationem: Autos acordados: Auto 1 tit. 12 lib. 7.

(c) S. Paul. Ad Corint C. 11. v. 13 vide Tiri num.

due euscaldunac. Orregatic izango litzaque ejemplo chit itsusia, gure errietaco emacumeac joango balira meza nagusi, bezpera ta dotrinac, edo sermoiac enzutera ederqui apainduac, eta gorputz utsean. Onela joan bide zan norbait erri batean orain dembora guchi danean; baña mezemalleac quenerazo zuan Elizatic. Ez dezazula esan, cembait lecutan emacumeac gorputz utsean egoten dirala Elizan, ceren ez dira emengo usanza onac trucatu bear beste erreñuetaco usanza charragatic. Emen, eta lecuric gueyenetan ez da gaizqui dirudian gauza, emacumeac aurpeguia aguirian erabiltzea; baña Arabian izango litzaque escandalo andia: an alabaña estaltzen ditue burua ta aurpeguia capurucharequin: onec beguien parean du zurdazco sare bat, ta emendic ecusten du emacumeac nondic ibilli ditequean eta norequin itzeguiten duan. Emen, eta Europa gucian emacumeac irteten dira echetic, eta badabiltza batzuetan beintzat, dagozten eguitecoetan, eta etzaio iñori gogoratzten usanza gaiztoa dala au; baña Chinnan izango litzaque gauz itsusia, ceren an emacumeen usanza dan beti echean egotea, eta au galdu ez dedin, jayotzen

diranetic, alaco eran lotzen eta estutzen diezteza oñac, non gueratzan diran oñic ezpalue bezala, edo beintzat, ecin erraz oñez ibilli ditezquean eran. Emendic atera ezazu gure Elizetan emacumeac apainduric gorputz utsean egotea izango litzaqueala gauza chit itsusia, beste cembait erreñutan ala egoten badira ere. Baña ¿cer asmatu du etsai madaricatuac emengo oitura ederra galerazteco? Asi da modaren icenarequin zabalzen manteliña farragarri batzuec, egoquiac gorputz guztia aguirian erabiltzeco: batzuec alabaña doi doia iristen dira lepoa estaltzeraño; besteac dira añ lasai eta sareac, non gorputz gucia ecusten dan manteliñaric ez balitz bezala. Onelacoac atera bear liraque Elizetatic.

Onestidadeac escatzen du atzenean, janciera ez ipintzea urliagan edo sandiagan gaitzeraco gura eracequitzeaco asmo lizunarequin. Ez det uste, cristau aciera onecoetatic asco izango dirala asmo añ lotsagarriarequin apaintzen diranac, baña ez dira nosqui guchi cembait becatu eguiteaz eta eraguíteaz quezcaric ez duenac; eta onelacoac nequez izango due asmo garbia eren jancieretan. Eta nolacoanai izan dedilla oen asmoa bal-

din janciera bada becaturaco bide andia ematen duana, ez da gueyagoren bearric apaindura onelacoa becatu izateco.

Ona, nere cristaua, cer jancierac azmatu dituan etsayac onestidadearen contra. Eta au ezaguturic, ¿ez dituzu utzico zoraqueria oec beti betico? Etzaitzela engañatu munduaren iduripen eta losenchaquin, baicic jarrai guiozu onestidadearen birtute ederrari.

EMERETZIGARREN
ERACUSALDIA.

Apaindura gueyegui ta lotsagarriac jantzitzeco asmatzen diran aitzaguiac, deseguiten dira oec, eta aguertzen da, nola becaturicgabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean.

Azqueneco bi Eracusaldietan itzeguin dizut janciera gueyegui ta lotsagarrien gañean. Aditu bear dituzu orain, jancie-

ra oec ez uzteco asmatzen diran aitzaquiac. Uquituco ditut aurrena aitzaquia oetatic politenac, eta aguertuco det ichura eta iduripen utsa baicic ez dirala. Eracutsico dizut guero, nola becuric gabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean. Enzun contuz.

Eguindue, ta eguiten due asco aleguina Aita Santuac, Obispo Jaunac, ta gañeraco animen Arzayac ayenatzeco cristauen errietatic apaindura gueyegui, ta lotsagarriac. Ala ere oec beren oñeandaude; edo obeto esateco ugarituaz dijoaz egunetic egunera. ¿Certan ote dago au? Etsayac, gazteac engañatzeco, eracusten dituan aitzaquietan. Aitzaquia oec aditu bear dituzu modazaleen autic eta adituaz goacen eran deseguingo ditut. Onetaraco goacen modazaleac alic onguiena apainduric arquitzen diran eche, edo toquiren batera. Ozta ecusico gaitue, asico dira beren jancieren alde itzeguiten, ceren aurreco Eracusaldiac adituric, miñduac dauden. Batac esango du: *Jauna, eztaquit cer gogoac eman dion, gure jancieren contra ain samiñ, ain gogor eta garratz itzeguin duanean.* Gu apaintzen guera usatzen dan eran: ¿eta

nai du berorrec, guc gueren buruac ez apaintzea besteac bezala? Urlia, zaude azaldatugabe eta soseguz. Itzeguin det nic cerbait janciaren gañean, baña ez samiñ eta garratz, baicic Jesu-Cristoren Legue garbian bici dan edoceñec ontzat eman bear duan eran. Itzeguin det janciera arro eta gueyeguien contra, ceren zuc ongui ezagutu dezaquezun bezala, oetatic dator aimbeste eche galduac ego- tea, aimbeste gazte, dagoten aciera ta es- tadia artugabe gueratzea, eta zorrac ce- ruetaraño deadar eguitea. Itzeguin det gañera, onestidadeari guerra eguiteco, etsayac asmatzen dituan jancieren con- tra; baña ez gai onec escatzen duan be- ceiñ garratz. Onelaco jancieren ondoren bazabiltza, ez dezu cere burua garbituco, *ala usatzen da* esanarequin. Atozea, ¿ez da usatzen munduan lagun urcoari char- queri ta bidegabeac eguitea? ¿Ez da usatzen munduan lagun urcoari becatu- raco bisca ipintzea? Eta azquenean ¿ez da usatzen munduan betico su ta garren artera joatea? Beraz aitzaquia chit arga- la eta cristauaren auan gaizqui dirudia- na da esatea, *gu apaintzen guera usatzen dan eran*. Au esan dezaquezu bidez eta ongui modestia ta onestidadearequin jan-

citizen diranai jarraitzen badiezu, baña ez bestela.

Bigarren aitzaquia: Jauna, dio beste batec: *ni ezcondua naiz, eta apaintzen naiz senarrari atseguin eguiteagatic.* ¿Senarrari atseguin eguiteagatic? Ongui eguiten dezu, modestia eta onestidadearen muguetatic irtengabe apaintzen bacerá. Ala dio Santo Tomasec (a). ¿Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera? ¿Eta zure senarra añ ona ote da, non agradatzen zayon zu batetic bestera ibiltzea nescach erguel baten eran, eta anyere bat eguiña? ¿Senarrari agradatzeagatic apaintzen cera? ¿Eta nolacoa ibilli oi cera echean? Bearbada guciz chaldana eta enasa, alaco eran, non ecin guizonac gustoz beguira deguiquezun. Bazoaz guero campora, ta orduan agueretzen cera arrotasun andiarequin, eta modestiaren cutsuricgabe apaindua ¿Ceruste dezu esango duela ecusten zaituenac? Guchienez San Francisco Salesec diona, au da: ¿Noren beguiai atseguin eman nai ote die urlia onec onembeste apaindurarequin?

Irugarren aitzaquia: Jauna, dio beste

(a) S. Thom. 2.2. q. 196 art. 2.

urliac: *apaintzen naiz ni alic ederquiena, baña ez lagun urcoari becaturaco bidea eman naiez*: Izan bedi ordu onean eguia zuc diozuna; baña ez da ori ascó zuc becuric ez eguiteco. Atozea: Baldin zure janciera gueyeguia bada, eta emendic badator, ecin irozo ditzaquezun zorrac eguitea, lenecoai ez eranzutea, eheco paquea galtzea eta ascori ejemplo gaiztoa ematea, ¿norc eztacus zure apaindurac izango dirala becatu Jaunaren beguetan, asmo gaiztoric ez dezula zuc esan arren? Gañera, baldin zure janciera bada becuraco bide andia ascorentzat, ¿cer esan nai du zuc onelaco asmoric ez izateac? Zuc, zugan danez gaitzeraco lazoa prestatzen dezu, ¿eta ez da au Jesu-Cristoren Legue garbiac debecatzen dizun janciera? Cristaua, ez dezazula arren orrelaco zoraqueriaquin cere anima betico galdu. Enzun ezazu Atenasco erri andian guertatu zan gauza bat. Phryne, Atenasco dama acusatu zuen Areopago certizan tribunalaren aurrean, gaiztaqueria itsusiren bat guertatu citzayolaco. Tribunal au zan anciñaco demboretan izan ciran gucien artean zucenena, eta guchienean bacituan oguei ta amaica Juez.

Sentencia eman bear zan egunean joan zan dama Tribunalaren aurrera: itzeguin zan onen gaiztaqueriaren contra; eta bere alde zuan Letradutzat guizon jaquintsu bat. Eguin zuan onec asco aleguiña ateratzeco Phryne eriotzaren penagabe; baña Juezac etziran erraz biguntzen edo beratzen ciranac, eta, eriotzaren pena damari bota nai cioela cirudian. Orduan joan zan Letradua Phrine cegoan toquirá, quenerazo cion estalquia, eta ipiñi zuan orain cembait lecutan damac dabilzan eran, edo bulargucia aguirí zuala. Ecusi zuen Juezac, eta ¡gauz arritzecoa! len ain zucena zan Tribunal ura bigundu zan, eta Juez aecetzuen biotzic izan eman bear zuen sententia emateco (a). Beguirá orain, cristaua, cer calteac etorri ditezquean jancierá lotsagarrietatic, nolacoanai izan dedilla ipintzen dituanaren asmoa. Cergaiticbait onelaco apaindurái deitzen die San Geronimoc: *gura gaizto eta loyen berogarriac*: eta San Ambrosioc emacume apainduari deitzen dio: *Demonio gucienechea*. Eta Espiritu Santuac berac ¿cer esaten digu? *Quen*, dio; quen zure be-

(a) Vide Feijoum: Teat. Crit. tom. 2 discurs. 6.

guiac emacume apainduagandic. (a).

Laugarren aitzaquia: *Jauna, ez det nic erligioco ordenetan bezala, beti paret artean bicitzeco gogoric, edo itz batean gucia esateco, ez det monja izateco ametsic eguin: nic nai nuque.....* Asco da, aditzen det orrembesterequin ceren billa zabil-tzan. Atozea; ¿ta uste dezu, janciera arro ta gueyeguiac, ta janciera onestidadeari guerra eguiten dioenac, laguntzen duela zuc billatzen dezuna arquizeco? Enga-ñatzen cera, eta eztaquizu zurequin itze-guin oi duen ezcutarien gogoco berri. Nic esango dizut oec gogoan darabilte-na, baña ishilic eta iñorc aditzen ez gai-tuala: ezcutari oetaco bat jartzen da itze-guiten janciera gueyeguietan gogoa ipi-ñi duan batequin, eta dio beregan, *Ur-lia au*, dio, ichura onecoa ta egoquia da dembora pisca batean umore onean ego-teco; baña betico? Nic dedana guchi da onen jancia eta modac irozotzeco. Ezcu-tari bera jartzen da beste batequin iz-quetan, ecusten du burua mozturic, goi guciac aguirian dauzcala: ¿cer uste dezu diola beregan? Sandia onec, eztaquit cer burua daucan: Emacumearen apain-

(a) *Eccli. 9.*

dura da ille ederra, eta au burua mozturric jarri da, ceren illegabeco atsoren batzuec moda au aguertu duen. Aita Santuac, Obispo Jaunac eta gañeraco animen arzayac deadar eguiten due colcoa aguerturic dabilizan emacumeen contra. Españaco legueac uzten dieza guisa onetan ibiltzen; ¿baña nori? Emacume gaizto, becatuaren sariarequin bici diranai bacarric; ta onec ez dio eceri beguiratzen, modari baicic. Ecin bere aurpeguira esango zayo, baña mingaiñ gaiztoac darauste, ezti pisca batequin igortzi bear lizaqueala. ¿Ta au nic artu betico? Ez, ez. Orra cer contuac ateratzen dituen zurequin ascotan itzeguin duen ezcutariac. Orra nola, bear bada modestia ta onestidadearequin iritsico liraquean erac, galtzen diran janciera gueyegui ta lotsagarriaquin Ala guertatu zate ascori eta ez dira centzatu eren buruac cimurturic ecusi dituen artean.

Bostgarren aitzaquia: *Jauna*, dio berendiac: *gu apaintzen guera ongui idurinaiez; eta ala ere ez due guciac billatzen duena arquitzen*. Ongui irudin nai izatea ez da becatu gazte ezcongayetan, ez eta onetaraco eren buruac mo-

destia ta onestidadearequin apaintzea ere. Ala dio San Fransisco Salesec. Baña, ¿ongui irudin uste dezu aguertzen diran janciera nazcagarriai jarraitzen diezula? ¿Ongui irudin uste dezu ez dagoquizun eran apaintzen cerala? Engañatzen cera: eta jaquizu, ascoren farragarri izan oi cerala zure jancieracgatic. Nic esango dizut nola becuricgabe, eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean.

Jesu Cristoren Løgue ederrac ez dizu debeatzen apaintzea cere burua, Jaunaren beldur Santuarequin, modestia ta onestidadearequin. Jaunaren beldur Santuac ayenatzen du becatua; modestiac quentzen ditu jancieren arrotasunac eta onestidadeac ematen dio janciarigracia, edo edertasun andia. Onela zuc cere burua apaintzeco, jantzi zaite zure estadu ta mallari dagocan eran. Ala esaten dizu Santo Tomasequin San Francisco Salesec (a). Ez asi besteac aguertzen dituen janciera guciac eguin nabez; ceren bestela erraz igaroco cergueyeguirra eta mallaz campora. Etza-

(a) *S. Thom. 2.2. q. 196. art 2. ad 3. S. Franciscus Salesius Introductione ad vitam devotam.*

biltzala beste errietan darabiltzquien costu andico soñecoac zu bici ceran toquirac eracartzen, ta ez esan, badezula cerequin; asco izango dira alabaña zure errian, janciera orrelacoetaraco era guchirequin arquitzen diranac, eta zure janciera modacoac nolerebait beartuco lituque beste orrembeste eguitera. Izan zaite jancian garbia, chucuna; ez arroa, San Francisco Salesec esaten dizun bezala (a). Ezta ongui guizona emacumearen, eta emacumea guizonen eran apaintzea, ta are guchiago guizonaren jancian ibiltzea; debecatu zuan au Jaunac Leguezarrean, eta an esaten da *nazcagarria dala Jaunaren aurrean onela jancitzen dana* (b). Zoaz Elizara Jaunaren echeardiagocan garbitasun eta modestiarequin. Guizon batzuec dira ain zacarrac, baldanac, enasac, non meza enzutera joan oi diran belaunetan galtzac estugabe, ta chuparen edo almillaren besoac cincilica dituela. Emacumeac ez due joan bear Elizara gorputz utsean, bidez dijoaceanean eta ecin bestean baicic. Etzaitecela oitu manteliñaren lecuan tela sareac ipintzera, batezere Elizara, confesatzera

(a) Salesius *Ibidem*. (b) *Deuteron. C. 22*.

edo Comunio Santura zoacenean. Aita Santu Inocencio eta Clemente amaicagarrenac aguindu zuen, ez daquiela confesatzeco ta comulgatzeco lecuric eman modestiagabe, bular eta sorbaldac ezta-ligabe dijoacenai (a). Aguintzen ere due izan bear duala estalquiac, ez lasai edo sarea; baicic tapitua.

Orra, nere Cristaua, nola apaindu zaitezquean becuric gabe, eta munduac eracusten dizun baño ederquiago. Cerez ederra bacera, are ederrago emango dezu; eta ezpacera, modestia ta onestidadeac edertuco zaitue; oec dira jancieraric ederrenac, eta dembora berean gaitzeraco bideric ematen ez duenac; janciera au da bide zucena emengo erac ez galtzeco, eta iristeco betico bicitza doatsua. Au opa det zurequin neretzat Amen.

(a) *Vide Benedictum XIV lib. 11 Cap 12 n. 6 de Synod. Diæcesan.*

OGUEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Jancian edo soñecoetan modestia
ta onestidadea gordetzeco iru
pensamentu egoqui.*

Jancieren gañean aditu dezunarequin uste det, artu dezula asmo osoa modestia ta onestidadearequin baicic ez apaintzeco cere burua. Asmo onetan zu sendoago eguiteco, iru pensamentu beguien aurrean ipiñi nai dizquitzut. Enzun contuz.

Lenengo pensamentua: Izan bedi zure janciera nolacoa nai; izan bedi asma ditequean ederrena; ¿cer adierazten ote dizu ipintzen dezun bacoitzean? Adirazten dizu lenengo lecuan, galdu cenduala Adanegan, edo bera becatuan erori zañean Jaunaren gracia, eta Ceruraco escu gucia: galdu cenduala *zucentasun, edo Justicia originalaren* doai miragarria; ta au galduric, zure gura ta griña guciac gueratu cirala gaitzeronz guciz macurtuac, eta ceran gucia era lotsaga-

rrian: emendic cere burua alic onguie-
na estali bearra. Adirazten dizu urre-
na, zu cerala bere Jaun, Jaungoico, ta
Eguillearen contra alcha zan jatorri
desleyal ta esquergabea, eta eriotzaco
sentencia cere contra daramazuna. Au
gucia ezagutzeco, ecartzu gogora gure
lenbico gurasoai guertatua. Eguin
citan Jaunac Adan eta Eva ceruraco,
eta apaindu cituan bere graziaz eta
doayez. Doai oen artean bat zan *Zucen-
tasun edo justicia originala* deritzana:
doai bat, Adanen eta Evaren gura ta
grña guciac ceuzcana ezagüera zucena-
ren eta borondatearen azpian, eta bo-
rondatea Jaunaren nayaren mendean.
Adanen eta Evaren gura edo grñac
orduan etziran batere asaldatzen, lotsa-
gabetzen eta alchatzen echecho nagusia-
ren edo borondatearen contra, ta beti
ceuden prest, morroi leyal batzuec be-
zala, borondateac aguintzen ciena egui-
teco. Adan eta Eva, sasoi eta paquea
gozo onetan bici ciran Jaunaren aguin-
tea autsi zuen artean. Soñecoricgabe
ceuden, eta alaere etziran lotsatzen, ez-
eta oartzen ere, nola ceuden, ceren jus-
ticia originalarequin apainduac ar-
quitzen ciran. Gañera, doai onec gorde-

co cituan Adan eta Eva, berac nor izate-
 ra, eriotzatic: eta emengo dembora be-
 tetzean, joango ciran cerura biciric.
 Au bera guertatuco zan ondorengo-
 quin ere. Baña autsi zuen Adanec eta
 Evac Jaunaren aguintea, jaten zuela
 Paradisuco arbola baten fruta, eta gal-
 du zuen Jaunaren gracia eta ceruraco
 escubide gucia, ez berentzat bacarric,
 baita guretzat ere: galdu zuen zucenta-
 sun edo justicia originalaren doaya;
 eta une artatic bertatic asi ciran Ada-
 nen eta Evaren gura ta griñac asalda-
 tzen, bacoitza bere bidez, presa bat urra-
 tzen danean urac eren bidean abiatzen
 diran bezala, eta gueroztic ez due pa-
 quearic ematen. Oartu ciran Adan eta
 Eva, nola arquitzen ciran soñecoric ga-
 be: lotsatu, ta lembaitlen estali ciran al
 zuen eran. Gañera gueratu ciran erio-
 tzaren azpian, edo illbearrac. Argatic
 dio San Pauloc: *becatuaren saria dala*
eriotza (a). Beraz cristaua, zuc cere bu-
 rua apaintzeco ipintzen dezun jancierac
 adirazten dizu, galdu cenduala Adane-
 gan Jaunaren gracia, eta ceruraco escu
 gucia, ta gueratu ciñala era lotsagarrian

(a) 1. *ad Corint. Cap. 11.*

edo cere burua estali bearrean. Beraz zure soñeco bacoitzac beguien aurrean ipintzen dizu, zu cerala Jaunaren edo Erregue gucien Erregueren contra alcha zan jatorricoa, eta eriotzaco sententia beti cerequin daramazuna. Ongui, ¿ta au onela izanic, jancierera arro ta lotsagarrien billa ibillico cera? Onestidadea gordetzeco bacarric munduan aguertu ciran soñecoac, ¿eta zuc onestidadearen contra biurtuco dituzu?

Bigarren pensamentua; ¿nolaco janciarequin apaindu ciran Adan eta Eva, mundu guciaren jabeac baciran ere? Adan zan mundu gucico Jaun eta jabea; Eva zan beraren emaztea, eta biac ciran mundu gucian izan diran eta izango diran Erregue gucien sustraya. Alaere, ¿nolaco jancierarequin apaindu ote ciran? Escritura Santac, Adan eta Evarequin guertatua aditzera ematen digunean, bi jancieraren berriac ematen dizquigu: jancierera bata izan zan berac eguiña ¿Badaquizu nolacoa? picoedo beste arbolaren baten ostoz eta adarrez moldatu zuena. Bigarren jancierera izan zan, Jaincoac berac eman ciena, eta au larruzcoa. Atozea orain: ¿cer aditzera ematen digu Jaunac, Adani eta

Evari emanciezten soñecoaquin? ¿cer jancian gorde bear degun modestia, ta onestidadea baicic?

Irugarren pensamentua: ¿cer itz eman cinduan batayoco egunean? Egun andi artan etzinduan Eliz Ama Santac artu nai izan bere umeen artean, ceruaren, Aingueru eta guizonen aurrean, orain esango ditudan itzac emangabe. *Urlia*, esan cizun batayatzalleac Elizaren ice-nean: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanas*, eta beraren languilleac, ceñac diran mundu galdua, edo munduan bici diran gaiztoac, eta araguiaren gura charrac? *Bai, usten ditut betico*, eranzun cenduan. *Abrenuntio*. Galdetu cizun berri: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen lan eta obra guciac, nola diran becatua, eta becaturaco bideac?* *Bai*, eranzun cenduan; *uzten ditut beti betico*. *Abrenuntio*. Galdetu cizun irugarren aldian: *¿gaurdanic betico uzten dituzu Satanasen arrotasun, eta zoraquericac, dala jancian janean, edanean, dala gastuetan eta jolasetan?* *Bai*, eranzun cenduan. *uzten ditut beti betico*. *Abrenuntio*. Ona zuc batayoco egunean eman cinduan itzac ¿Cer gue-yago bear da bada, zuc osotoro, ta sendoro erabaqui dezun bezala, modestia

ta onestidadeari jarraitzeko jancian? Ala esaten dizu San Pauloc (a), ala aguindu cenduan cristautu ciñanean, eta ala uste det eguingo ere dezula.

OGUEI TA BATGARREN
ERACUSALDIA.

Betico bicitza doatsua iristeco ez da asco becatutic aldeguitea; gauza bearra da gañera bacoitzac bere estadu eta bicimoduan obra onac edo ceruraco irabaciac eguitea.

Betico bicitza doatsua iristeco lenengolecuan bear dan gauza da, becatutic aldeguitea, *Aldeguizu gaitzetic*, esaten digu Davidec, eta onen gañean izan dira aurreco Eracusaldiac. Baña ez da asco gaitzic ez eguitea, ezpaditu obra onac eguiten bacoitzac bere bicimodu eta es-

(a) 1. ad Timot. Cap. 2.

taduan. Argatic ez da contentatzen David esatearequin: *Aldeguizu becatutic, edo gaitzetic*, baicic ondoren dio: *Eguizu onguia*, edo obra onac. Au aditzera eman cigun Jesu Cristoc, pico alferra madaricatu eta igarturic utzi zuanean (a). Au bera adiraci cigun Eliz Ama Santac, argui eracequia escuetan ipiñi cigunean batayoco egunean. Beraz zu cristaua, ni eta gucioc beartuac gaude obra onac eguitera, bacoitza bere estadu eta bicimoduan, baldin betico bicitza iritsi nai badegu.

¿Cer aditzen ote da obra onen icenez? Ez gauz andi ta miragarriac eguitea, illac piztutzea, eriac sendatzea, mendiac batetic bestera aldatzea, baicic edocein obra on, dala andia, dala chiquia, ongui eguiña bada. ¿Cer doai edo condicio bear ote ditu obra batec ona eta ongui eguiña izateco? Lau doai. *Lenengoa, sobrenaturala*, edo Ceruticacoa izatea. Ceruticacoa ceren Espiritu Santuaren gracia ta laguntzagabe ecin Jesus bat ere bear bezala esan dezaquegun, San Pauloc dion bezala (b). Ceruticacoa, gañera, ceren eguin bear dan, ez lurreco fiñen

(a) *Matth. 21.* (b) *1. ad Corint. c. 12.*

bategatic, baicic fedeaac eracusten duan motiboren bategatic. *Bigarrena* eguiten dan gauza berez ez ona, ez gaiztoa bada, nola dan: *jatea, edatea, lo eguitea, paseatzea, itzeguitea*. Ceruraco irabacia izateco, eguin bear da Jaunari agradatuco zayon eran eta demboran. *Irugarren* doaia da, obra ona eguiten duana Jaunaren graci-an egotea. Matsadarrac ecin eman dezaque fruturic cepari ez dausquiola; eta eraberean ecin zuc ere eman dezaquezu obra onen edo ceruraco irabacien fruturic, Jaunaren gracion ezpazaude, ceren Jesu-Cristo ceruco ceparequin bat eguiña etzauden (a) Alaere becatariac ez ditu utzi bear obra onac, ceren becatutic irteteco laguntzen duen.

Laugarren doai edo condicioa da obra ona eguitea Jaunaren onra eta gloriaraco (b). Era onetan eta doai oequin eguindaco obra guciac, andiac

(a) *Joan. Cap. 15.*

(b) *Quidquid sit, an opus meritorium requirat, ut sit elicatum, vel saltem imperatum á virtute Charitatis ut affirmat Bellarminus, an vero sufficiat, ut sit opus supernaturale, et amici Dei, ut asserrit Suarezius: Certum videtur, opera, quæ diriguntur ad gloriam, et honorem Dei meritoria esse. Vide Calatayud.*

eta chiquiac, añ ederrac eta balio andico-
ac dira Jaunaren beguietan, non bacoit-
tzarequin irabazten dan ceruco erreñua
eta betico bicitza doatsua. Necazariac,
arotzac, arguiñac, ardatzleac, oquiñac,
itz batean, bacoitzac bere bici moduan
eguiten dituan lanetan irabaci dezaque
ceruco erreñua. ¡Cein on gure Jaun-
goicoa! Bada betico bicitza irabazteco
bide añ erraza prestatu digu!

Nere anima, cer animaco ondasunac,
eta obra onen gordairuac etzinduan
gaur iduquico, aditu dezun eran cere
neque eta lanac eguin bacindu? Baña,
¿nola arkitzen ote cera? Lotsa zaite Jau-
naren aurrean zure naguitasunaz, eta
aurrera bici zaite obra onac ongui eta
arreta andiarequin eguiten dituzula.

OGUEI TA BIGARREN
ERACUSALDIA.

*Obra on edo Ceruraco irabaciac es-
catzen duen, asmo edo intencio
garbiaren gañean.*

Zu nor izatera, ugari eguin ditzaque-
zu: nere anima, zure estadu ta bici mo-
duan bertan obra on eta ceruraco ira-
baciac, ecusi dezun bezala. Baña ez da
asco onetaraco obra onac eguitea nola
nai, baicic eguin bear dira asmo edo in-
tencio garbiarequin. *Zure beguia*, au
da, zure asmo edo intencioa *oquerra ba-
da*, *zure lanac*, *zure neque eta obrac*,
oquerrac, *illunac eta ceruraco irabaciric*
ez dacartenac izango dira, Jesu-Cristoc
berac aditzera eman cigunez (a). Asmo
edo intencio garbia da gure lan eta
obrac eguitea Jaunaren onra eta gloria-
raco, azqueneco eracusaldian esan dan
bezala. Au eracusten digu San Pauloc,
dionean; *Eguiten dezuen gucia, dala*

(a) *Math. 6.*

itzez, dala obrac, eguizue gure Jaun Jesu-Cristoren icenean (a). Naiz jan, naiz edan, naiz beste gauzaren bat eguin deza-zuela, eguizue gucia Jaincoaren onra ta gloriaraco (b).

Asmo edo intencio garbi onequin gure lan eta obrac eguiteco, bear dira bi gauza. Lenengoa da, Jaunari esqueintzea bere onra eta gloriaraco, eta esqueintzea guciac. Atozea ezperen, ¿noren cera? *Etzerate cerenac*, esaten digu San Pauloc, baicic Jesu Cristorenac (c). Jesu-Cristorenac, ceren ecer-ezetic eguin guinduan. Jesu-Cristorenac ceren bere odol preciotsuaren costuz erosi guinduan. ¿Norentzat bada, izan bear due gure itzac, gure pensamentu eta obrac, Jesu-Cristorentzat baicic? ¿Nori esqueñi bear diozcagu Jabeari baicic? Norena dan arbola, arentzat izan bear due frutuac. Atozea gañera, ¿etzaude beartua amatzera zure Jaun eta Jaungoicoa zure biotz guciac, zure indar eta aleguin guciac? ¿Eta nola era onetan amatuco dezu, ezpadiozcatzu esqueintzen bere onra ta gloriaraco zure itz, pensamentu eta

(a) *Ad Colosens. Cap. 3.* (b) *1. ad Corint. c. 10.* (c) *1. ad Corint. cap. 3. etc. 6.*

obra guciac? Argatic oitu zaite, nere anima, goicetic Jaunari esqueintzera zure biotza, zure lan eta neque guciac.

Gure lan eta obrac ceruraco irabaciac izateco, ez da asco goicetic Jaunaren onra eta gloriaraco esqueintzea, bear da gañera asmo eder onec eraguitea guri obra onac. Argatic goicean esqueñi arren Jaunari egun gucico itz, pensamentu eta lanac, baldin guero eguiten baditugu beste asmo lurrezcoren bategatic, eguin dezagun contu, munduaren alabanzac iristeco, galduco degu ceruraco irabacia, eta gure obra onac izango dira ustelac, edo azal-prinz ederra bai, baña mamiric ez duenac. Eta ona cergatic beñ baño gueyagotan guertatzen dan, cembaitec obra on ascorequin ceruraco irabaci guchi eguitea ceren goicetic artu zan asmo edo intencio garbia, erraz aldatzen eta lur biuritzen dan, ernai bici ezpada bat. Esan ditque gure asmo, edo intencioa batzuetan dala goicean urrea, guerosheago cillarra, eta azquenean lur utsa. Au guerta ez dediñ, eguardean berrritu bear da noicean beñ goiceco asmo ona. Ez da onetaraco neque andiren bearric; asco da Jaincoaganonz biotza jasotzea, eta

esatea naiz itzez, naiz gogoz: *Jauna goiceco asmoan bertan arquitzen naiz: zure icenean eta onran izan bitez nere lan guciac, eta orain eguitera noan au-ere bai.*

¡Nere anima, cein gauza negargarria zuri guertatu zatzuna! Necatu cera astetan, illetan eta urteetan, obra onac eguiten, eta alaere arquitzen cera ceruraco irabaci guchirequin, ceren zure asmo edo intencioa erraz aldatzen zan munduaganonz. Centza zaite bada, eta emendic aurrera eguitzu gauza guciac asmo garbiarequin, eta Jaunaren onra eta gloriaraco.

OGUEI TA IRUGARREN ERACUSALDIA.

*Ceiñ frutu ederrac, eta santutasun
ceiñ miragarria dacartzian, bacoitzac bere bici moduco lanac, asmo
eta intencio garbiarequin eguiteac.
Contatzen da Florenciaco penitente andi
bati guertatua.*

Aditu dezu, nere anima, cer asmo edo

intencio escatzen duan obra onac, eta ceruraco irabaciac, eta nola au eguin eta berritu dezaquezun erraz. Ezta au eguiaz neque andia, ezeta jaquiunde andiren bat escatzen duana-ere. Edoceñ necazaric, eta languillec, arreta, eta ar-dura pisca bat artzearequin, eguin dezaquean gauza da, iracurtzen jaquin ez arren. ¿Eta norc esan, ceññ frutu ederrac eta santutasun ceññ miragarria iritzi dezaquezun cere bicimodu ta estaduan? Au nol-ere bait ezagutu dezazun, enzun itzatzu, asmo, edo intencio garbiac dcartzian frutu ederretatic batzuec. Lenengoa da: etsai galgarriari goicetic biotzeco ateac ichitzea. Ernai dabill au, zure biotzaren jabe gueratzeco esnatzen ceranean. Zaitzen zaitu lotan zaudenean, eta ozta iguerritzen dizu esnatzera zuacela, eguiten du aleguiña zure biotzera sartzeco, eta onetaraco bidalduco dizquitzu zure arazo, edo eguitecoen quezcac, eta cembait aldiz gogoracio itsusiac. Eta ¿cembait bider lenagotic prestatzen ditu ames loyac? Baña oituzten bacera goicetic, edo esnatzen ceranetic, Jaunari zure biotza, pensamentu eta lan guciac esqueintzera, ichitzen diozcatzu ateac etsayari, eta aldeguiten

du. Bigarren frutua da biotza zabaltzea betico bicitzaren ustearequin. Asmo garbiarequin bere obrac eguiten dituan animac, badacus serbitzen duala Erregue gucien Erreguea, Jaun bat guciz altsua, eta eciñ gueyagoraño bere itzetan leyala: Badacus Jaun onec bere adisquide ta serbitzariai aguintzen diela betico bicitza, eta onen usteac zabaltzen dio biotza, arintzen diozca neque guciac, eta gozaten emengo gurutze ta samintasunac. Irugarren frutua da animaco paquea gozo bat. Jaincoa da paquea eguiazcoaren iturburua; eta nola asmo edo intencio garbiarequin bere lan gucietan diardunac Jaun paqueatsu oni beguiratzen dion gucian, gueratzenda soseguz eta paquea ederrean, naiz emengo gauzac ongui eta gustora, naiz oquer irten ditecela. Laugarren frutua da, eguiten diran lan andi eta chiquiaquin, eta ecer ez dirudien gauzaquin ere betico bicitza eta ceruco erreñua irabaztea. Añ miragarria da, asmo edo intencio garbiaren indarra, non lanic eta obraric chiquiena-ere alchatzen duan ceruco erreñuaren irabaci izateraño. Eguizu contu, zure echean arquitu dezula aitzur bat indar aiñ arrigarria dua-

na, non uquitzen dituan gauza guciac, eta lureco socorrac berac-ere, urre eta cillar biurtzen dituan. Atozea, aitzur au utziric zocoan, ¿arico ciñaque besteren batequin? Ezetz esango didazu. Aitzur onen ancecoa dezu bada, asmo edo intencio garbia. Onec uquitzen duan gucia biurtzen du batzuetan cillar, besteetan urre, besteetan diamante, edo biurtzen du ceruco erreñua balio duan irabaci. Bostgarren frutua da, eguiten dan lan eta neque bacoitzarequin animaco gracia, eta santutasuna ugaritzea edo gueitutzea. ¿Norc esan, eta norc ezagutu ere, norañoco gracia eta santutasuna bildu dezaquean bacoitzac bere estadu eta bici moduan, baldin asmo edo intencio garbiarequin jarraitzen badie bere lanai? Au ederqui adierazten digu Florencian penitente andi bati guertatu citzaionac. Bici zan au Florenciaco eremu batean, oracio, barau eta penitencia asco eguiten cituala. Gogora citzayon beñ, munduan zan animaric birtutetsuena edo santuena zala. Aditu zuan Jaunaren ots bat, esaten ciona, jachi cedilla Florenciara; billa cezala Pedro zurradorea, eta onen birtute eta santutasuna andia-goac cirala. Jachi zan bada gure eremu-

tarra Florenciara; topatu zuan noizbait Pedroren echea, eta bien artean igarozan, orain esango dedan izqueta.

G. Atozea, Pedro, ¿cer barau ateratzen dituzu? galdetu cion eremutarrac.

E. Barau guchi, edo batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Cer cilicio darabiltzu gorputzean? galdetu cion eremutarrac.

E. Batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Egunean cembat ordu oracioan igarotzen dituzu? galdetu cion berriz.

E. Batere ez, eranzun cion Pedroc.

G. ¿Cer eguiten dezu bada? galdetu cion azquenean.

E. Orduan esan cion Pedroc: Nic eguiten dedana da au. Goicean, jaiquita bereala, jartzen naiz belaunico: Ematen diozcat Jaunari biotz osoz esquerrac, ceren arguitu dan eguna bera serbitze-co eman didan. Guero esqueintzen diozcat nere biotza eta egun gucico itz, pensamentu eta obrac, guciaquin eta bacoitzarequin berari agradatu naiez. Au eguin ondoan equiten diot lanari. Au da nic eguiten dedan gucia. Eremutarrac, adituric Pedroc ciona, ezagutu zuan bere pensamentuaren zoraqueria, eta Pedroren birtute eta santutasunaren andi-

tasuna. Icasi ezazu bada zuc ere, nere anima, zure lan eta obrac asmo garbia-requin eguiten, eta zuc ateraco dituzu emendic frutu asco, oen artean, birtute eta santutasun andi bat.

OGUEI TA LAUGARREN
ERACUSALDIA.

*Obra on, eta Ceruraco irabaciac
eguin nai baditugu, prest egon
bear degu Jaunaren bo-
rondatea eguiteco, eta
borondate onequin
gurea bat eguin
bear degu.*

Eguin guinduan Jaunac emen bera-
ren borondate Santua eguiteco, eta gue-
ro beticotasun gucian berarequin ba-
tean ceruan doatsu izateco. Jaincoaren
Semea bera cerutic jachi zan, berac
esaten digun bezala (a), Jaunaren bo-
rondatea eguiten guri eracusteco, eta
eracutsi cigun chit ederqui, ala itzez,
nola obraz. Aita, esaten cion Getsemani-

(a) Joann. C. 17. v. 4.

co baratzan: *Aita, albaditeque igaro bedi nic edangabe pasioco neque oñaceen Caliz au; baña, eguin bedi zuc nai dezuna, eta nai dezun eran.* Ona nola prest ce-goan Jesus bere aitaren naia eguiteco.

Etzan prest egotearequin contentatu, baicic beraren borondatea eguiteagatic igaro cituan pasioco neque oñaceac, eta eman zuan gurutzean bicitza; Au bera eguin bear du bada obra on, edo ceruraco irabaciac eguin nai dituanac: prest egon bear du beñic-beiñ Jaunaren borondatea eguiteco, eta borondate au aguertzen dioe amar Aguinte edo Mandamentuac, Eliz Ama Santaren bostac, eta bacoitzac bere estaduan dituan eguin bideac. Aguertzen dioe gañera Jaunaren borondatea gurasoen, eta buru diranen aguinduac, eta berez edo bestez gure oneraco Jaunac prestatzen dituan neque, gurutze eta samintasunac. Emendic atera ezazu, nere animā, ez dezula obra on eta ceruraco irabaciric bature eguingo prest ezpazaude Jaunaren borondatea eguiteco, gauza larri edo pisuetan bederic, ceren sasoi gaizto onetan zauden bitartean, Jaunaren gracion etzauden. Atera ezazu bigarrena, obra onac, edo ceruraco irabaciac ugari

eguin nai badituzu, Jaunaren borondatea eguin bear dezula, gauz andietan ezecic chiquietan ere ez becatu larria dalaco gauza chiquietan utseguitea, baicic ceren onela ezagüera ta borondate osoz sarritan utseguiteac galerazten dituan, asco obra on, eta amilderazo oi duan guchica becatu larrian. Atera ezazu azquenean, prest bici bear dezula Jaunaren borondatea eguiteco, emengo neque, gurutze eta samiñtasunac eguiten dizuenean-ere.

Era onetan prest egoteaz gañera, obra on edo ceruraco irabaciac eguin nai dituanac, equin bear die lan onai Jaunaren naya eguiteagatic, edo berbera dana, bere borondatea bat eguin bear du Jaunaren naiarequin. Emendic dator ascoren lan, neque eta obra onac iduri utsac izatea, eta esan oi dan bezala *ichura bai, ta quemenic ez, ¿Cergatic ote? Ceren eguiten ez dituen Jaunaren borondateari beguiraturic, baicic beren griña, edo genioa serbitzeagatic, edo munduaren beguietan argui emateagatic.*

Nere anima, zaude prest gauza gucietan Jaunaren borondatea eguiteco, eta borondate au izan bedi zure guiyari. Zure lan, eta obretan zure borondatea uni

ezazu, edo bat eguin Jaunarenarequin, dala gurasoen aguinduac eguitean, dala beste gaucetan. Au eracutsi cigun Jesu-Cristoc. Au bera eguizu Jaunagandic, edo lagun urcoetatic datozquitzun neque eta naigabeetan: esan guiozu sarritan Jaunari: *Eguin bedi, Jauna, zuc nai dezuna, eta zuc nai dezun eran. Indazu zure lagunza, neque au zure icenean igarotzeco.*

OGUEÍ TA BOSTGARREN
ERACUSALDIA.

Obra onen, edo ceruraco irabacien gordairu ugari aberatsac daude emengo neque, eta gurutzeac pacienziaz, eta Jaunaren icenean eramatean. Uquitzen da birtute au, eta ipintzen dira bera iristeco cembait pensamentu.

Azqueneco Eracusaldian ecusi dezu, nola prest egon bear dezun Jaunaren borondatea gauza gucietan eguiteco. Ecusi dezu gañera, era berean prest

egon bear dezula emengo neque, eta gurutzeac pacienciaz eramateco. Orain beguiratu bear dezu, nola neque, ta gurutzeac era onetan eramatean dauden obra onen, eta ceruraco irabacien gordairu ugari eta aberatsac.

Ozta aguertzen da guizona lurraren gañean, inguratzen due alde gucietatic nequeac, penac eta gurutzeac, eta jarraitzen dioe beti, nora nai dijoala. Neque eta gurutzeac arkitzen ditu echean, campoan, bacardadean eta lagun artean: neque eta gurutzeac etsaietatic, adisquideetatic, aideetatic eta arrotzetatic: eta azquenean erortzen da eriotzaren atzaparretan. *Guerra utsa da, cion Job Santuac, guizonaren lurreco bicitza (a).* Au gucia dator gure lenbico gurasoen becatutic. Baña aiñ miragarria eta ona da Jauna gauza gucietan, non neque eta pena oetan beretan prestatu dituan guretzat ondasun chit andiac, edo obra on, eta ceruraco irabacien gordairu ugari- aberatsac. ¿Nola ote? Eramaten dirala pacienciaz eta Jaunaren icenean. Arma au gabe galdua cera, nere anima, emengo nequeen, ecaitzen eta baguen ar-

(a) *Job. c. 7.*

tean; onequin, aingura batequin bezala gorde dezaquezu zure animaren oncia, eta gorde ez nola nai, baicic ugaritzen dituzula animaco gracia eta Santutasuna, eta ceruraco irabaciac. Argatic esaten digu San Pauloc: gauza bearra dala guretzat paciencia, Jaunac aguinduric dauzcan ondasunac iristeco (a). Paciencia da virtute bat laguntzen diona animari neque, naigabe eta gurutzeac eramaten ongui, eta Jaunaren icenean, eta ditu iru malla. Lenengoa da, aleguiñean igues eguin nai izatea neque ta gurutzeetatic, baña al-ere datocenean, irozotzea gorrotoari, edo beste becatu lecuric emangabe, ceren ala aguintzen duan Jaunac. Au da pacienciaren be-neco malla. Bigarren malla da, neque eta gurutzeen iguesi ibilli gabe, datocenean borondate prest batequin artzea ceren au dan Jaunaren borondatea. Iru-garren malla da, atseguin eta contentua-requin artzea, eta igarotzea gurutze, neque eta bide gabeac, ceren au dan Jaunaren gogoco gauza, edo Jaunari agradatzen zaiona. Ala poz andia artu zuen apostoluac, San Lucasec dionez, Juduen

(a) *Ad Hebr. C, 10 v. 36.*

batzarreac azotatu cituanean Jesu-Cristogatic (a) San Pauloc bere neque andien artean cion: *gañez equiten dit pozac.* (b). San Andres ecusiric beretzat prestatu-ric cegoan gurutzea, asi zan osca esaten: *¡O gurutze santa! aspaldi deseatua, ansias amatua, ta billatua: ar nazazu quizonen artetic, eta eramán nazazu nere Maisuagana.* ¿Ecusten dezu cer dan paciencia? ¿Ecusten dituzu birtute onen mallac? ¿Norc esan norañoco irabaciac eguingo dituzun ceruraco bidean arma onez baliatzen bacera, egun oro etorrico zaizquitzun neque eta gurutzeetan? Entzun itzatzu orain, birtute au iristen lagunduco dizuen cembait pensamentu.

Lenengo pensamentua: edo ongui edo gaizqui neque, naigabe, eta gurutzeac igaro bearra cera lurraren gañean bici ceran artean. Gaizqui igarotzen badituzu, ugaritzen dira nequeac, galtzen dezu bear bada becaturen batequin cere burua, eta betico bicitza. ¿Cergatic bada pacienciara etzera sayatuco?

Bigarren pensamentua: ongui badaramazquizu emengo nequeac, beguira dagoquizun Aita Cerucoac emango diz-

[a] Actor. 5. (b) 2. Ad Corint. Cap. 7.

quitzu bere lagunza eta gracia ugariac, eta oequin arinduco, eta gozatuco dira: eta eguingo dituzu ceruraco irabaci andiac. Esan guidazu bada, nequea arindu badezaquezu, ez nola nai, baicic irabaci andiaquin, ¿cergatic ugaritu nai dezu cere nequea, eta barrengo samintasuna?

Irugarrena: Nondic nai datocela zure neque, eta gurutzeac, beti eguia izango dá, zure Jaun eta Aita onac zure oneraco bidaltzen dizquitzula. Gaizqui eguingo du bear bada zu naigabetzen zaituan lagun urcoac, baña Jaunac utzitzen dio gaitz ori eguiten, zuc zure ecer eza ezagutu dezazun, eta leyalquiago Jaun bera serbi dezazun. ¿Eta zure onagatic Jaunac bidaltzen dizun nequea, ez dezu ontzat artu bear?

Laugarren pensamentua: Jaunaren adisquide guciac, Virgiña chit Santa, eta Jesu-Cristo bera, neque, eta gurutzeen bidetic igaro dira: ¿Eta zuc ez diezu jarraituco onelaco guiariai?

Nere anima, arrezazu asmo osoa gaurdanic ontzat artzeco datozquitzun neque, naigabe, eta gurutzeac, Jaunaren naia eta borondatea eguiteagatic. Etzaitecela oitu neque eta estutasunen bat etortzean, etsayari otseguitera, bi-

rauac botatzera, eta lagun urcoaren
contra edocein gauza esatera, baicic es-
queñi guiozu Jaunari gucia beraren
icenean: esan zaiozu: *Eguin bedi, eguin
bedi zure borondatea nola ceruan ala lu-
rrean.*

OGUEI TA SEIGARREN
ERACUSALDIA.

*Birtute, eta santutasun andira igo-
tzeco bidea da, neque eta gurutzee-
tan eta gauza gucietan, Jaunaren
borondateari beguiratuta, Jaunac
nai duana bera nai izatea.*

*Au eracusten digu Erro-
maco Teologo andi bati
guertatuac.*

Obra on, eta Ceruraco irabacien ma-
mia bezala da Jaunaren borondatea
eguitea, eta Jaun berac nai duana guc
ere nai izatea, batecere nequeac eta gu-
rutzeac datozquigunean. Emendic, cen-
bat eta obeto gure borondatea bat egui-
ña dagoan Jaunaren naiarequin, ambat
gueiago acitzen eta ugaritzen dá birtu-

te eta santutasuna. Au ongui eracusten dizu, Juan Taulero ceritzan, Erromaco Teologo andiari guertatuac. Guizon andi eta birtutetsu au zortzi urtez egon zan Jaunari escatzen, aguer ceguiola berari agradatzeco bidea. Aditu zuan bein Jaunaren ots bat esaten ciona: *Zoaz San Pedroren Elizara, eta an arquituco dezu, zuc nai dezuna eracutsico dizun guizon bat.* Joan zan Eliz artara: arquitu zuan ateetan escale bat oñetatic elbarritua, eta soñeco zar batequin erdi ezta-lia. Asi zan Teologoa escale onequin itzeguiten; eta ara bien artean igaroa.

Teologoac. Jainccac dizula egun on, adisquidea, esan cion Teologoac.

Escaleac. Ez det gogoan, egun gaistoric oraindaño izan dedala: erantzun cion Escaleac.

Teol. Jaincoac eguiñ zaitzala zori one-co.

Escal. Esquer milla, Jauna, zure borondate onagatic, baña egundaño ez det jaquin, cer dan zori gaistoa, eta doacabetasuna.

Teol. Adisquidea, Jaincoac dizula de-seo dezun gucia.

Escal. Jauna, ez det esparic izateco ez gairic, ez bideric, ceren gauza guciac

datozquidan nere gogoaren eta borondatearen neurrian.

Teol. Adisquidea, ¿Zu zauden bezala egon, eta nola izan zaitezque diozun bezeñ doatsu? Itzeguin guidazu arren garbiago, edo arguiroago.

Escal. Atseguin andiz eguingo det, Jauna, zuc diozun ori. Zuc eman dizquidatzu *egun onac*. Nic erantzun dizut, *ez dedala gogoan egun gaistoric oraiñ daño izan dedala*; ceren otz edo bero, euri edo ateri, argui edo illun eguin dezala, alabatzen det nere Jaungoicoa, eta egun guciac dira neretzat berdiñac, beti dá alabaña bat oen emallea. Esan didazu urrena: *Jaincoac eguiñ nazala zori oneco*. Nic eranzun dizut, *egundaño ez dedala jaquin, cer dan zori gaistoa, eta doacabetasuna*; ceren naiz gose izan, naiz egarri, naiz oñaceaquin, eta gaitzen azpian egon, naiz limosnaric ez deguideela eman, naiz bai, ezagutzen det, gucia datorquidala Jaunagandic: eta nola nic nai ez dedan Jaunac nai duana baicic, dala au gozoa, dala samiña, arquitzen naiz soseguz, eta nere biotza dago atseguin contentuz betea. Ona, cer gatic egundaño jaquin ez dedan cér dan zori gaistoa.

Teol. Nere adisquidea, onac dira esan dituzun gauz oriec, baña esan guidazu: ¿cer eguingo cenduque, botaco bacindu Jaunac infernura?

Escal. Jaquizu, badituala bi beso chit sendoac eta indartsuac: bata da nere ecerezaren ezagüera eta umiltasuna, eta onequin adoratuco nuque Jaunaren borondatea, eta berari eutsico nioque. Beste besoa da Jaunaren amorioa. Amaten det nere aleguiñ guciaz eta gauza gucien gañetic, eta amorio onequin eutsico nioque beti eta toqui gucietan. One-la, edo bioc gueratuco guiñaque infernutic campora, edo bioc jachico guiñaque ara: eta Jaincoarequin amorioz bat eguiña egotea, infernuan bertan ere, izango litzaque doatasun andiagoa, Jaincoaren amoriogabe ceruan bicitzea baño.

Teol. Arrituric gueratu zan Teologoa escalearen eranzute miragarriarequin, eta sinistu zuan urashe zala billatzen zuan guizona. Alaere Jaunari onguiena agradatzeco bidea obeto ezagutu naiez, eguin ciozcan beste galde batzuec era onetan.

Teol. ¿Nondic etori cera, adisquidea, toqui onetara?

Escal. Jaincoagandic.

Teol. ¿Non arquite dezu Jaincoa?

Escal. Mundueo gauzac maitatzea utzi nuan toquian.

Teol. ¿Eta nora zoaz?

Escal. Jaungoicoagana.

Teol. ¿Non bici da Jaungoicoa?

Escal. Borondate ona, eta biotz garbia duen guizonetan: au da Jaincoac nayan duen bicilecua.

Teol. Eta nor cera zu, adisquidea?

Escal. Jauna, ni naiz Erregue.

Teol. ¿Zu Erregue? ¿Non da zure erreñua?

Escal. Emengo nere erreñua dago nere animan: nere gorputza, nere griña eta sentiduac daude ezagüera zucenaren eta borondatearen mendean: eta ezagüera eta borondatea daucat Jaunac nai duaneraco prest. Orra, nola naizan eguiaz erregue, eta non dan nere erreñua; ez da, ez, munduco erreñu gucien artean bat-ere nerea becein paqueatsuric.

Teol. ¿Norc, edo cerc alcha zaitu, adisquidea, birtutearen malla ain goi orretaraño?

Escal. Guizonaquin guchitan, eta Jaincoarequin sarritan itzeguiteac, beraren nai edo borondatearequin nerea bat eguiten dedala. Onela arquite det Jaun-

goicoa, eta lurrean guizonac iritsi dezaquean, doatasun eta zori on gucia.

¿Ecusten dezu, nola escale bategandicicasi zuan Teologo batec Jaincoari onguiena agradatzeco bidea? Ecusten dezu, nola birtute, eta santutasun andi batera igo zaitezquean, baldin zure neque, eta gurutzeen artean zure nai eta borondatea Jaunarenarequin bat eguiten badezu. Saya zaite bada emendic aurre-ra onetara.

OCUEI TA ZAZPIGARREN ERACUSALDIA.

Jaunaren aurrean edo beguietan jartze eta ibilzearen gañean. Adirazten da, cer dan ibillera au, eta cein bide ederra dan, ala becatutic aldeguiteco nola obra onac ongui eguiteco.

—

Zabiltza nere aurrean, eta zu izango cera birtutetsua eta santua, esan cion Jau-

nac Abrahami (a). Itz oetan Jaunac adirazten dizu, nere anima, Jaun beraren aurrean, edo beguietan jartzea eta ibiltzea dala bide chit ederra, ala becatutic aldeguiteco, nola obra onac ongui eguiteco. Jaunaren aurrean, eta beguietan jartzea eta ibiltzea, ez da nola nai beraren aurrean egotea eta ibiltzea; Jauna alabaña toqui gucietan dago, eta arguiro ecusten gaitu gu, naiz gauaz, naiz egunaz, eta era berean ecusten ditu gure itz, pensamentu, eta obra guciac, ala andiac, nola chiquiac, ala onac, nola gaistoac. Ala ere gueyenean ez gaude, ez gabiltza gu Jaunaren aurrean, ceren erraz aztutzen gueran Jaungoicoaz, eta bera utziric igarotzen gueran mundo gaucetara. ¿Cer ote da bada Jaunaren aurrean, eta beguietan jartzea, eta ibiltzea? Bi gauzatara biurtzen da au. Bata da fedearen arguiarequin gogora ecartzea, eta sinistea, lecu gucietan eta gu gauden toquian bertan arkitzen dala Jaungoicoa, eta arguiro ecusten dituala gauza guciac, igaroac igarotzen, eta igaroco diranac: *Andia da Jaunaren iza-*

(a) *Genes. 17. Vide Alphonsum Rodriguez de Præsentia Dei.*

tea eta ez du bucaeraric, dio Baruc Profetac (a), *Ceruaren erpiña baño goragocoda: infernuaren ondoa baño ondoragocoda: igarotzen ditu lurraren bazter, eta muga guciac, eta itsasoa baño zabalagoa da*, dio Job Santuac (b). Izate guciz andionen barrumbean *bici guera, muguitzen guera, eta gāude*, esaten cien San Pauloc Atenascoai (c). Bere jaquiundearequin arguiro ecusten ditu gauza guciac, eta ecusten ditu, ez nolanai, baicic diran bezala. Berdin da Jaunarentzat gaua, nola eguna, illumbea, nola egunaren erdia: orregatic dio Escritura Santac, *eguzquia bera baño-ere arguiagoac dirala Jaunaren beguiac* (d) Eguia oec gogora ecarri eta sinisten badezu, non ere nai, eta zauden toquian Jaunaren aurrean, eta beguietan zaudela, eta ecusten dituala gauza guciac, au izango da Jaunaren aurrean jartzea, eta beraren aurrean ibiltzeco bear dan lenbicico gauza. Bigarrena da, siniste onezaz baliatzea gauden, eta gabiltzan lecuetan Jaunaganonz biotza jasotzeco, bear degun laguntza ta gracia escatzeco, umilqui bera adora-

(a) Baruc C. 3. (b) Job c. 11. (c) Act. Apost. Cap. 17. (d) Ecclesiastici Cap. 23.

tzeco, Fede, Esperanza eta Caridadezco afectoac eguiteco. ¿Ecusten dezu, cerdan Jaunaren aurrean eta beguietan jartzea, eta ibiltzea?

Bide au chit ederra da, ala becatutic aldeguiteco nola obra onac ongui eguiteco. Becatutic aldeguiteco, ¿nola alabaña izango dezu becaturaco ausardia, oartzen bacera Jaunaren aurrean zaudela eta beguira dagoquizula? Pensamentu onec gorde cituan becatuan erortzetic, perill guciz andian Susana eta José anciñacoa, eta beste eciñ conta al. Era berean da bide chit ederra obra onac ongui eguiteco. Languille edo serbitzari bat, nagusia beguira dagoquionean, contuz ari da bere lanean: ta are contu ta arreta andiagoarequin Erregueren beguietan eta Erreguec nai duan lanean ari bada. ¿Nolaco arretarequin bada ez dituzu eguingo obra onac, baldin oartua bazaude, Erregue gucien Erreguea eta zure Jaungoicoa beguira dagoquizula? Era onetan Legue naturaleco Patriarca Santuac igo ciran birtutearen erpiñera, artean libururic, sermoi eta confesioco eta comunioco Sacramenturic ezpazan ere. Argatic Jaunaren aurrean ibiltzeco jaiera au guciz asco

laudatzen, eta chit goyen ipintzen due San Ambrosioc, San Agustinec, San Basilicoc eta beste Santu ascoc.

Nere anima, lotsa zaite, oraindaño bide añ ederra icasi gabe bicituaz. Oitu zaite sarritan Jaunaren aurrean eta beguetan jartzera, eta ibiltzera. Beguira dagoquizun Jaunari eguin guiozcatzu noicean bein agur umillac: esca zayozu bere gracia eta laguntza premia gucietan; sarritan alcha ezazu beregana biotza, eta zuc ceregan ecusico dezu, cein bide ederra dan bide au, becatutic aldeguiteco eta obra onac ongui eguiteco. Ez da onetaraco jaquiunde andiric bear, naiz iracurtzen ez jaquin, naiz bearrean edo norbaitequin izquetan ari, eguin dezaquezun gauza da, Jaunaren aurrean espiritz jartzea eta ibiltzea.

OGUEI TA ZORTZIGARREN ERACUSALDIA.

*Goiceco jaiera, Dotriñaco liburu-
choan ipiñi zan eran.*

—
Ecusi dezu, nere anima, nola aldeguin bear dezun becatutic, eta eguin bear di-

tuzun zure estadu eta bici moduan obra onac, betico bicitza doatsua iritsi nai badezu. Ecusi edo aditu dituzu leneco eracusaldietan asco neurri edo bide eder, zure eguiteco andi eta bacar onetan lagunduco dizuenac. Orain aditzera eman nai dizquitzut, euscaldun onac eguin oi dituen cembait obra on. Batzuec dira egun orocoac, besteac aste oro, ill oro, urte oro, eta urteco dembora batzuetan eguiten diranac. Asi gaitecen goiceco jayeratic.

Janci zaitte goicean modestia eta onestidadearequin, Aita gurea, Ave Maria, Credo edo beste oracioren batzuec esanaz. Jarri zaitte Jaunaren aurrean, oroitzen cerala nola beguira dagoquizun. Adora ezazu umiltasun eta errespeto guciarequin. Eman guiozcatzu esquerrac, eta esqueñi guiozcatzu zure pensamentu, itz eta languciac era onetan.

Jauna adoratzea.

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Zu cera gauza gucien asiera eta iturburua, eta gucien iraupena, eta muga edo fiña; eta ni naiz nerez ecereza, eta dedan izate au

zure escu onguilleac emana da. Ala eza-
gutzen eta aitortzen det, eta adoratzan
zaitut umiltasun eta errespeto guciare-
quin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esq̄er, Jauna, oraindaño eguin
dizquidatzun mesede guciac gatic. Milla
esquer, ceren ecer-ezetic eguin nindu-
zun, eta eguin zu emen ezagutzeco, ama-
tzeco, serbitzeco eta guero beticotasun
gucian zurequin batean ceruan doatsu
izateco. Milla esquer, ceren zure Seme
Jesusen odol preciotsuarequin Adanen
becatuaren mendetic atera, eta zure Eli-
zaren ume bataioan eguin ninduzun.
Milla esquer atzenean, ceren igaro dan
gau onetan bicitza gorde didazun.

*Jaunari pensamentu, itz eta obrac
esqueintzea.*

Esqueintzen dizquizut, Jauna, gaur-
co nere pensamentu, itz eta obrac. Betor,
Jauna, zure lagunza eta gracia, eguin
ditzadan nic gaurco nere lanac zuc nai
dezun eran, eta zure onra ta gloriaraco:

Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu eta obra onac Aita Santuac onetaraco adira-ciric daucan fiñeraco.

Betaric ez danean, au gucia laburtu diteque era onetan.

¡Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Adoratzén zaitut umiltasun, eta errespeto guciarequin. Milla esquer, Jauna, oraindaño eguin dizquidatzun mesede guciacgatic, eta ceren igaro dan gau onetan bicitza gorde didazun. Esqueintzen dizquitzut nere pensamentu, itz eta obrac. Betor Jauna zure lagunza eta gracia, eguin ditzadan nic gaurco nere lanac zuc nai dezun eran, eta zure onra ta gloriaraco. Artzen det, gaurco obraquin irabaci ditzaquedan barcacio guciac irabazteco asmoa, eta izan bitez nere erregu eta obra onac Aita Santuac onetaraco adira-ciric daucan fiñeraco=*Purgatorioco animentzat irabaci nai badituzu barcacioac, arrezazu asmoa, norentzat nai dezun, arentzat izan ditecen indulgenciac.*

Examiña, eta egun guciraco asmo onac.

Oroi zaite emen dembora pisca batean lembicia, cer utseguite eguin dezun bartdanic onera. -Bigarrena, cer Mandamentu gueiena autsi oi dezun. Irugarrena, zure griña charren artean, cein dan nagusi edo indartsuena. Esca guiozu Espiritu Santuari bere lagunza eta gracia, esaten diozula quis onetan.

Atoz, ó Espiritu Santua, atoz beartsuen gurasoa: atoz doaien emallea: argui ezazu nere adimentua, nic nere utseguiteac ezagutzeco. Mugui ezazu nere biotza oen gañean damutzeco.

Zaude orain guchi batean zure utseguiteac, eta oen sustraiac gogora ecartzen ishillic.... Eguizu asmo osoa aldeguiteco becatutic, eta becatuaren bideetatic, batez-ere araco gueiena eguiñ oi dezun becatu artatic. Arrezazu asmo sendo bat escuratzeco eta ecitzeco orra-
co zure griña eta genio char ori. Arrezazu zure bitartecotzat Virgiña guciz Santa, zure Aingueru guardacoa, San José, eta zure iceneco Santua.... Eguizu

orain Fede, Esperanza, Caridade, eta Contriciozco afectoac irugarren partean ipiñi diran eran (Arratzeco jayeran-ere ipiñico dira bereala).

OGUEI TA BEDERATZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Nola, goicetic asmoa artu dezun
eran, eguardean eguin ditzaque-
zun zure lan eta nequeac
Jaunaren onra eta
gloriaraco.*

Nere anima, goicetic esqueñi diozcatzu Jaunari zure pensamentu, itz, eta obrac beraren onra eta gloriaraco. Baña au onela eguiñ-arren ez dezu, guero eguiten dituzun lan eta nequeaquin ceruraco irabaciric eguingo, goiceco esqueñi eta asmo ederraz azturic, necatzen bacera munduaren losenchac, eta alabanzac irabazteco, edo zure genio eta seta serbitzeagatic, edo beste oen anceco fiñen bategatic. Au guerta ez daquizun, oitu zaite sarritan gogora ecartzera, nola lecu gucietan zauden Jaunaren au-

rrean, eta beguietan, eta nola beguira dagoquizun. Gañera oitu zaite noicean beiñ beragana biotza jasotzera, goiceco asmo onac berritzera, eta bear dezun lagunza escatzera; baña aldi bacoitzean ez dembora luceric igaro. Ara nola eguin ditequean au.

Lanean asitzean

¡Nere Jaun, eta Jaungoicoa! Goicecoan bertan arkitzen naiz: izan bedi nere lan au zure onra eta gloriaraco.

Lana bucatzean.

Esquerrac Jauna, ceren lan au eguiten lagundu didazun. Ez nazazula utzi aurrera ere.

Orduac aditzean.

Ave Maria eta Gloria esan oi dira, eta guero esaten da: *Virgiña chit Santa, alaba ezazu beti-beti Jaungoicoa, eta ez arren guri utzi beraren contra becatu eguiten.*

*Utsequiteren bat guertatzen
zatzunean.*

¡Orra, nere Jaun ona, cein charra eta ecer-eza naizan! Goicean eman dizquitzut aimbeste itz becatu-ric ez eguiteco, eta esqueñi dizquitzut nere itz, pensamentu eta obrac zure onra eta gloriaraco: eta zuc ecusten dezu cein laster zuzaz eta emandaco itzaz aztu naizan. Damu det, Jauna, nere esquergabequeria onezaz eta guciaz! ¡O ontasun guciz maitagarria! Gorde nazazu becatutic.

Noicean bein.

Oroi zaite, beguira·beguira dagoquizula Jauna, eta prest dagoala zuri betico bicitza eta ondasunac, eta emen-ere on izango cenduquean gucia emateco. Esan zaiozu: ¡O Ontasun neurric, mugaric eta bazterric ez dezuna! ¡O edertasun beti anciñacoa, eta beti berria! Amalzen zaitut biotz gucitic.

Tentacioren bat datorrenean.

¡O nere Aita ona! Gorde nazazu etsayaren lazoetatic; gorde nazazu, galdua naiz bestela. Bici bedi Jesus, ill bedi becatua.

Neque édo calteren bat guertatzen danean.

Jauna, zuc daquizu cer ongui dago-can nere animari: eguin bedi, eguin bedi, Jauna, zure borondatea. Adoratzen eta bedeicatzén det zure icen Santua.

Lagun urcoagandic neque edo gurutzeren bat datorrenean.

Jauna, zure icenean izan bedi neque eta gurutze au, barcatzen diot urliari eman didan naigabe, eta opa diot cerua, eta araco bidean bear duan gucia.

*Etsaiari berri gaizto edo calteren
bat datorquionean.*

Jauna, opa diot urliari on gucia, eta eman zaiozu arren oraingo bere nequea ongui igarotzeco, edo zure icenean ontzat artzeco laguntza.

Etsaiaren onac embidiaren gura cimurra esnatzen duanean.

Jauna zugatic eta zure icenean amaten det nere lagun urco au, opa diot Cerua, eta araco bidean on izango duan gucia, baita oraingo on au-ere zu serbitzeco, eta Cerua irabazteco.

Jateracoan edo afaritaracoan.

Jauna, gauza gucien, eta nere contua daucazunac bezala prestatu dezu nerezat bicitzeco bear dedan gucia, eta janari ta edari au. Zure icenean eta zu serbitzeco artuco ditut. *Aita gurea, Ave Maria eta Gloria.*

*Gosaria, bazcaria edo afaria
bucatzean.*

—
¡Gure Jaun eta Aita maitagarria, on
guciaren emallea eta iturburua! Milla
esquer oraindano eguin dizquidatzun
mesede guciacgatic, eta ceren artu ditu-
dan janari eta edari au neretzat presta-
tu dezun. *Aita gurea, Abe Maria, Gloria
eta Salvea.* Atzenean Purgateguian edo
Purgatorioan dauden animen alde *Aita
gure bat.*

*Eguancean, eguardian eta illuncean
Ave Mariac esateco ezquilla
aditzean.*

—
Latiñez.

Angelus Domini nuntiavit Mariæ

*Eranzuera: Et concepit de Spiritu
Sancto. Ave Maria graziaz betea, etc.*
Eranzuten da: *Santa Maria, etc.*

Ecce ancilla Domini.

Erantzuerá: Fiat mihi secundum Verbum tuum. *Ave Maria etc.* Erantzuten da: *Santa Maria, etc.*

Et Verbum Caro factum est.

Erantzuerá: Et habitabit in nobis. *Ave Maria, etc.* Erantzuten da: *Santa Maria, etc. Gloria Patri, etc.*

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus Domine mentibus nostris infunde ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus, et Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Eusqueraz

Jaunaren Aingueruac ecarri cion Virgiña Mariari Ceruco mandatua.

Erantzuten da: Eta Espiritu Santuaren obraz eta graciaz gueratu zan aurdun.

Ave Maria, etc. Erantzuten da: *Santa Maria, etc.*

Ona ni, Jaunaren Serbitzaria

Erantzuten da: Eguin bedi nigan zue diozuna eta diozun eran, *Ave Maria, etc.*
Erantzuten da: *Santa Maria, etc.*

Eta Jaincoaren Itz Andia, edo Trinidateco bigarren Persona araguiz janci zan

Erantzuten da: Eta bicitu zan guizoen artean. *Ave Maria, etc.* Erantzuten da: *Santa Maria, etc. Gloria, etc.*

OREMUS

Erregutzen dizugu, Jauna, ishuri dezazula gure animetan zure gracia, Aingueruac adiraciric zure Seme Jesusen guizon eguitea ezagutu degunac beraren Pasio eta gurutzeco eriotzagatic betico piztutze doatsuaren glorian sargaitan: Jesu-Cristogatic beragatic. Alabiz.

Erregu oec eguiten dira belaunico; baña larumbat arratsetic igande arratseraño; eta Pazcoa-larumbat eguneco bezperetatic Trinitade eguneraño zutic. Ba-coitzean irabazten dira eun egunetaco

barcacioac, eta illean bein barcacio edo indulgencia osoa, confesatzen eta comulgatzen danac, baña erregutu bear da Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia deseguin, eta Eliz Ama Santaren onra eta gloria ugaritu dedin (a).

Sagaraco ezquilla aditzean.

¡O nere Salbatzalle maitagarria! Apai-
zac consagracioco itzac esan dituan une-
an bertan jarri cera zu Aldareco Sacra-
mentuan gurequin, eta gure artean bici-
tzeco. Ala sinisten det, eta adoratzen zai-
tut nere Jaungoicoa, nere Erreguea eta
Salbatzallea bezala. Bedeica zaitzeela
ceruco Aingueru eta doatsu guciac. Be-
deica zaitzeela lurreco anima onac eta
gauza guciac.

*Jesusen agoniaco ezquilla arratzal-
deco iruretan jotzen danean.*

¡O Jesus ona! Ordu onetan zu egon
ciñan gurutzean iltzeco zorian, eta ill ci-
ñan nigatic. ¿Cer eguin, eta cer igaro

(a) *Benedictus XIII. et XIV.*

bear ez nuque nic zure icenean? Izan bitez zure onran nere neque eta gurutzeguciac. *Aita gure bat, eta Ave Maria.* Ostiraletan esaten dira belaunico, bost *Aita gure eta bost Ave Maria,* eta irabazten dira barcacio edo indulgenciac (a).

Arratseñ animen ezquilla jotzen danean.

Badaquizu, esazu *De Profundis* asitzen dan Salmoa: ezpadaquizu au, esazu Aita gurea, Ave Maria eta azquenean: *Requiem æternam dona eis, Domine. Et lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. Amen.* Erregu au beti eguiten da belau-nico: bacoitzean irabazten dira eun egu-netaco barcacioac, eta urtean bein barcacio osoa; baña onetaraco confesatu eta comulgatu bear da, eta erregutu ere bai Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia bucatu, eta Eliza Ama Santaren onra eta gloria ugaritu dedin (b).

(a) *Bonedictus XIV. die 13 Decemb. an. 1740.*

(b) *Clemens. XII. die 14. Aug. an. 1736.*

OGUEI TA AMARGARREN
ERACUSALDIA.

*Arrats oro eguin ditzaquezun obra
onac.*

Arratsetan esan oi da Virgiña chit Santaren Errosarioa, eta ascoc ondoren eguiten due Dotriñaco liburukoan dagoan arratseco jaiera. Zuc-ere gauz oec ongui eguin ditzatzun, aditzera eman-go dizut, *lenbicia* nola esan dezaquezun ongui Errosarioa. *Bigarrena*, latinez eta eusqueraz ipiñico dizut Ama Virgiñaren letania. *Irugarrena*, ipiñico det arratseco jaiera Dotriñaco liburuan dagoan eran.

*Nola esan dezaquezun ongui Erro-
sario Santua.*

Errosarioa esateco jayera da Virgiña chit Santaren gogocoa, eta Aita Santo Domingori berac eracutsia. Onequin eun milla ereje baño gueyago eracarri cituan Santuac Elizaren barrutietara. Eta

gnore esan cembat becatari jayera onen bidez atera cituan becatuen osiñetic? Etzaitecela contentatu Errosarioa nola nai esatearequin, baicic ezazu ongui, eta Eliz Ama Santac nai duan eran, auda, gogora ecarriaz Jesu-Cristoren bicitzari, eriotzari eta piztutzeari dagozcan Misterioac. Ònela errezatzen duenentzat barcacio asco eta andiac, elcarren leyan bezala, eman ditue Aita Santuac; baña Misterio oec nola gogoan erabilli eztaquianac esan beza Errosarioa alic onguiena, eta Jesus bere Ama maitagarriarequin onratzeco eta alabatzeco gogoarequin, eta irabacico ditu besteac bezala iudulgenciac. Ala erabaqui zuan Aita Santu Benedicto XIII. (a). Astelen, eta ostegunetan gogoan crabilli oi dira Jaincoaren guizon eguitea, eta ondorengo bicitza eta Misterio oei deriste: *Atseguñezcoac*: astearte eta ostiraletan Jesusen neque oñace eta eriotza: eta Misterio oei derizte: *Dolorezcoac*: Igandean aste azquenean eta larumbatean Jesusen piztutzea, eta ondorengo Misterioac, eta icendatzen dira: *Gloriosoac*. Ara nola eguiten dan au gucia:

(a) *Benedictus XIII. Constit. quæ incipit pretiosus*

*Astelen eta ostegunetan ciña, zaita,
eta esazu.*

Lenengo Misterioa.

Adanen becatuarequin galdua guera-
tu zan, guizonarentzat Ceruco gracia,
eta araco escua irabazteco eguin zan
guizon Trinidadeco bigarren persona
Virgiña chit Santaren Sabelean Espiritu
Santuaren obraz eta graciaz. *Aita gurea;*
amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria
Patri*.

Bigarren Misterioa.

Virgiña Amaren bisitacioa, edo Santa
Isabel ecustea. *Aita gurea*, amar *Ave
Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa.

Jesusen jaiotza. *Aita gurea*, amar *Ave
Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa

Ama Virgiñaren Purificacioa, eta Je-

susec Aita Eternoari eguin cion Presenta edo ofrenda. *Aita gurea*, amar *Ave Maria* eta azquenean *Gloria Patri*.

Bostgarren Misterioa

Jesusi, artean gaztechoa zala, Jerusalemgo Elizan guertatua, eta nola an bere Amac arquite zuan. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.
Oec esan ondoan Letania.

Astearte eta ostiraletan, ciña zaitte, eta esazu.

Lenengo Misterioa

Jesusen Getsemanico illuntasun, tristura eta odolezco icerdiac. Aita gurea, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa

Jesusec gure amorez artu cituan azoleac. Aita gurea, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa

Jesus Erregue gucien Erregue aranzaz corotua. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri.

Laugarren Misterioa

Jesus Calvarioco mendira gurutzea soñean daramala. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri.

Bostgarren Misterioa

Jesus gure amorioz, eta gure becatuac-galic gurutzean iltzez josia, eta illa. Aita gurea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri. Oec esan ondoan Letania, guero ipiñico dan bezala.

Igande, Asteazquen, eta Larumbatetan. Ciña zaite eta esazu.

Lenengo Misterioa

Jesusen piztutzea, eta Virgiña chit

Santaren orduco atseguin-contentua, *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Bigarren Misterioa

Jesusen Cerura igotzea, eta Jesusen Amaren orduco atseguin andia. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Irugarren Misterioa

Espiritu Santuaren etorrera, eta Jesusen Amac orduan artu zuan atseguin andia. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta azquenean *Gloria Patri*.

Laugarren Misterioa

Ama Virgiñaren Ceruratzea. *Aita gurea*, amar *Ave Maria*, eta guero *Gloria Patri*.

Bostgarren Misterioa

Ama Virgiñaren Coroacioa. *Aita gu-*

rea, amar Ave Maria, eta azquenean Gloria Patri. Oec esan ondoan Letania, oraiñ ipiñico dan bezala. Misterio oec luceago dacartzie Aita Mendiburuc, eta Cardaberazec.

AMA VIRGIÑAREN LETANIA

Latinez.

Kyrie eleyson.

R. Kyrie eleyson.

Christe eleyson.

R. Christe eleyson.

Kyrie eleyson.

R. Kyrie eleyson.

Christe audi nos.

R. Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

R. Christe exaudi nos.

Pater de Cœlis Deus.

R. Miserere nobis.

Filii Redemptor mundi Deus.

R. Miserere nobis.

Spiritus Sancte Deus.

R. Miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus.

R. Miserere nobis.

Sancta María. *Ora pro nobis.*
Sancta Dei genitrix.
Sancta Virgo Virginum.
Mater Christi.
Mater Divinæ gratiæ.
Mater Purissima.
Mater Castissima.
Mater Inviolata.
Mater Intemerata.
Mater Immaculata.
Mater Amabilis.
Mater Admirabilis.
Mater Creatoris.
Mater Salvatoris.
Virgo Prudentissima.
Virgo Veneranda.
Virgo Predicanda.
Virgo Potens.
Virgo Clemens.
Virgo fidelis.
Speculum Justitiæ.
Sedes Sapientiæ.
Causa nostræ lætitiæ.
Vas Spirituale.
Vas honorabile.
Vas insigne devotionis.
Rosa Mystica.
Turris Davidica.
Turris Eburnea.

Ora pro nobis.

Domus Aurea.
Fœderis Arca.
Janua Cœli.
Stella Matutina.
Salus Infirmorum.
Refugium Peccatorum.
Consolatrix Afflictorum.
Auxilium Christianorum.
Regina Angelorum.
Regina Patriarcarum.
Regina Prophetarum.
Regina Apostolorum.
Regina Martirum.
Regina Confesorum.
Regina Virginum.
Regina Sanctorum omnium.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Parce nobis, Domine.*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Exaudi nos, Domine.*
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.
R. *Miserere nobis.*

Ora pro nobis.

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante Christi Filii tui incarnationem congnovimus, per passionem ejus et Cru-

cem ad Resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum, Amen.

EUSQUERAZ.

Jauna, urriquitu zaite guzaz.

E. *Jauna, urriquitu zaite guzaz.*

Jesu Cristo, urricaldu zaite guzaz.

E. *Jesu Cristo, urricaldu zaite guzaz.*

Jauna, urriquitu zaite guzaz.

E. *Jauna, urriquitu zaite guzaz.*

Jesu Cristo, adi gaitzatzu

E. *Jesu Cristo, adi gaitzatzu.*

Jesu Cristo, enzun gaitzatzu.

E. *Jesu Cristo, enzun gaitzatzu.*

Ceruetaeo Aita Jaincoa.

E. *Urriquitu zaite guzaz.*

Seme Jainco munduaren eroste edo Redentorea.

E. *Urriquitu zaite guzaz.*

Espiritu Santu Jaincoa.

E. *Urriquitu zaite guzaz.*

Trinidad e guciz Santa, Jainco bat barrarra.

E. *Urriquitu zaite guzaz.*

Santa Maria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jaincoaren Ama Santa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiñen Virgiña Santa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jesu Cristoren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ceruraco graciaren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama guciz garbia.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama guciz Casta.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Becaturic beñere izan etzenduan Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama tacharic gabea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama mancharic gabea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama maitagarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ama miragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Ecer ezetic gucia eguin zuanaren Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Salbatzallearen Ama.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiña guciz zogui eta cintzoa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Virgiña Onragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic,*
Virgiña laudagarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña al edo escu andia dezuna.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña biotz-beraa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Virgiña leyāla.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Birtute gucien ispillua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Jaquiundearen jarlecua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Gure atseguñ eta pozaren bidea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Onci Espirituala.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Onci Onragarria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Jayera edo debociozco onci bicañ-mira-
garria.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Arrosa misteriozcoa.

E. *Erregu ezazu gugatic.*
Daviden Torrea. (*)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

(*) *Daviden Torrea.* ¿Cer esan nai ote da itz oetan? Ara cer: Jerusalengo Erria etsayetatic

Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua. (**)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Urrezco Jauregui ederra.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Paquearen Arca.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

gordetzeco, eguin zuan David Erregueac Torre sendo bat, eta an, premia zaneco, cincilica ceuden arma mota-guciac. Argatic Letania onetan Virgiña chit Santa Daviden torrearen pare ipintzen dá, eta deitzen ere zaio *Daviden Torrea*, ceren dan Elíz Ama Santa gordetzen duan Torre sendo, eta etsayac garaitzeco Ceruco armaz guciz ornitua.

(··) Torre sendoa ezecic dá Virgiña chit Santa Torre guciz ederra, Ceruco doayez, birtutez, eta Santutasunez chit apaindua. Argatic deitzen za-yo Letanian: *Marfillezco Torrea*; baña itz oen lecuan ipiñi dá itzac adirazten duena, gende jaquin ezac uste izan ez deceen Virgiña chit Santa dala *Marfillezco* gauzaren bat. Anciñaco demboran Erregue, eta guizon andiac, batez-ere Orientean, edo eguzquia irteten dan aldeco bazterretan, oazurac, guelac, eta echeac apaintzen cituen, marfillezco chapac an-emen ederqui eranciaz. Emendic deitzen dio Letaniac Virgiña chit Santari *Marfillezco Torrea*, ceren era miragarrian apaindua dagoan, ez lurreco apaindurakin, baicic Cerucoakin: Eta ona cergatic Letanian Eusqueraz ipiñi diran itz oec: *Torre guciz eder-Ceruco doayez apaindua.*

Ceruco atea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Goiceco izarra.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Erien osasuna.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Becatarien gorde-lecua.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Nequetan daudenen Consolatzallea.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Cristauen laguntza.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Aingueruen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Patriarquen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Profeten Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Apostoluen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Martirien Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Confesoreen Erreguiña. (***)

E. *Erregu ezazu gugatic.*

(···) *Confesoreen Erreguiña.* Itz oequin ez dira adirazten Confesioac entzuten dituen Apaizac, baizic Martirioa igaro gabe birtute, eta Santutasun andian beren egunac bucatzen dituen guizon guciac. Oec beren bicitza ederrarequin ai-

Virgiñen Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Santu gucien Erreguiña.

E. *Erregu ezazu gugatic.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Barca guizcutzu, Jauna, gure becatuac.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Enzun gaitzatzu Jauna.*

Jaincoaren bildots munduco becatuac
quentzen dituzuna.

E. *Urriquitu zaitte guzaz.*

ORACIOA.

Erregutzen dizugu, Jauna, ishuri dezazula gure animetan zure gracia, Aingueruac adiraciric zure Seme Jesu-Cristoren guizon eguitea ezagutu degunac, beraren Pasio eta gurutzeco eriotzagatic betico piztutze doatsuaren glorian sar gaitean: Jesu-Cristoren beraren bidez. Alabiz.

tortzen, eta confesatzen due Jesu-Cristo, eta adirazten due, prest arquitzen dirala, bera ez uzteagatic igarotzeco edocein neque eta gurutzec, eta orregatic ematen zate *Confesoreen* icena. Vide Benedictum XIV. de Canonizatione Sanctorum.

Letanien ondorengo jayera.

Jarri gaitecen Jaunaren aurrean, oroitzen guala nola beguira dagoquigun. Adora dezagun umiltasun eta errespeto guciarequin. Eman deguiocagun esquerrac, eta esqueñi deguiocagun gure pensamentu, itz, obrac eta loa. (*Au esango du Errosarica bere echecoquin, edo lagunaquin esaten duanac*).

Jauna adoratzean.

¡Nere Jaun Jaincoa! Zu cera gauza gucien asiera eta iturburua, gucien iraupena eta muga edo fiña; eta ni naiz nerez ecereza, eta dedan izate au zure escu onguilleac emana da. Ala ezagutzen eta aitortzen det, eta adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin.

Jaunari esquerrac ematea.

Milla esquer, Jauna, oraindaño eguiñ dizquidatzun mesede guciacgatic. Milla esquer, ceren ecerezetic eguin ninduzun eta eguin Zu emen ezagutzeco, amatzeco, serbitzeco, eta guero beticotasun gu-

cian zurequin batean doatsu izateco. Milla esquer, ceren zure Seme Jesusen odolpreciotsuarequin Adanen becatuaren mendetic atera, eta zure Elizaren ume batayoan eguin nazun. Milla esquer atzeanean, ceren igaro dan egun onetan bicitza gorde didazun.

*Jaunari pensamentu, itz, obrac
eta loa esqueintzea.*

Esqueintzen dizquitzut, Jauna, gau onetaco nere pensamentu, itz, obrac eta loa. Atoz, Jesus ona, bici zaite nere biotzean, eta gorde nazazu etsayaren sare, eta amets gaistoetatic.

Examiña

Oroi gaitecen emen pisca batean. Ienbicia: Cer utsequite eguin degun goicetic oraindaño. Bigarrena: gueyegui autsi oi degun, mandamentu ura gorde ote degun goicetic asmaa artu guenduan bezala. Iru-garrena: leyalqui eta arretarequin saiatu ole guerán araco gure griña char nagusi eta genio gaisto ura escuratzera, ecitzera, ilduratzera. Esca deguiogun Espiritu Santuari bere lagunza eta gracia.

Atoz, ¡ó Espiritu Santua, atoz beartsu-
en gurasoa, atoz doayen emallea! Argui
ezazu nere adimentua, nic nere utsegu-
iteac ezagutzeco: mugui ezazu nere bio-
tza oen gañean damutzeco.

*Gauden oraiñ guchi batean gure gaur-
co utseguiteac eta oen sustraia gogora
ecartzen ishillic... Eguin dezagun asmo
osoa aldeguiteco becatutic, eta becatuaren
bideetatic, batez-ere araco gueiena eguiñ
oi degun becatu artatic. Ar dezagun asmo
sendo bat escuratzeco, ta ecitzeco araco gu-
re griña eta genio char ura. Ar ditzacun
gure Bitartecotzat Virgiña guciz Santa,
gure Aingueru Guardacoa, San José, eta
gure iceneco Santua... Eguiñ ditzacun
orain Fede, Esperanza, Caridade, eta
Contriciozco afectoac.*

Acto Fedezcoac.

Jaungoicoa, Jaquiunde ta eguia beti-
coa cerana! Sinisten ditut benaz, eta
biotz gucitic, Eliz Ama Santac sinisten
eta eracusten dituan gauza guciac, ce-
ren Zuc Eliz Ama Santari aguertu dioz-
catzun, eta onec ala eracusten dizqui-
dan.

Sinisten det Jainco Aita guciz poderoso Ceruaren eta lurraren Criadoreagan. Eta aren Seme bacar Jesu Cristo gure Jaunagan, Ceña sortu zan Espiritu Santuaren Obraz, eta graziaz: jayo zan Maria Virgiñagandic. Padecitu zuan Poncio Pilatosen mendean, gurutzeficua, illa eta obiratua izan zan. Infernue-tara jachi zan, irugarren egunian illen artetic piztu zan. Ceruetara igo zan, an dago jarriric Aita Jainco guciz poderosoaren escuyetic. Andic etorrico da bicia eta illac juzgatzera. Sinisten det Espiritu Santuagan. Eliza Santa, Católica, Santuen Comunioa. Becatuen barca-cioa. Araguiaren resurreccioa. Bicitza beticoa. Amen.

Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac utzi ciozcala Eliz Ama Santari zazpi Sacramentu, ta oen artean Confesioco Sacramentua bataioa ezquero eguindaco becatuac barcatzeco. Sinisten det, Jesu-Cristo gure Jaunac ipiñi zuala aldareco Sacramentu guciz miragarria, ta Sacramentu onetan dagoala gure animen janari eta edari izateco, gracia ugaritzeco eta bere gozotasun miragarriac gure biotzetan isurtzeco. Siniste onetan bici eta ill nai det.

Acto Esperanzazcoa.

Nere Jaun Jaungoicoa! Zure Seme Jesusen eriotza, eta merecimentuac bi-tarteco dirala, eta beraren graciarequin aleguiña eguiten dedala, esperatzen det zure Ontasūn, eta Misericordian nere becatuen barcacioa, ta betico bicitza doatsua, ceren Zuc ala aguindu didazun, eta cere itzetan añ leiala ceran. Zu cera on guciaren Iturburua, eta emallea, eta Zugandic uste det, Jauna, ceruraco bidean bear dedan gucia.

Acto Caridadezco ta Contriciozcoa.

¡Nere Salbatzalle Jesus maitagarria! Zu cera ontasun bastergabea eta neurric ez dezuna, eta beragaitic guciz Maitagarria. Amatzen zaitut biotz gucitic zure ontasun orri beguiraturic. Ta Zugatic, eta zure icenean amatzen ditut nere lagun urco guciac, eta oen artean nere etsayac. Opa diet cerua, eta araco bidean conbeni zaten gucia. ¡O Ontasun miragarria! Damu det Zu ofendituaz, eta damu det gauza gucien gañetic. Ar-

tzen det asmo osoa ez gueiago becatu-
ric eguiteco, becatuaren bideetatic aldegui-
teco, eta confesatzeco.

OGUEI TA AMAICAGARREN
ERACUSALDIA.

*Igande eta beste jai egunac Santifi-
catzearen gañean.*

Ecusi dezu, nere anima, nola egun oro
goicean, eguar-tean eta arratsean, ugari
eguin ditzaquezun obra on, eta Cerura-
co irabaciac. Orain beguiratu bear dezu
Lenengo lecuan, certaco ipiñi dituan Eliz
Ama Santac igande, eta beste jaiac. *Bi-
garrena* cein lotsagarria dan Cristau as-
corene gun oetaco bicitza. *Irugarrena* no-
la zuc igaro bear dituzun egun oec obra
onetan, eta ceruraco irabacien gordai-
rua gueitutzen, eta asitzen dezula.

Guizona, bere Jaunac ezerezetic atera,
eta lurraren gañean ipiñi zuanetic, be-
artua dago bere Eguille ona ezagutzera,
amatzera eta onratzera, ez biotzez baca-
rric, bai ta gorputzez edo agui-ri diran
obra onaquin-ere. Edoceñec dacus, lan

au ongui eguiteco, alde bat utzi bear dirala munduco eguiteco, eta arazoac. Argatic Jaunac beretzat bereci eta autu cituan cembait egun israeltarrai eman cien leguean, oen artean *Larumbata*. Eta egun au, Leguea eman cienean eze-cic, lenago ere beretzat marcatu zuan Jaunac Israeldarrac Egiptotic irten ciranean (*a*). Larumbateco jaya ipiñi zanic laster arquitu zuen Israeldarrac guizon bat basoan egurretan, eta Jaunaren aguintez quendu cioen bicia arrica (*b*).

Etorri zán Jesu-Cristo, eta aitu ciran Legue zarreco 'aguinteac eta ceremoniac; baño etzan aitu, eta ecin aitu ciŕequean Jauna amatzeco eta onratzeco degun eguin bide eta zor andia. Argatic Apostolu Santuac larumbataren lecuan autu zuen *Igandea*, edo Jesus illen artetic piztu zan eguna, eta esan nai du *igandea* limbotic eta eriotzaren atzaparretic Jesusec eguin zuan igoera, piztutzen zala beiñ ere ez iltzeco. Igandiaz gañera badira Jesu-Cristoren Elizan beste jai eta festa asco; batzuec ipiñi cituen Apostoluac berac, besteac Eliz

(*a*) *exodi* 16. (*b*) *Numer.* 15.

Ama Santac, besteac Obispo Jaunac Jesu-Cristoc emandaco escuarequin. Emendic atera ezazu, Eliz Ama Santac ipiñi dituala igande, ta beste jayac Jauna amatzen, adoratzten eta onratzen igarro ditecen, eta dembora berean guc obra on eta ceruraco irabaciac errazago, eta ugariago eguiteco. Onetaraco aguintzen du, enzun dezagula contuz eta errespeto andiarequin Meza Santua eta ez dezagula eguin lanic premiagabe. Onetaraco ipiñiac dauzca usanza on asco, nola diran Errosario, Vezpera, eta beste onelaco gauzac. Onetaraco atzeanean dira Platicac, Dotrinac eta Sacramentuac.

Alaere ¿norc eztaqui, cein lotsagarria dan ascoren jai egunetaco bicitza? ¿Cembat izango dira Meza nagusiric enzuten ez duenac, Jaincoaren itzac] uquitu ditzan beldurrez? ¿Cembat mezaurrean erausian daudenac Eliz inguruan? ¿Cembat Elizan bertan, edo lo, eta errespetoric-gabe? ¿Cembat urte gucian Dotriñatic iguesi dabilzanac? ¿Cembat jai egunetan lan debecatuac eguiten dituenac? Jai egunetan abarcac jostea, esiac eta soñeco zarrac adabatzea; jai egunetan gurdia prestatzea, trallu-cigorrac, eta

cildai-gaiac billatzea, eta ecartzea: ¿Cer esango det, obra onen lecuan becatua becatuaren gañera eguiteaz? ¿Noiz jaie tan baño gueyago guertatzen dira ordi-queriac, borrocac, eta iscambillac? ¿Noiz guertatzen dira berandu echeratzeac, gurasoen, eta echeetaco naigabeac? ¿Noiz nescachen eta mutillen bildurac, izqueta loyac, jolas, eta ibillera lotzagarriac? ¿Cer esango du Jaunac onelaco jai egunaz? ¿Cer, Isaiasen autic len esana daucana baicic? *Gorrotoz beguiratzen diet zuen jai egunai (a)*. ¡Nere jaungoicoa! Au dá Cristau ascoren jai egunetaco bicitza, eta onen ancecoa izan da nere-ere.

Zuc, nere anima, beguira ondo certaco ipiñiac dauden igande, eta jaiac. Ez dezazula esan, ascoc darauzten bezala, festac santificatzen dituala Mez osoa enzun, eta lanic premiagabe eguiten ez duanac (b). Ez du Elizac becatu larriaren azpian aguintzen bi gauz oec baicic,

(a) *Isai. 14.*

(b) *De obligatione audiendi Verbum Dei in Parochia disputare solent T. T. Vide Benedictum XIV. in sinod. Dioces. Lib. 11 Cap. 14. Vide etiam Constitutiones Synodales hujus diœcesis ubi de 1. Ecclesiæ præcepto: Cuniliati, etc.*

beintzat Obispadu onetan, eta gueyene-
tan ere; baña ez ditu onetaraco bacarric
ipiñi festac, len aditu dezun bezala, eta
bi gauz oequin bacarric contentatzen
bacera, erraz becatutic becatura amildu-
co cera. Argatic eguizu zuc aleguiña be-
catutic, eta lagun gaistoetatic aldeguite-
co; Meza nagusiac, Vezperac eta Dotriñac
entzuteco; eta etorri ecin bazaitezque,
igaro ezazu echeañ Dotriñaren parte,
edo pusca bat, bacarric edo lagunaquin.
Oitu zaite ordu onean echeratzera, eta
lagun onaquin baicic ez jolastera; eta
atzenean oitu zaite maiz eta ongui pres-
taturic Sacramentuac artzera, eta aurre-
co Eracusaldian esan dan eran, Errosa-
rio Santua esatera.

OGUEI TA AMABIGARREN
ERACUSALDIA.

*Illaren lendabico igande, ta Vir-
giña chit Santaren festetan Jesus
maitagarriari Aldareco Sacramen-
tuan eta beraren Ama guciz Santa-
ri Errosarioco Aldarean agur
umillac, eta ongui naiezco
visitac eguiteco bide
erraza.*

Aditu dezu, nola igande eta jayac
igaro bear dituzun: orain aditu bear
dezu illaren lenbico igandeetan cer
eguin bear dezun. Gure errietan Ama
Virgiñari jayera dioenac sartzen dira
Errosarioco Cofradian, eta confesatzen
dira illaren lenbico igandeetan. Egun
oetan, eta Virgiña chit Santaren festetan
bisitatzen due Sacramentua, eta guero
Errosarioco aldarea, eta onela irabaci
ditzaquee asco barcacio edo indulgen-
cia. Uste det, naico dezula zuc-ere eguin
au bera, eta onetaraco emen ipiñico za-

tzu modu erraza. (*Elizara ecin bazatozque. gauz ona izango da echean debocio au eguitea, Elizaronz jartzen cerala*)

*Jarri zaitte Jesus Sacramentuaren
aurrean, eta esqueñi guiozcatzu
eguitera zoacen bisitac.*

Adoratzan zaitut, Jesus maitagarria; esqueintzen dizquizut orain eguin uste ditudan bisitac eta erreguac zure onran. Izan bitez oec zure fede, eta Eliza santa zabaldu eta ugaritu dedin: Principe Catolicoac paquean bici, eta eregia guciac deseguin ditecen. Eta irabaci nai nituque, Jauna, gaurco bisita oequin irabaci ditzaquedan barcacio guciac, Aita Santuac nai duan eran, eta fiñeraco eguiten ditudala. Alabiz, edo ala guerta dedilla.

Asi ezazu Jesusen bisitza.

Nere anima, ¿nor ote da oguiaren idurien azpian Aldareco Sacramentuan ezcaturic dagona? Ori da Trinidadeco bigarren Persona, Ait Eternoaren Semea

eta Aitarequin Jaincotasunean, eta perfeccio gucietan berdiña, Ori da, Adanec beretzat, eta guretzat galdu zuan Ceruraco gracia, eta escu edo derecha guri biurtzeco guizon eguin zana, eta gurutzean bicitza eman zuana. Ori da guganaco onguñai eta amorioac gañez eguñic, gurequin eta gure artean gueratu nai izan zuana, eta gueratzen dana Sacramentu guciz miragarri orretan. *Etzai-tuet utzico umezurtzac bezala*, esan cien Apostoluai: *orra, zuequin nago, eta egongo ere naiz mundua mundu dan artean.* (a). *Emen guchi batean gogora ecartzu Jesusen guganaco ontasun baztergabea, eta gure esquergabequeria.....*

¡Au gucia eguin nigatic gure salbatzalleac! ¡Eta ni ala ere beragandic iguessi! ¡Ainbeste bider beraren contra becatu eguin! ¡Noiz artean, nere anima; noiz artean izan nai dezu ain esquergabea? ¡O nere Jesus ona! Sinisten det, Sacramentu orretan arkitzen cerala gau ta egun gure zai bezala, eta guri zure ondasunac eman naiez. Adoratzen zaitut, eta damu det oraindañoco nere esquergabequeria guciaz. Gaurdanic artzen det

(a) Joan 14: Math. 28.

asmo osoa zu sarritan bisitatzeco, adoratzeco eta nere agur umillac eguiteco. *Emen iru Aita gure, Ave Maria eta Gloria.*

*Eguizu orain Errosarioco Aldarea-
ren bisita.*

¡O Birgiña guciz santa, becatarien bi-
tarteco eta Ama gozoa! Lotsaz (edo al-
quez) beteric aguertzen naiz gaur zure
aurrean eta zu bisitatzera; aimbeste di-
ra alabaña, zure contra eguin ditudan
charqueri ta bidegabeac. Baña dembora
berean zure urriquimentuac, eta ondu
nai duen becatarientzat aguertzen de-
zun biotz bigüin orrec nacar zu onratze-
ra. ¡Nore eman leguiquedan niri zu ala-
batzeco diña lizaquian mii garbi eder
bat! Ez naiz, Ama mailagarria; ez naiz
ni onetaraco ezecic, guchiagoraco-ere
gai; eta nic eguin dezaquedana da ba-
liatzea Aingueruaren eta Eliz Ama San-
taren itzaz, zu onratzeco, eta nere erre-
gu umillac eguiteco.

Agur Maria esan cizun San Gabriel
Aingueruac ceruco mandatuarequin eto-
rri citzazunean, eta au bera diot nic ere

berarequin. Zure icenean izutzen ditu etsai guciac, ayenatzen ditu tentacioen bagac, arintzen eta gozaten ditu nequeac, eta alaitzen ditu justuac eta becatariac.

Graciaz betea. Au da San Gabriele eman cizun alabanza. Graciaz betea zure sortzean:—graciaz betea, Aingueruac agur eguin cizunean, eta graciaz betea bicitzan eta eriotzan. Zure animaco guciac, zure birtute eta edertasunac garaitzen ditu ceruco doatsu guciac.

Jauna da zurequin. ¡O Trinite gucz Santaren jarlecu ederra! Zure biotzean egon da eta dago Aita Eternoa bere alabagan bezala; Semea bere amagan eta Espiritu Santua bere esposagan bezala.

Bedeicatua cera andre gucien artean. Bedeicatua, esleitua eta autua Virgiña gucien artean. Bedeicatua Ama gucien artean, Bedeicatua, ceren becatuaren mancharic eta cutsuric ecusi etzenduan. Bedeicatua, ceren garbitasunaren caltegabe sortu cenduan Jesus Espiritu Santuaren obraz eta graciaz. Bedeicatua ceren zure bularretan acicenduan gauz gucien Eguille eta Jabea bera.

Eta bedeicatua da zure sabeleco frutua Jesus. Au da, bedeicatua ezecic, bedeica-

cio gucien iturburua: au bicitza eguiazcoaren arbola, eta dembora berean bético bicitza doatsua guretzat prestatu zuan zure frutu miragarria. Eta zu cera beraren Ama Santa, gure bitarteco eta laguntzalle andia. ¿Norgana bide eguingo degu, zugana baicic?

Santa Maria, Jaincoaren Ama. Bai, Virgiña chit Santa: Jaincoaren Ama cera. Eta au onela izanic, ¿cer iritsi ez dezaket zu bitarteco zaituala?

Erregu ezazu gu becatarioc gatic. Zuc cerorrec onguiena dacutsu, nolaco perillen artean arkitzen gueran. ¿Cer izango lizaque guzaz, zuc ez laguncera? Erregu ezazu bada arren gugatic orain, baña batez ere eriotzaco orduan: bai arren Maria Virgiña gozoa.—*Emen iru Ave Maria.*

OCUEI TA AMAIRUGARREN ERACUSALDIA.

*Illaren irugarren igandeetan Aldareco Sacramentua bisitatze
modu erraza.*

—
Virgiña chit Santaren jaieran bici di.

ran Euscaldunac eguin oi ditue illaren lenbico igandeetan, aditu dituzun obra onac. Era berean Jesus Sacramentuari, edo gure amorioz Sacramentuan dagoanari cerbait debocio dioenac, eguiten ditue illaren irugarren igandeetan Jesus onratzeco cembait gauz on. Irugarren igandeetan eguiten da gure errietan Jesusen Biotzaren debocioa, edo Minerva. Confesatzen dira asco; aguer-turic ipintzen da Sacramentua; erregu-tzen zayo dembora onetan, eta escatzen zayo gure premia estaltzeco bear dana; eguiten da Sacramentuarequin procesioa, eta atzenean beste egunetan baño bisita gueiago eguiñ oi zaizca Sacramentuari; eta gauz oequin irabaci ditezque asco barcacio edo indulgencia. Bisit oec ongui eguitea da jaiera chit andi ta ederra, ta zue icasi bear cenduqueana. Ara onetaraco modu erraza.

*Jarri zaitte Aldareco Sacramentua-
ren aurrean; adora ezazu eta
esquiñi zaitzu, eguitera
zoacen, bisita.*

Sacramentu orretan gure amorioz

zauden Jesus maitagarria: adoratzen zaitut nere Jaungoicoa bezala, ta nere animaren Erregue ta Salbatzallea bezala. Esqueintzen dizut Bisit au zure onran eta zure guganaco amorioari nolerebait erantzuteco; eta dembora berean Principe catolicoen arteco paqueagatic, eregia guciac deseguin, eta zure Elizaren onra eta gloria ugaritu ditecen. Irabaci nai nituque, bisita onequin irabaci ditzaquedan barcacio guciac, eta onetaraco eguin nai det au, Aita Santuac siñalaturic daucan fiñeraco.

*Ecartzu gogora norañoco ongui nai
eta amorioa aguertu digun Je-
susec Aldareco Sacramen-
tua ipintzean, eta Sa-
cramentuan ber-
tan.*

Nere anima, ¿nai dezu ezagutu norañoco ongui nai eta amorioa aguertu digun Jesusec Aldareco Sacramentua ipintzean, eta Sacramentuan bertan? Beguirra bada lenengo lecuan, cer eguin zuan ostegun Santu arratsean. Arquitzen zan

Jesus gugatic bere bicitza emateco besperan eta mundu onetatic bere Aitagana laster joan-bearrean. Ecusten zuan etsai ascoren artean gueratu bear guenduala. Gañez eguin cion guganaco onguinai, eta amorioac, eta asmatu zuan gure artean beti bicitzeco bide guciz miragarribat, edo aldareco Sacramentuan jartzea eta egotea, eta dembora berean Ceruan. Beguira gañera ceñ gauza miragarriac eguiten dituan Sacramentu orretan. Ozta Apaizac esaten ditu Consagracioco itzac, une, eta puntu artan bertan jartzen da Jesus Sacramentuan, izan dedilla Apaiza naiz ona, naiz gaistoa; eta jartzen da Apaizac nai duan lecuan, eta nai duan demboran. ¿Certaco ote? Gurequin bicitzeco, gure biotzetara etortzeco, eta guri emateco bere gorputza, bere odola, eta bera dan gucia; eta bere atseguin-contentuac ditu gurequin egotean. Esadazu orain, nere anima; au gucia eguiñ badu gure amorioz Jesusec, ¿norañocoa izango da beraren guganaco onguinai eta amorioa? *Emen guchi batean gogoan erabiltzu onguinai eta amorio au.*

¡Jesus maitagarria! ¿Au onela eta ni alaere zuretzat izan naiz aiñ esquergabea? ¿Cer eguin al dezaquet nic zure

onguinai, eta amorio baztergabe orri eranzuteco? ¿Cer ezpada oraindañoco utseguiteaz, negar eguitea eta aurrera zu amatzea, ta serbitzea? ¿Cer ezpada zugana sarritan etortzea, eta adoratzea? ¡O ontasun paregabea! Zugan sinisten eta esperatzen det, eta amatzen zaitut biotz gucitic. Lagun zaizquit, Jauna, Zu amatzen eta serbitzen. Oroi zaite, Jauna, Eliz Ama Santaz, gure Aita Santuaz, eta Obispoaz: Oroi zaite gure Jaun Erregueaz, nere aide, onguille eta lagun urco guciatz.

Jesusen anima, birtutez bete nazazu. Jesusen biotza, zure amorioz erre nazazu. Jesusen gorputza, salba nazazu. Jesusen odola, Ceruco amorioz zora nazazu. Jesusen biotzeco ura, garbi nazazu. Jesusen icerdia, graciaren bicitzaz bete nazazu. Jesusen Pasioa, indartsu eguin nazazu. O Jesus ona, adi nazazu. Zure lla-guen eta biotzaren erdian gorde nazazu. Zugandic aldeguiten ez arren utzi. Etsai galgarriagandic gorde nazazu. Nere eriotzaco orduan dei nazazu. Ceregana eraman nazazu. Cere aldean ipiñi nazazu: Zure Santu, ta Aingueruaquin alaba zaitzadan secula gucietan. Amen.—*Emen iru Aita gure, iru Abe Maria eta Gloria.*

OGUEI TA AMALAU GARREN
ERA CUSALDIA.

*Noiznai, baña batez ere inuterico az-
queneco iru egunetan eta ostiraletan,
Jesus Saeramentatua bisitatze-
co modu erraza.*

Jarri zaite Jesusen aurrean (Elizara
ecin datorqueana jarri diteque bere
echean Eliza dagoan aldera): adora eza-
zu, eta esqueñi guiozcatzu zure egun
oetaco bisitac, dembora onetan mundu-
ac eguiten diozcan esquergabequeria
eta bidegabe itsusiac nol-erebait ordain-
tzeco. Guero beguira, nolaco esquerga-
bequeriac ecusten dituan Aldareco Sa-
cramentuan. Azquenean eguizu Contri-
ciozco afectoac, bera sarritan ecusteco,
edo bisitatzeco asmoarequin.

Jesus adoratzea.

Sacramentu orretan gure amorioz ez-
cutaturic zauden Jesus maitagarria!
Adoratzen zaitut, Jaungoico, ta guizon
eguiazcoa, Erregue gucien Erreguea,

eta munduaren Salbatzallea. Esqueintzen dizut oraingo bisit au egun oetan munduac eguiten dizquitzun charqueri eta bidegabean ordaña bezala, eta guisa berean esqueintzen dizquitzut egun oetaco nere obra on guciac: eta oequin irabaci ditezquean barcacio edo indulgenciac irabaci nai ditut, Aita Santuac adirazten duan, fiñeraeo nere erregulanac eguiñaz.

*Nolaco esquergabequeria, ta bidegabeac ecusten dituan egun oetan
Jesus onac Aldareco
Sacramentuan.*

¡Jesus ona! Etziñan contentatu gugatic gurutzean bicitza ematearequin; baicic gurequin, edo gure artean bicitzeco gueratu nai izan cenduan Aldareco Sacramentu Santuan; ta or zaude gau ta egun, guraso gucien artean onena bezala. *Zuequin nago, diozu, ta egongo-ere naiz mundua mundu dan artean (a) au dá nere atsequin-contentua (b).* Baña ¿nola eranzun diogu zure onguinai, ta

(a) Math. 28. (b) Proverb. 8.

amorio bazter gabe oni? ¿Nola erantzuten dioe Cristau ascoc egun oetan? Esquergabequeria eta bidegabe itsusiaquin. Atozea ezperen, nere anima. ¿Cembat eta cembat dira, Jaun au artzera dijoacenac Judasen eran, edo biotz loiarequin? ¿Cembat berandutic berandura baicic Jaun au artu nai ez duenac, eta orduan-ere eciñ gueyagoan? ¿Cembat, Jaun au artu ondoan Elizatic iguesi dijoacenac? ¿Cembat, Elizan bertan, eta Jaunaren beguietan, federic, beguiramentu edo errespetoric gabe daudenac? Eta au gucia guchi balitz bezala, egun oetan utzitzen due Jesus beraren ume edo adisquideen eran bicitu diranac-ere, ascoc beintzat. Elcarren leyan eta eyaca dijoaz munduco zoraquerietara, eta becatuaren bide eta perilletara. Itz batean, egun oetan ura bezala edaten da becatua, eta quezcaric gabe berriro gurutzeficatzan da Jesus. ¿Cer gueiago? Lotsatzen dirala dirudi, cristauac Jesus egun oetan bisitatzeaz eta adoratzeaz. *Emenzaude dembora pisca batean gauz oec go-goan erabilliaz.*

Nere anima, ¿ecusten dezu, nolaco esquergabequeria ta bide-gabeac ecusten dituan Jesusec Aldareco Sacramentuan,

batezere egun oetan? Eta au ezaguturicere, ¿utzico dezu Jesus bacar-bacarric, eta joango cera munduaren zoraquerietara? Au jaquin, eta ¿ez diozcatzu zure agur umillac eguingo? ¿Ez diozcatzu eguingo cere aguertuchoac edo bisitac? Eta au ecin badezu, ¿echetic bederic ez dezu adoratuco? Asco dira oraindañoco esquergabequeriac. *Atozte*, dio Jesusec, *atozte nigana nequetan zautenac* (a). ¡O Jesus onguinai, ta amorio neurriric eta mugaricgabea! Damu det, Jesus, zure contra eguin ditudan esquergabequeria guciaz. Artzen det asmo osoa Zu emendic aurrera sarritan adoratzeco eta bisitatzeco, echetic bederic, batez-ere iñuterico zoraquerien demboran. *Iru Aita gure, iru Ave Maria eta iru Gloria.*

OGUEI TA AMABOSTGARREN
ERACUSALDIA.

Urteco dembora jaquiñetan eta premia danean eguiñ oi diran erregu eta letanien gañean.

Gure Jaungoicoa guciz on eta ongui-

(a) *Math. 11.*

Ilea da: baña nai du guc ezagutzea, bera dala on guciaren iturburua eta emallea, eta berari escatzea ceruraco bidean bear degun gucia, animacoac oso ta oro, ta gorputzari dagozcanac, ceruraco bidean on izango diran neurrian. Au ederqui eracutsi cigun Jesu-Cristoc *Aita gurearen* oracio miragarrian, baita beste aldi ascotan ere. Bidez dijoan adisquide bat sartzen bazaio zuetaco bati, eta ezpadu cer eman, ¿cer eguingo du? Joango da auzora edo beste adisquideren baten echera, eta ateac joco ditu. Guerta diteque, auzoac edo adisquideac oitic jaiquitzeaco gogo charra iduquitzea, baña bein ta berriz, eta ascotan jotzen badezu atea, onez eta adisquidetasunez ezpada-ere, aserrez eta zu at-ondotic bidaltzeagatic bederic, jaiquico da, eta emango dizu cere adisquideari ipintzeaco bear dezuna. Gañera, zuc cere Aitari escatzen badiozu oguia, Aitac oguiaren lecuan emango dizu arri coscorra? ¿Escatzen badiozu arraia, emango ote dizu suguea; eta escatzen badiozu arraultza, emango ote dizu arrabioa? Ez eguiaz. Eta izanic, zuec ceraten bezala, charrac eta gaistoac, gauz onac umeai ematen badaquizue, ¿cembatez obeto emango

dizquitzue zuen Aita Cerucoac bear dituzuen ondasunac, batez-ere animacoac? Au gucia eta gueiago gai onetan eracusten digu Jesu-Cristoc, eta esaten digu: *Esca ezazue, eta emango zatzue: Oles eguizue Aita Cerucoaren ateetan, eta idi-quico zaiquitzue (a).*

Au ongui ciauquianac bezala, San Marcos egunean, eta Ascenciorenen aurreco egunetan eguiten diozca Eliz Ama Santac Jaunari bere erreguac era eta modu anciñatic ipiñi zan batean, eta erregu oei esaten diegu: *Letaniac*. San Marcos egunecoac ipiñi, edo beintzat zabaldu bide cituan San Gregorioc eta Ascenciorenen aurrecoac San Mamertoc (b). Erregu oec ipiñiac daude Jaunaren aserrea bigüiñtzeco eta artzen ditugu bitartecotzat Virgiña chit Santa, Ceruco Aingueru, ta doatsu guciac. Escatzen degu gure becatuen barcacioa, eta gañera escatzen ditugu, animaraco eta gorputzeraco bear ditugun gauza guciac. Erregutzen da Eliza guciagatic, Aita Santuagatic, baita gure lagun urco bici ta illagatic-ere. *Letaniac*, esan dan egunetan

(a) *Luc. Cap. 11.*

(b) *Vide Benedictum XIV in suis Institution. Pastoral. institutione 3. tom.-1*

ezecic, beste ascotan-ere eguiñ oi dira, batzuetan paquea, besteetan etsayac garaitzea; batzuetan euria, besteetan ateria; batzuetan gaitz andiren baten aye-natzea escatzen dala. Anciñaco dembo-retan cristauac modestia andiarequin bildu oi ciran Elizan Letaniac eguiteco; prestatzen ciran Jaunaren aserrea goza-tzeco, ta bigüiñtzeco eta austerrez beza-la autsa artzen zuen buruan. ¿Eta cer eguiten due Letanien egunetan oraingo cristauac? Ez ditue ecertan artzen Eliza-ren usanza eder oec, eta banacaren batzuec ez, beste guciac ez dira aguertzen Elizara. ¿Eta datocenetatic batzuec cer eguin oi due egun orietan? Batzuec debocioric batera gabe ibillico dira Letaniaco demboran, besteac sartuco dira an edo emen, eta bear bada eguna igaroco due edanean eta iscambillan. ¿Auda Jaunaren aserrea itzaltzeco modua? Eta miretsico guera, baldin uzta-aboztu charrac ecusten baditugu? Miretsico guera gure gañera etortzeaz guerra, gaitz, edo eritasun izugarriac, gosea, eta beste neque-mota guciac? Miretsi gaitecen Jaunaren ontasun, eta pacienciaz: miretsi gaitecen gure contra ez etortzeaz errietara artzac, otsoac, catamotz, edo

tigreac, leoyac eta beste pistia guciac.

Nere anima, zu izan zaite contuzcoa Letanietara etortzeco, eta guertatzen bazatzu, etortzea eragozten dizun, gauzaren bat, echetic erregu guiozu Jaunari enzun ditzala Eliz Ama Santaren esca-riac. Onetaraco gauza ona izango da lenengo lecuan goiceco jaiera eguitea, laugarren parte onetan, oguei ta bigarren Eracusaldian ipiñi dan bezala. Guero esan dezaquezu, oraiñ ipiñico dan ofrecimentu, edo esqueña.

Nere Jaun, eta Aita maitagarria, esqueiñtzen dizquizut Eliz Ama Santarequin batean gaurco letaniac. Aitortzen det, ez naizala oec zuc aditzeco diña, baña alaere uste det enzungo dezula zure Elizaren erregüa, eta emango diguzula oraingo premia onetan bear degun laguntza, Zu obeto onratzeco ta serbitzeco. Jauna isuri ezazu zure bendicioa erri onetan, eta Elizaren ume gucietan; gorde gaitzatzu becatutic, eta eriotza gaistotic. Amen.

OGUEI TA AMASEIGARREN
ERACUSALDIA.

Euscaldun onac bere batayoco egunaren urte-betean eguin bear -- luqueana.

Anima on ascoc urte oro eguiñ oi due beren batayoco egunaren oroipena, eta oni deitzen diogu *urtebetea* edo *urte urrena*. Egun onetan confesatzan dira. Guero beguiratzen due contuz, norc, ta nola alcha dituan cristauaren izate, eta onra andira. Ceiñ miragarriac diran onra onequin batean artu cituen ondasunac. Azquenean ematen diozquee Jaunari esquerrac, eta berritzen ditue batayoco egunean emandaco itzac. Au bera eguin dezaquezu zuc-ere, nere anima, urte oro zure batayoco egunean, edo aurreco igandean. Onetaraco emen ipiñico zatzu modu erraz bat, confesatu ondoan batayoco egunaren oroipena ongui eguiteco.

LENENGO PENSAMENTUA.

Norc alcha zaituan cristauaren izate,

eta onra andira? Cristaua cera, nere anima. ¿Nondic dezu izate eta onra au? ¿Nore alcha zaitu onra ain andira? ¿Alcha ote zaitue zure obra onac? Baña ¿cer obra on izan cintzaquean, Adanen becatuarequin loitua baceuden cere sortzetic? ¿Cer obra on eguingo cenduan, onaren, eta gaitzaren ezagüerariez ezpacenduan artean? ¿Alcha ote zaitue zure gurasoac. edo aurrecoac? Ez; orietatic alabaña ez dezu becatuan sortua izatea besteric. *Orra, cion Davidec, gaistaquerian sortua naiz: becatuan sortu ninduan nere amac.* ¿Ote datorquizu cristauaren izate, eta onra, ceren cristau-errian sortu ciñan? Ez; ecin conta al iltzen dira alabaña cristau errietan batayoric gabe. Etzaitezela alferric necatu; Jaunaren ontasun, eta urriquimentuac bacarric alcha zaitu cristauaren izate eta onra andira. Argatic Dotrinac esaten dizu, *cristaua cerala Jaincoaren graziaz,* edo mesedez, ¡Nere Jaungoicoa! Ecin conta al anima utzi dituzu batayo gabe, ¿eta niri eguin didazu mesede eta onra au? ¡O ontasun. eta urriquimentu miragarria!

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Nola alcha zaituan Jaunac
onra onetara.*

Beguirra, nere anima, bigarren lecuan, nola alcha zaituan Jaunac cristauaren izate eta onra orretara. ¡Gauz arrigarria! Ecusi zuan Jaunac, Adanen becatuarequin galdu cenduala Ceruco gracia, eta araco escu gucia: eta zuri au biurtzeco, jachi zan cerutic, edo guizon eguin zan Trinidadeco bigarren Persona. Eman zuan zugatic gurutzean bere bicitza, ipiñi cituan zazpi Sacramentu, ta oen artean bat. Adanen becatua edo jatorrizcoa zuri barcatzeco. ¿Ecusten dezu, nola eta cembat nequeren costuz alcha zaituan Jaunac cristauaren izate eta onrara?

IRUGARREN PENSAMENTUA.

*Cein miragarriac diran, onra
onequin batean artu dituzun
ondasunac.*

Beguirira irugarren lecuan, cein andiac eta miragarriac diran cristauaren izate eta onrarequin batean artu cinduan ondasunac. Ozta batayatzalleac esan cituan Sacramentu oni dagozcan itzac, ishurtzen zuala zure gañera bear zan ura, une edo puntu artan bertan Espiritu Santuac janci cinduan graciaren soñeco ederrarequin, eta ayenatu zuan becatu jatorrizcoa edo originala; apaindu cinduan Fede, Esperanza eta Caridadearen birtuteaquin, eta oequin batean isuri cituan zugar bere doayac: eguin cinduan Jaincoaren beraren ume eta adisquide, Jesucristoren senide eta Espiritu Santuaren jauregui edo Eliza bera. Eman cizun azquenic Ceruraco escu edo derecha, eguiten cinduala ango jabegai. ¿Aditzen dezu, cer ondasunac artu cinduan cristauaren izate ta onrarequin batean?

¿*Cer ordaiñ*, arrituric esan dezaquezu, nere anima, *cer ordaiñ emango diot Jaunari eman dizquidan ondasun oec gatic?* Garbi gorde bear nuan nic batayoco egunean eman cidan graciaren soñeco ederra, eta au adirazten zuan escuetan ipiñi cideen zapi zuriac. Baña ¡ai! aimbeste bider -loitu det eta galdu soñeco eder ura!

¿*Cer ordaiñ emango diot Jaunari* eguin dizquidan mesede oecgatic guciac gatic? Adi ezazu cer esaten dizun berac: *oroi zaite cein onra anditic amildu ceran, becatu eguin dezunean*, eta biur zaite zure Jaunagana: ez eransi, edo ez egotzi becatua becatuari.

¿*Cer ordaiñ emango diot* gañera nere Jaun eta onguille ecin andiangoari? Eguizu batayoco egunean aguindu cenduana, esaten dizu.

¡O ontasun bazter gabea! Milla esquer, Jauna, gaurdaño eguin dizquidatzun ontarte eta mesede guciac gatic; baña batez-ere, ceren batayoco egunean eman ceñidan cristauaren izatea eta onra. Au da onra gucien artean andiena, eta gucien cimendua. Bedeica zaitzeela Ceruac, lurrac eta gauza guciac. Aitortzen det cein gaizqui eranzun diedan zure mese-

de oei, eta ¿cer eguin dezaquet, Jauna, ezpada damuz eta negarrez nere esquer-gabequeria itsusia aleguñean deseguitea? ¿Cer eguin al dezaquet, ezpada urte oro eta sarritan batayoco nere itzac berritzea? Egun artan eman nizun, Satan nas eta Satanasen lagunac betico utzitzeco itza. Itz au bera ematen dizut berriro: *Abrenuntio*. Egun artan eman nizun, Satanasen lan gucietatic, edo becatutic eta becatuaren bideetatic aldeguiteco itza. Itz au bera ematen dizut gaur betico. *Abrenuntio*. Egun artan eman nizun Satanasen arrotasun, pompa eta zoraquerietatic aldeguiteco itza; eta gaur au bera ematen dizut. *Abrenuntio*. Era baqui det, Jauna, Zu amatzea ta serbitzea benaz eta biotz guciarequin. Lagun zaizquizquit arren, asi dedan eguiteco andi oni jarraitzen, eta onetan irauten. Amen.

OGUEI TA AMAZAZPIGARREN
ERACUSALDIA.

*Euscaldun onac urtearen bucaeran
eguin bear duana.*

Asco lecutan urtearen bucaeran eguin oi omen da fest andi bat, confesatzen dira cristau onac; eguiten da sermoia, eta guero Jaunari esquerrac emateco cantatzen da *Te Deum*. Ezta gure errietan onembesteraño aci, ez zabaldu jaiera eder au. Baña zuc, nere anima, urtearen bucaeran eguizu confesio on bat, guero beguira ezazu, lenengo lecuan; certaco eman dizun Jaunac igaro dan urtea beste gauz ascorequin. Bigarren lecuan, cein gauza bearra dan, Jaunac ematen digun dembora ez galtzea. Iru-garrena, nola igaro dezun joan dan urtea beste oraındañooco guciaquin batean. Eman guiozcatzu Jaunari esquerrac, ceren bicitza gorde dizun oraındaño, eta aimeste mesede eguin dizquitzun. Escazaiozu zure esquergabequeria gucien barcacioa; berritu itzatzu batayoco egunean eman cinduan itzac, aurreco Era-

cusaldian bezala. Ara nola eguiñ deza-
quezun au.

LENENGO PENSAMENTUA.

*Certaco eman dizquitzun Jaunac
igaro dan urtea eta beste
ondasunac.*

—
¡Nere anima! Zure Jaun onac eman
dizu igaro dan urtea, baita zure bicitza-
co guciac ere. Eguin dizquitzu bitarte
orretan nortaquei cembat ontarte ta me-
sede. Ascó eta ascó il dira dembora or-
retan, eta batzuec zu baño gazteagoac,
sendoagoac, eta gure ustean zu baño
bearragoac: eta zuri gorde dizu bicitza,
eman dizquitzu bicitzeco bear cinduan
gauzac. Gañera, ¿nolaco erac, eta cein
ederrac ez dizquitzu prestatu animara-
co? ¿Certaco eman ote dizquitzu bada
Jaunac igaro dan urte au eta gañeraco
gauzac? ¿Certaco, zure fiñ goi miraga-
rria billatzeco baicic? Au da zure Jauna
ezagutzea, amatzea eta beticotasun gu-
cian berarequin batean Ceruan doatsu
izatea. Au da, ez besteric, zure fiña, ta
au billatzeco eman dizu igaro dan urtea,

eta beste ascori ucatu die. ¿Nondic, nere anima, nondic onembeste mesede?

BIGARREN PENSAMENTUA.

*Ceiñ gauza bearra dan Jaunac
ematen digun dembora
ez galtzea.*

Gauza guciac eguin ditu, eta eguingo ditu Jaunac, bacoitza bere neurri ta pisuarequin (a). Neurtuac, contatuac eta pisatuac daude beraz bacoitzaren urteac, illac, asteac eta egunac, eta ez da iñor-ere neurri onetatic igaroco. *Laburrac dira*, Jauna, cion Job Santuac, *guizonaren egunac, eta zugar gordea dago, cembat diran beraren bicitzaco illac* (b). *Ipiñi diozcatzu guizonaren bicitzari cerorrec daquizquitzun mugac, eta ecin oetatic igaro diteque.* Emendic atera ezazu, lenengo lecuan, ceiñ centzugabequeria andia dan esatea: *Jaunac emango dit bicitza ontzeco dembora: guero onduco naiz.* Ez da gure Jaungoicoa guizona bezala aldacorra, eta beragatic zuretzat neurtu

(a) Sap. 11. (b) Job. C. 14.

eta marcatu duan demboraren mugac ez ditu aldatuco. Oec gaizqui igarotzen baidituzu, galduco cera betico. Atera ezazu, bigarren lecuan, guciz bearra dala, Jau-nac ematen digun dembora ez galtzea. Argatic dio San Pauloc: *Dembora degun bitartean daguigun onguia (a).*

IRUGARREN PENSAMENTUA.

*Nola igaro dezun, joan dan urtea,
beste oraindañoco guciaquin
batean.*

Au gucia, zure siniste edo fedea era-custen dizun eguia da, nere anima. Eta ala-ere ¿nola igaro ote dezu joan dan ur-te au? ¿Nola gañeracoac-ere? ¿Igaro ote dituzu Jauna amatzen eta serbitzen? ¿Igaro ote dituzu Jaunaren Itza eta Do-triñac entzuten? ¿Sacramentuac ongui, eta sarritan artzen? ¿Zure griña charrac ecitzen, ilduratzen eta escuratzen? Igaro ote dituzu zure estadu, eta carguaren eguin bideai eranzuten, eta bicitz onare-quin echecoai, eta beste lagun urceai Ce-

(a) Galat. C. 6.

ruraco bidea eracusten? ¡Ay nere anima! Au eguin lecuan igaro dituzu joan dan urtea ta beste guciac becatua becatuaren gañean eguiten. Ezta zure urte gucien artean arkitzen bat bacarra-ere obra onetan, eta Jaincoa serbitzen igaro dezunic. Baña cer diot nic urte bat, ezpada arkitzen-ill bat, aste bat, ez eta egun bat ere, Jaunaren serbitzen osotero igaro dezunic? Iguesi ibilli cera Jaincoaren itzagandic, eta dotriñatic, edo ontzun dituzu, frutuaren gose ta egarri gabe eta besterentzat bacarric balira bezala. Iguesi ibilli cera Sacramentuetatic, eta zure bicitza izan da ascorentzat becaturaco bide ta sarea. ¡O itsumen izugarria! ¡Ta alaere zure Jaun onac ichedon dizu!

¡Nere Jaun eta Jaungoicoa! Milla esquer, ceren igaro dan urte au, eta oraindañoco guciac eman dizquidatzun. Milla esquer orietan eguin dizquidatzun on-tarte, eta mesede guciac-gatic. Lotsatzen naiz, Jauna, Zu serbitzen eta amatzen igaro bear nituan egunac, aiñ gaizqui igaroaz. Damuturic arkitzen naiz zure contra eguin ditudan becatuaz, eta asmo osoarequin aurrera ematen dizquidatzun egunac, Zu serbitzen igarotzeco.

Zoaz nigandic etsai galgarria: utzitzen zaitut gaurdanic betico. *Abrenuntio.* Zoazte nigandic mundu gaistoa, eta be- caturaco sare, eta lazoac zabaltzen ditu- zuen guciac. Zoazte nigandic becatua ta becatuaren bideac; gaurdanic betico utzitzen zaituet. *Abrenuntio.* Zoazte ni- gandic Munduaren zoraqueriatic eta arro- tasunac, ala jancian, nola beste gauza gucietan. *Abrenuntio.* Ala aguindu ni- zun, Jauna batayoco egunean eta ala orain ere aguintzen dizut: Zu cera nere Jaun eta Jaungoicoa, nere Aita ta la- guntzallea; indazu bada zure gracia, ta lagunza ugaria, eta eguingo det leyal- qui gaur aguindu dizudan gucia. Amen.

Iracurleari.

Mezaren enzun bidea da urrengo Era- cusaldian ipiñi uste dedan gauza. Ba- tzuei agradatzen zate modu bat, besteai beste bat; baña gucien artean erracena eta fruturic gueiena ecarri oi duena da noasqui Jesusen neque-oñace, eta guru- tzeco eriotza gogoan erabiltzea, ta emen- dic biotza muguitzea becatuen damura Jaunaren onguinai ta amoriora; eta go-

gozco Comunioa eguitea, bigarren partean esan dan bezala.

OGUEI TA EMEZORTZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Meza enzuteco bide, edo modu
erraza.*

Zoaz Elizara mugonean ta certara zoazen gogora ecartzen dezula. Jarri zaite belaunico eta Evangelioco demboran ez, beste guciau zaude onela. aldezunean, Meza errezatuetan bederic. Evangelioco demboran zaude chutic, adirazten dezula prest arquitzen cerala, Jaunac Evangelioan aguintzen dizquigun gauzac eguiteco (a). Adora ezazu, Jauna, ta esqueñi guiozu, enzutera zoacen, Meza, era onetan.

Trinidadc guciz Santa, Aita ta Semea ta Espiritu Santua Jainco bat bacarra eta iru Persona cerana, Adoratzen zaitut umiltasun eta errespeto guciarequin Esqueintzen dizut enzutera noan meza

(a) *Vide Rubricas Missalis Romani, et Gavantum ad eas. Vide etiam Benedictum XIV Lib. 2. Cap. 7. n. 14 de Sacrificio Misæ.*

au lenengo lecuan: Zuri gauza gucien asiera eta iturburuari bezala, onrari andiena emateco. *Bigarrena*, eguin dizquidatzun, ontarte eta mesede gucien esquer zure diñacoac emateco. *Irugarrena*, nere eta lagun urco bicien becatuen barcacioa iristeco. *Laugarrena*, Purgatorioco animen alde. Azquenean esqueintzen dizut zure Seme guciz maitearen ofrenda au, emandeguidazun, Ceruraco bidean bear eta on izango dedan gucia, batez-ere becatutic aldegui teco, eta bicitz onean irauteco doaia.

Mezaren asieratic Sagaraño oroi zaitte ondo, ostegun Santu arratsetic Jesusec igaro cituan neque-oñaceaz eta nola bigaramonean eman zuan gurutzean bere bicitza.

Irteten da Apaiza Mezaren Sacrificio izugarria esqueintzera. Irten zan Jesus Jerusalendic Getsemanico baratzara gugatic Aita Eternoari Pasioco neque oñaceac, eta bicitza esqueintzera. Asitzen da

bere Aitari erregutzen; ecusten ditu animaco beguien aurrean munduaren becatu guciac, eta oecgatic igaro bear dituan nequeac. Ecusten du, gueyenac ala ere utzi naico ez duela becatua, eta galduco dirala; eta oetatic bat izango dala Judas. Illuntzen eta tristuraz betetzen zaio barren gucia: izutzen due pasioco neque oñaceac, ta escatzen dio Aitari, *igaro dedilla Pasioco Caliza berac edangabe*. Ala-ere *eguin bedi*, esaten dio, *Zuc nai dezuna eta zuc nai dezun eran*. Jartzen da odolezco icerditan, eta iltze-co zorian.

Nere anima: Zure esquergabequeriatic, eta becatuac onembesteraño necatzen due Jesus, ¿eta zu etzera muguituco oen gañean negar eguitera eta bicitz on bat artzera?

Getsemanico neque oen ondoren berea-la asi ciran neque oñace eta naigabeen ujola berriatic. Badator Judas Saltzallea, eta adisquidearen idurian ipintzen du Jesus bere etsaien atzaparretan. Igues eguiten due Apostoloac, Badarabilte Jesus Jerusalemenechēz eche, calez cale, emenzorotzat. an munduan zan guizonic errebesena ta gaistoena bezala. Ceatzen eta urratzen due azotez. Beguira, nere

anima, nola utzi duen zure becatuac Jesus! Burutic asi ta, oñetaraño zauri bat eguiña dago gucia: eta alaere zuri ongui naiez ontzat artzen ditu aimbeste neque ta oñace. ¿Eta Jaun au ez dezú amatuco ta servituco?

Jesusen borrero ta etsaiac etziran alaere aspertu eta ase beraren odolez. Aditu zuen, Juduen eta Israeltarren Erregue eguin nai izan zuala bere burua, eta aítzaquia onequin equin cioen bidegabecerie andienac berriro asma-tzeari. Quentzen diozquee bere soñecoac oñace andiaquin eta utsitzen due lotsa andian. Jancitzen dioe soñeco gorri bat Erregueren idurian ipintzeco. Sartzen dioe buruan aranzazco Coroa bat, nortaqi cembat oñacerequin. Ipintzen dioe Erregueren cetro edo bastoitzat caña-bera bat; eta asitzen zaizca isecaz, Erre-gueri bezala agurrac eguiten. ¿Cer gue-yago? Loitu cioen aurpegui eder ura beren carcaisa eta chistu ciquiñaquin. Beguira Erregue gucien Erregue, eta gucien eguilleari pauso onetan! ¡Ay! ¿Eta au nigatic? Adora ezazu, nere anima, adora ezazu zure Jaungoicoa, zure Erre-guea, eta Salbatzallea.

Etziran oraindic Juduac Jesus neca-

tzez aspertu. Cuturtu zuen Pilatos, Jesu-
si gurutzean bicitza quentzeco senten-
cia ematera. Ipintzen dioe soñean bere
gurutzea. Asitzen da Calbarioraco bide-
an; baña igaro cituan arratsa ta goiza
igaro ondoan, ¿nola joan al citequean
Jesus Calbarioco mendira? Erorca noas-
qui eta borrheroac eztenca ta osticoca
eraiquitzen zuela! Eta bidean gueldi ce-
quien beldurrez, gurutzea eramateco
eman cioen laguntzat Simon deritzan
Cireneco guizon bat. Onembesteraño ne-
catu eta aunatu zuan Jesus nere beca-
tuen cargac!

Noiz bait iritsi zan Jesus Calbarioco
mendira. Josten due gurutzean iltze sen-
doaquin. Aguertzen da munduaren Sal-
batzallea gurutzean josia, ta lapur biren
erdian. Miragarriac dira dembora one-
tan guertatu ciran gauzac. Janci zan Ce-
rua beltzez, ucatzen ciozcala eguzguiac
bere argui ederrac lurrari. Erregutu
cion Jesusec Ait Eternoari bere etsayen
alde. Lapur onduari aguindu cion Para-
disua. Itzeguin cion bere Ama maite
penaz eta naigabez beteari. Aditzera
eman cion Aita Eternoari len, ta guero
ceraman neque izugarria. Aguertu zu-
an egarri andi bat, eta eman cioen ozpi-

ña. Esan zuan orduan: *Bucatu da*; bucatu dira, Escritura Santac eta Profetac nere pasioaren gañean anciñatic adiracituen gauzac, eta eguin det nic nere gaiñ artu nuan eguiteco andia. Eguin zuan ots andi bat esaten zuala: *Aita, zure escuetan usten det nere espiritua*. Ill zan Jesus munduaren Salbatzallea.

Ecusten dezu, nere anima, ¿cer neque oñaceac gure amorioz igaro cituan Jesussec? ¿Ecusten dezu nola gurutzean eman zuan bere bicitza? ¡Eta eztaquizu Meza Santuan dala Jesusen neque oñaceen eta gurutzeco eriotzaren anza, iduria, ta oroipena! Ala aditzera eman cigun San Paulo Apostoluac (a). *Emen gogoan ongui erabilli ezazu nolaco ongui nai eta amorioa zor diozun Jesus onari*.

Sagaraco demboran.

Dembora onetan zaude ishillic, Consagracioco itzaquin eguiten diran gauza miragarriac gogora ecarriaz (b). Jauna al-

(a) *1 ad ' orint. C. 11.*

(b) *Vide Benedictum XIV. in opere citat. Lib. 2. cap. 15. num- 31: Alii sunt hac in re Gallo- rum mores.*

chatzen duanean Apaizac, eguin guiozcatzu Jesusi zure agurrac eta ongui etorriac
Esayozu:

¡Nere Salbatzalle guciz maitagarria!
Ongui etorria izan zaitecela. Adoratzén zaitut nere Jaungoicoa, Erregue gucien Erreguea eta munduaren Salbatzallea. Bedeica zaitezeela Ceruco Aingueruac, eta doatsu guciac; bedeica zaitzeela anima on guciac, eta Canta decel Eliza guciarequin: *Bedeicatua Jaunaren icenean etorri zacuna.*

*Eguizu Fede, Esperanza, Caridade,
ta Contriciozco afectoac.*

¡O Jesus ona! ¡Nere animaren bicitza eta doatasuna! Zu cera Trinidadeco bigarren Persona. Zu, guretzat Ceruraco gracia, eta escu edo derecha irabazteco guizon eguiñ ciñana, ta aimbeste nequeoñace, ta azquenic gurutzeco eriotza igarro cinduana; irugarren egunian piztu, eta guero cerura igo ciñana. Zu, ceruan dezun Jarlecuá utzigabe, Meza Santuan gugana etorri cerana. ¿Certara ote? Gu-

gatic igaro cenduan gurutzeco eriotza-
ren oroipena guri berritzera. ¿Certara
gueiago? Gurequin eta gure artean bici-
tzera, guri ematera zure gorputza, ani-
ma, odola eta ceran gucia. ¡O Ontasun
miragarria! Sinisten ditut misterio oec
guciac, ceren zuc aguertu diozcatzun
Eliz Ama Santari eta onec ala eracusten
dizquidan. Esperatzen det, Jauna zuga-
n, nere becatuen barcacioa eta betico bici-
tza, zure lagunzarequin becatutic alde-
guiten eta bicitz onean irauten dedala,
¡O Edertasun paregabea! ¡Cein berandu
ezagutu zaitudan! ¡Cein berandu amatu!
Amatzen zaitut biotz gucitic; eta zure
icenean amatzen ditut nere lagun urco
guciac. ¡Ay! ¡Eta utzi nic Zu aimbeste
bider! ¡Izan ni noizbait zure etsai andie-
tatic bat! ¡O pena! ¡Ojala lenago milla
bider il baniz! Damudet Jauna, eta da-
mu det zure ontasun baztergabeari be-
guiraturic: artzen det asmo osoa ez gue-
yago becaturic eguiteco.

*Aguertu guiozu Jesusi bera zure
biotzean artzeco gose ta egarri
andi bat, eta au da gogozco
Comunioa.*

Cein andiac eta ugariac diran, Jesus maitagarria, zure serbitzariantzat Sacramentu orretan gorde dituzun ondasunac! ¡Zorionecoac Sacramentu ori ongui artzeco eran prestatuac dauden animac! ¡Zori onecoac, ceren zurequin bat eguingo diran! ¡Zorionecoac, ceren betico bicitzaren emallea bera, eta doatasun guciaren iturburua berengan iduquico duen! ¡Zorionecoac, ceren zure gozotasun miragarriac progatuco dituen! ¡Zori onecoac atzanean, ceren etsai guciac garaitzeco indarrez beteco dituzun! Nai nuque, Jauna, nic-ere Zu nere onguille audia nere biotzean iduquitzea, baña aitortzen det; *ez naiz ni zure echean sartzeco diña.* Alaere fedea eracusten dit, Zue eguin ditzaquezula Sacramentua artugabe ere, Sacramentuarequin eguiten dituzun mesedeac. Asco da Zue nai iza-

tea: asco da Zuc itz bat esatea, gucia eguiña gueratzeco. Esazu bada, nere Jesus ona, itz bat, eta nere anima sendatuko da, eta artuco ditu, guretzat ecarri dituzun ondasunetatic Zuc nai dituzunac eta nai dezun neurrian. Amen.

Au equiten da Apaiza comulgatu arteco demboran, ez lasterca, baicic soseguz.

*Jaunari esquerrac, Comunio ondoco oracioac Apaizac esaten dituan .
bitartean.*

Esquer milla, Jauna, ceren gugana etorri nai izan dezun, eta gure oneraco esqueñi diozun Ait Eternoari, gurutzean esqueñi cenion Sacrificioa bera.

Apaizac bendicioa ematean.

Trinidad guciz Santa, Aita, ta Semea, ta Espiritu Santua! Meza eman duan Apaizac orain dion eran, indazu Zure bendicioa, egun au eta beste guciac igarotzeco Zu adoratzan, serbitzen eta amatzan.

Mezaren bucaeran.

—
Jauna, Zure baimenarequin banoa orain nere lan eta eguin-bideai eranzutera. Lagun zaiquizquit oec zure onran eta gloriaraco eguiten. Alabiz.

OGUEI TA EMERETZIGARREN
ERACUSALDIA.

*Aurrac meza laguntzen ongui
icasteco, escola-maisuetatic
aditu bear litüqueen
cembait gauza.*

—
Nai dezu icasi Meza ongui laguntzen? Aditu bada arretarequin esatera noan gauz oec: 1.ª Garbitu bear dituzu escuac. 2.ª Asitzen danean Apaiza mezaraco soñecoac ipintzen, eman zayozu guerricoa, edo *Cingulua* albaren gañetic, escu batarequin ertz bata, ta bestearquin bestea. Au eguiten da Mezemallearen atzetic. 3.ª Albaren beco ertzac

ipiñico diozcatzu berdiñ eta aldaroric gabe, lurra baño beatz betez gorago. 4.ª Prestatua ezpadago Aldarea, eramaitzu misala ta arguiac: ipintzu misala bere lecuan, ez idiquia batzuec eguiten duen bezala, baicic ichia. 5.ª Ez dira candelac eracequi bear, Meza esaten Apaiza dagoan aldarean, baicic lamparan. 6.ª Mezemallea dijoanean aldare aurrera, arguiozu escuyeco aldetic bonetea (boneteduna bada); ipintzu aldare ondoco edo alboco maichoan. An egon bear due ardoaren eta uraren onciacere. Aldarearen aldean mairic ez danean ipintzu bonetea al dezun lecuan. 7.^a Mezaren asieran jarri zaite Apaizaren ezquerretic belaunico, ez Apaizaren parean, baicic atzerasheago: eta beti egon zaite misala ez dagoan aldetic: misala badago Epistolaren aldetic, zuc egon bear dezu Ebangelioarenetic; eta misala dagoanean Ebangelioaren aldetic, zu egongo cera bcstetic. 8.ª Ebangelioa esaten dan bitartean, eta Apaizari cerbait ematen diozun demboran, zaude zutic, baña gañeracoan belaunico. 9.ª *Confiteor Deo* esaten ari ceranean, itz oetan: *Et tibi Pater, Et te Pater* itzuli ezazu guchi bat burua Apaizaganonz. Ez

esan, batzuec bezala, *Et vobis fratres, et vos fratres*, ceren Mezemalleac bacarrionela esan bear duan. 10.^a *Kirie eleysonac* esan oi ditu Mez-emalleac berac, ceren laguntzalle guchi, diran daquienac nola eranzun, baña obeto izango lizaque biac chandaca esatea, guero ipiñico diran eran. 11.^a Aldarearen alde batetic bestera igarötzen ceranean, belaunicazaite erdian belaun batarequin. 12.º Garizuman Profecien ondoren Mezemalleac esaten du: *Flectamus genua*; eta eranzuten zayo: *Levate*: eta Profecia bacoitzaren bucaeran eranzuten da: *Deo gratias*. 13.^a Garta-temporetan au bera eguiten da, ez crdean larumbatean, azqueneco Profeciaren ondoren. Era be-rean ez da erantzuten *Deo gratias* Ostiral Santuz ta larumbat Santuz, Profecien ondoren, ez eta ascoren iritzian Espiritu Santuaren Pazco-aurreco larumbatean-ere. 14.ª Ogui-ardoac esqueintzera dijoanean Apaiza, ez dezazula quendu Calizaren estalquia, eta are guchiago patenarena, ceren Mez-emallearen eguitcoa dan au; baña ongui dirudian gauza da Calizaren estalquia dolestatzea. 15.ª Apaizac Calizara ardoa bota nai duanean, arrezazu ard-oncia, muñeguin,

eta eman-guiozu Apaizari berari quirte-
 naz arganonz. Etzaio onciari baicic muñ
 eguiten. 16.ª Gueró arrezazu uraren on-
 cia; ipiñi guiozu aurrean prest Mez-ema-
 lleari, artu dezan bear dan ura: eta au
 eguiñ ondoan, eramango dituzu onciac
 beren toquira. 17.ª Prestatuco dezu al-
 darearen ertzean Epistolaren aldetic da-
 goan escu-zapichoa: artuco dezu escu
 ezquerrean platera, escuiean uraren on-
 cia, eta botaco diozu Apaizari ura bea-
 tzetara, oec garbitzera datorrenean. 18.^a
 Mez-emalleac dionean *Orate fratres*, zau-
 de isillic *Ave Maria* bat esateco dembo-
 ran, eta guero esazu: *Suscipiat Dominus*,
etc. 19.ª Mezemalleac dionean *Sanctus*,
 jo ezazu chincherria iru bider, aldi ba-
 coitzean bi golperequin. (Dembora one-
 tan Eliza batzuetan ipintzen due Corpo-
 ralen aldamenen Epistolaren aldetic
 candela eracequi bat, len ceudenaz ga-
 ñera, eta itzaltzen due Comunioa buca-
 tzean). 20.ª Ostia consagrata alchatze-
 co demboran, jo ezazu chincherria iru
 bider, aldi bacoitzean bi golperequin,
 lenbicia consagratioco itzac esanic be-
 launicatzen danean Apaiza; bigarrena
 goratzen duanean Ostia consagrata,
 irugarrena beeronz dacarrenean. Au be-

ra eguizu Caliza consagratzen duanean. 21.^a Chincherria ez da jotzen Sanctus-eco eta consagratioco demboran baicic, eta beste demboraren batean jotzen badue cembait lecutan, ori ez da Elizaren ceremoniac ala aguintzen duelaco, baicic ceren sacristauren batzuei ala gogoac eman dien. 22.^a Apaizac goratzen duanean Ostia consagratua, jasotzen da casullaren beco ertza pisca bat, eta au bera eguiten da Caliza alchatzen duan demboran ere. 23.ª Apaiza Jauna artzera edo comulgatzera dijoanean, arritzatzu uraren ta ardoaren onciac, jarri zaite belaunico beraren aldean; alcha zaite guero, eta bota guiozu lenbicoan ardoa bacarric Calizara, eta bigarren-goan ardoa, eta ura beatzen gañera (*atzen* esaten due beste lecu ascotan). Ez dezu onciarequin uquitu bear, ez Caliza, ez Apaizaren beatzic. 24.ª Ipiñi itzatzu ardoaren ta uraren onciac eren lecuac: arritzatzu Calizaren eta patenaren estalquiac, eta eramaitzu beste aldera, eta andic alda ezazu misala Epistolaren toquirara. 25.ª Ez dezazula estali cerorrec, ez patena, ez Caliza: eman zayozu escuetara Apaizari, bein patenaren estalquia (baldin badu), eta guero Caliza-

rena. 26.^a Apaizac, Comunioaren ondo-
rengo oracioa edo oracioac esan ezque-
ro, utzitzen badu misala zabalic, igaro
ezazu au Evangelioaren aldera. 27.^a Az-
queneco Evangelioa bucatu, beera
datorrenean Apaiza, eman guiozu bone-
tea escura. 28.^a On lizaque Eliza bacoit-
tzean meza laguntzen duen mutillentzat
ipintzea janci egoquiac. 29.^a Meza-bi-
tarteetan Comunioa eman bear bada, pres-
ta itzatzu Sagra-rioco guiltza eta Comu-
nioraco zapia, eman guiezu au comul-
ga'zeco daudenai, eta esazu *Confiteor*
Deo, etc. 30.^a Apaizac Comunioa emate-
co demboran, comulgatzen dan bacoitza-
ri esaten dio: *Corpus Domini nostri Jesu-*
Christi custodiat animam tuam in vitam
æternam: eta berac esaten du: *Amen.* Ar-
gatic ez dezazula eranzun zuc, ascoren
guizara, *Amen.* 31.^a Mez-ondoan Comu-
nioa ematen bada, eguizu orain esan da-
na bera. 32.ª Mezaz campora ematen da-
nean, prest ipintzu guiltza, beatzac gar-
bitzeco Apaizac bearco duan ura eta es-
cu-zapia; guero Comunioa emateco dem-
boran esazu *Confiteor Deo.* Au esaten da,
copia ateratzen duanean apaizac Sagra-
riotic Corporalen gañera. 33.ª Apaizac
batzuetan, Comunioa ematen duanean

mezaz campora, eguiñ oi du orain esango dedana: badijoa aldare aurrera, eta asitzen da esaten: *In nomine Patris, etc. Adjutorium nostrum etc. Confiteor Deo etc.* Eta laguntzalleac erantzuten dio: *Ad Deum, qui lætificat etc. Quid fecit Cælum etc. Confiteor etc.* (a). Gañeracoa da len esan dan bezala.

Mezaren māmia edo sustancia, mundo lecu gucietan bat da; baña ezta gucietan esaten ceremonia berdiñaquin. Erromaco misalac dacartzian ceremoniaquin esaten due Apaiz secularrac, baita Erligioco ordenetaco batzuec ere. Baña Santo Domingoren Ordenacoac, Carmengoac, San Bernardorenac, Cartujarrac esaten due beren modura. Toledon bada Capilla bat non esaten dan meza, Españan anciña esaten zan guisara, eta deitzen zayo: *Mozarabeen meza*. Emen

(a) *Sunt aliqui, qui, dum Communionem ministrant extra Missam, utantur hoc modo, quia ita nos docet; ut ajunt, Manuale Toletanum. Ad Mauuale Toletanum, loquitur, secundum mores antiquos Hispaniæ, deComunione ministranda infirmis, non vero sanis; et quoad hos alius erat mos antiquus Hispaniæ, ut videri potest in Manuali Salamanticæ edito anno 1591. Unde securius est sequi Rituale Romanum: De ordine ministrandi Communionem.*

ipiñico da meza laguntzeco modua: *len-
bicia* Apaiz Secularrai eta Erromaco
misalac dacarren eran esaten duenai. *Bi-
garrena* Santo Domingoren Ordenacoa-
ri. *Irugarrena* Carmengoai.

BERROGUEI GARREN

ERACUSALDIA.

*Erromaco Misalac dacarren eran
Meza esaten duan Apaizari
laguntzeco modua.*

—

Apaizac dio: In nomine Patris, et Filii,
et Spiritus Sancti. Amen. Introibo
ad Altare Dei.

Laguntzalleac erantzuten du: Ad Deum,
qui lætificat juventutem meam.

Ap. Judica me, Deus, et discerne Cau-
sam meam de gente non sancta: ab ho-
mine iniquo, et doloso erue me.

Lag. Quia tu es Deus fortitudo mea,
quare me repulisti, et quare tristis
incedo, dum affligit me inimicus.

Ap. Emitte lucem tuam, et veritatem
tuam, ipsa me deduxerunt, et addu-

xerunt in montem Sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Lag. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus, quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

Lag. Spera in Deo, quoniam adhuc Confitebor illi, salutare vultus mei, et Deus meus.

Ap. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Lag. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum Amen.

Ap. Introibo ad Altare Dei.

Lag. Ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

Ap. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Lag. Qui fecit Cœlum, et terram.

Ap. Confiteor Deo... Et vos fratres orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ

Mariæ semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro, et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi, Pater; quia peccavi nimis cogitatione, verbo, et opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum, et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Ap. Misereatur vestri Omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam æternam.

Lag. Amen.

Ap. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis Omnipotens, et misericors Dominus.

Lag. Amen.

Ap. Deus tu conversus vivificabis nos.

Lag. Et plebs tua lætabitur in te.

Ap. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

Lag. Et salutare tuum da nobis.

Ap. Domine exaudi orationem meam.

Lag. Et clamor meus ad te veniat.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ille, edo *Requiem-go* Mezan Apaizac sarrerera dio: *In nomine Patris... Introibo ad Altare dei: guero Adjutorium nostrum in nomine Domini. Urrena: Confiteor Deo etc.* gañeracoa emen ipiñi dan eran.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Kyrie eleyson.

Ap. Kyrie eleyson.

Lag. Christe eleyson.

Ap. Christe eleyson

Lag. Christe eleyson

Ap. Kyrie eleison.

Lag. Kyrie eleyson

Ap. Kyrie eleyson.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo. *Eta oracioen bucaeran erantzuten dá: Amen. Epistolareren bucaeran: Deo gratias.*

Ap. *Evangelioaren asieran* dio:

Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. *Sequentia, edo initium Sancti etc.*

Lag. *Gloria tibi Domine. Lenengo Evangelioaren bucaeran erantzuten da: Laus tibi, Christe.*

Ap. Orate, fratres.

Lag. Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ Santæ.

Ap. Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Sursum corda.

Lag. Habemus ad Dominum.

Ap. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Lag. Dignum, et justum est.

Ap. *Pater noster* asitzeco dio: Per omnia sæcula sæculorum

Lag. Amén.

Ap. *Aita gurea bucatzean dio:* Et ne nos inducas in tentationem.

Lag. Sed libera nos á malo.

Ap. *Ostia puscatzen duanean:* Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pax Domini sit semper vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo = *Comunio ondo-co oracioaren bucaeran erantzuten dá:*
Amen.

Ap. Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. Ite Missa est.

Lag. Deo gratias. *Baldin Apaizac* *Ite Missa est ez, baicic esaten badu* Benedicamus Domino, *erantzuten zaio:* Deo gratias. *Pazcoaco astean esaten du Apaizac:* *Ite Missa est alleluya, alleluya, eta erantzuten da:* Deo gratias alleluya, alleluya, *Illen Mezan esaten du Apaizac:* *Requiescant in pace: erantzuten da;* Amen. Bendicioa ematen duanean ere bai.

Ap. *Azquenengo Evangelioa asitzean:* Initium, edo *Sequentia Sancti Evangelii, etc.*

Lag. Gloria tibi Domine.

Lenago dio Apaizac: Dominus vobiscum, *eta jaquiña da cer erantzun bear dan.* *Azqueneco Evangelioa bucatzean erantzuten da: Deo gratias.*

BERROGUEI TA BATGARREN
ERACUSALDIA.

*Santo Domingoren Ordenaco Erli-
giosoai Meza laguntzeco
modua.*

—
Meza asi baño len eman guiozcatzu

ardoaren eta uraren onciac, len esana dagoan eran, ceren lenagotic prestatzen duen Caliza ordena onetaco erligiosoac; ura ematean esan guiozu: *Benedicite*, baña ez *Requiem-go* mezan. Au eguiñ ondoan ipiñi itzatzu onciac beren lecuan: jarri zaite guero meza laguntzeco toqui-an belaunico, eta erantzun ezazu orain ecusico dezun bezala.

Ap. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Confitemini Domino, quoniam bonus.

Lag. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

Ap. Confiteor Deo, etc.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimittat tibi omnia peccata tua, liberet te ab omni malo, salvet, et confirmet in omni opere bono, et perducatur te ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Dominico Patri nostro, et omnibus Sancti, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, locutione, opere, et omissione, mea culpa: precor te orare pro me.

Ap. Misereatur, etc.

Lag. Amen.

Ap. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Lag. Qui fecit Cœlum, et terram.

Mezaco sarreraren gañeraco gauzac beste mezan beza la. Epistola eta Evangelioa bucatzean ez da erantzuten ecer, ezeta dionean-ere: Orate fratres. Emendic Pater noster, edo Aita gurea esan bear dan demboraraño gucia da aurreco Mezan bezala.

Ap. Pater noster esateco aurrean dio:
Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pater noster.... Et ne nos inducas in tentationem.

Lag. Sed libera nos á malo.

Ostia puscatzen danean

Ap. Per omnia sæcula sæculorum.

Lag. Amen.

Ap. Pax Domini sit semper vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo. *Au esan ondo-rean, alcha zaite: arrezazu Calizaren eztaquiarequin patena, eta eman guiozu Apaizari muñeguiteco. Emendic Ite Missa est arteco gucia da beste Mezan bezala.*

Ap. Ite Missa est, edo Benedicamus Domino.

Lag. Deo gratias. *Illel Mezan* esaten du
Apaizac: *Requiescant in pace, eta eran-*
tzuten zaio Amen.

Ap. *Bendicioa ematean dio:* Benedicat
Vos Omnipotens Deus, Pater, et Filius,
et Spiritus Sanctus.

Lag. Amen.

Ap. *Azqueneco Evangelioaren asieran,*
Dominus vobiscum.

Lag. Et cum spiritu tuo.

Ap. *Initium edo* *Sequentia Sancti, etc.*

Lag. Gloria tibi Domine.

Azqueneco Evangelioa bucatzen da-
nean: Deo gratias.

BERROGUEI TA BIGARREN
ERACUSALDIA.

Carmengo Erligiosoai Meza
laguntzeco modua.

—

Meza asi baño len prestatzen due Cali-
za ardoarequin eta urarequin, eta eman-
go diozcatzu oec azqueneco Eracusaldian
esan dan bezala. Ura emateco demboran
ezazu: Benedicite, baño ez Requiem-go
Mezan. Au eguiñ, ta ipiñi itzatzu onciac

beren toquian; jarri zaite guero Meza laguntzeco lecuan belauñico, eta erantzun ezazu orain ecusico dezun eran.

Ap. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen. Confitemini Domino, quoniam bonus.

Lag. Quoniam in sæculum misericordia ejus.

Ap. Confiteor Deo Omnipotenti, etc. . . . orare pro me ad Dominum Jesum Christum.

Lag. Misereatur tui Omnipotens Deus, et dimittat tibi omnia peccata, liberet te ab omni malo, conservet, et confirmet in omni opere bono, et perducatur ad vitam æternam.

Ap. Amen.

Lag. Confiteor Deo Omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Patri nostro Eliæ, Omnibus Sanctis, et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, locutione, opere, et omissione, mea culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Patrem nostrum Eliam, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Jesum Christum.

Ap. Misereatur vestri, etc. . . . perducatur vos ad vitam æternam.

Lag. Amen.

Ap. Indulgentiam, etc.

Lag. Amen.

Ap. Adjutorium nostrum, etc.

Lag. Qui fecit Cœlum, et terram.

Emendic Orate fratres *artecoa beste*

Mezan bezala. (*)

Ap. Orate fratres.

Lag. Memor sit Dominus omnis Sacrificii tui, et holocaustum tuum pingue fiat, tribuat tibi secundum cor tuum, et omne consilium tuum confirmet.

Emendic bucaeraraño beste Mezetan bezala.

Ap. Ite Missa est, *edo* Benedicamus Domino.

Lag. Deo gratias. *Requiemgo* Mezan Apaizac dio: *Requiescant in pace*, eta erantzuten da: Amen.

Ap. Apaizac esaten du *Salbea*, ta bucaeran dio: *O dulcis Virgo Maria.*

Lag. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix,

Ap. *Pazcoaco demboran dio:* Ora pro nobis Deum Alleluia.

Lag. Gaude, et lætare Virgo Maria.

(*) Epistolaren bucaeran laguntzalleac erantzuten du: *Deo gratias.* Evangelioaren asieran: *Gloria tibi Domine;* eta bucaeran: *Læus tibi, Christe.*

*Azqueneco Evangelioa bucatzen da-
nean ~~et~~ da erantzuten Deo gratias,
baicic Laus tibi Christe.*

Iracurlari.

Bucaten ditut Eracusaldi oec. Gauz
onic arquitzen badezu, ori da on gu-
ciaren emalleagandic datorrena; baña
utseguiteac izango dira nereac bacarric,
eta guciac, diranac dirala, ipintzen di-
tut Eliz Ama Santaren, eta Iruñeco gure
Apaiz nagusiaren mendean. Uqutu di-
ran gaiac dira ederrac, eta doai obeeta-
co besteren batec edertu eta apaindu li-
tzaque erraz.

LIBURU ONEC DACARTZIAN
ERACUSALDIEN ARQUIBIDEA.

LENENGO PARTEA.

*Confesioco Sacramentuari dagozcan,
Eracusaldiac.*

Lenengo Eracusaldia: Cer dan, eta norc Eliz Ama Santari utzi cion Penitenciaco, edo Confesioco Sa- cramentua.	1
Bigarren Eracusaldia: Certaco ipiñi zuan Jesu-Cristoc Confesioco Sa- cramentua, eta cer ondasunac da- cartzian.	3
Irugarren Eracusaldia: Confesio on batec escatzen dituan gauzac. .	5
Laugarren Eracusaldia: Cer dan, eta nola eguin ditequean examiña. .	6
Bostgarren Eracusaldia: Confesio gaistoac berritzeco nola eguin ditequean examiña.	8
Seigarren Eracusaldia: Cer dan Con- fesio onac escatzen duan bigarren	

gauza, eta onec escatzen dituan doaiac	9
Zazpigarren Eracusaldia: Cembat guisatara dan damu <i>Ceruticacoa</i> , edo Sobrenaturala; cer dan Atri- cioa.	11
Zortzigarren Eracusaldia: Onezco damu edo <u>C</u> ontricioaren gañean.	13
Bederatzigarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan irugarren gauza.	15
Amargarren Eracusaldia: Asmo era- guilleac escatzen dituan neurri egoquien gañean.	17
Amaicagarren Eracusaldia: Ontzeco asmo iduri utsarequin confesatu oi diran becatarien gañean.	19
Amabigarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan, lau- garren gauza.	20
Amairugarren Eracusaldia: Cer dan Confesio onac escatzen duan bost- garren gauza.	22
Amalaugarren Eracusaldia: Cristau gucioc Confesatzeco degun eguin- bidearen gañean	24
Amabostgarren Eracusaldia: Confe- satzeco prestatzen ceranean, acu- satzen asi baño len eguin bear de-	

zuna.	25
Amaseigarren Eracusaldia: Acusatzzen, edo cere burua salatzen asitzzen ceranean, nola au ongui eguingo dezun	27

BIGARREN PARTEA.

Comunioco Sacramentuari dagozcan Eracusaldia.

Lenengo Eracusaldia: Cer dan Comunioco, edo Aldareco Sacramentua.	30
Bigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuari eman oi zaizcan, beste cembait icenen gañean.	32
Irugarren Eracusaldia: Norc, eta noiz utzi cion Eliz Ama Santari Comunioco Sacramentua.	34
Laugarren Eracusaldia: Cer dagoan Ostian Consagracioco itzac Apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero	36
Bostgarren Eracusaldia: Cer dagoan Calizan, Consagracioco itzac apaizac esan ditzan artean, eta esan ezquero	37

- Seigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuan jartzean, eta jarri ezquero Jesu Cristoc eguiten dituan, gauza miragarriac. . . . 39
- Zazpigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentuac dacartzian ondasunac 41
- Zortzigarren Eracusaldia: Ceñ becatu izugarria dan Comunio gais-toa, eta cer bear dan becatu onetan ez erortzeco 43
- Bederatzigarren Eracusaldia: Cer bear dan, Comunioco Sacramentuaren ondasunac artzeco naroro, edo ugari 45
- Amargarren Eracusaldia: Comunioco demboran, eta ondoren eguin bear dana 47
- Amaicagarren Eracusaldia: Comunio gogozco, edo Espiritualaren gañean 49
- Amabigarren Eracusaldia: Comunioco Sacramentua artzeco Cristau guciac duen, eguin bide, edo obligacioaren gañean. 51
- Amairugarren Eracusaldia: Noiz eguin bear dan lenbico Comunioa 54
- Amalaugarren Eracusaldia: Mezaren

Sacrificio miragarriaren gañean.	56
Amabostgarren Eracusaldia: Certo- co esqueintzen zaion Jaungoicoa- ri Mezaco Sacrificioa	58
Amaseigarren Eracusaldia: Nola en- zun bear dan Meza, eta ceññ dan moduric errazena	60

IRUGARREN PARTEA.

*Lenengo bietan adiraci diran
gauzac obraz eguiteco
Eracusaldiac.*

Lenengo Eracusaldia: Nola eguin ditequean azqueneco Confesiotic oraindañoco examiña.	62
Bigarren Eracusaldia: Aurtasunetic oraindañoco Confesioac berritze- co examiña	73
Irugarren Eracusaldia: Beldurrez- co ta onezco damua, edo Atricioa biotzean sortzeco bide egoquiac .	77
Laugarren Eracusaldia: Azqueneco Confesiotic oraindañoco becatuen aitormena edo Confesatzea . .	86
Bostgarren Eracusaldia: Aurtasune- tic oraindañoco becatuen aitor-	

- mena edo Confesioa, lenecoac
gaiztoac izan diranean 92
- Seigarren Eracusaldia: Confesioa
eguin eta Jaunaren maiean jar-
tzeco prestaera Cristau gucien-
tzat 94
- Zazpigarren Eracusaldia: Lenbico
Comunioa eguitera dijoan aurrac
nola berritu ditzaquean bere ar-
zaiarequin batean Bataioan eman-
daco itzac 99
- Zortzigarren Eracusaldia: Comunio
ondoan norc-ere nai eguin bear
luqueana 102

LAUGARREN PARTEA.

*Eracusten zayo, ala lenbico Co-
munioa eguin duan aurrari, nola
edoceiñ cristauri, betico bicitza
doatsuaren bide eder-
garbia.*

Lenengo Eracusaldia: Betico bicitza
doatsua iristeco, ez da asco lenbi-
cico Comunioarequin edo beste
edoceñequin ongui asitzea, baicic

- iraun bear da bicitz onean: eta
cer onetaraco bear dan. . . . 108
- Bigarren Eracusaldia: Cer becatutic
gazte euscaldunac berezquiro al-
deguin bear duan. , 110
- Irugarren Eracusaldia: Cer dan eta
nola aldeguin bear duan gazteac
escandaloa deritzan becatutic. . 114
- Laugarren Eracusaldia: Jocoaren
gañean. 117
- Bostgarren Eracusaldia: Miñantze
cein izugarria dan becaturaco oi-
tura, eta nola ardura andia artu
beardan onetan ez erortzeco. . 127
- Seigarren Eracusaldia: Becatuan
erori nai ez duanac aldeguin be-
ar du becaturaco bide eta perill,
batez-ere urcoetatic. 131
- Zazpigarren Eracusaldia: Becatura-
co bideac ez utzitzeagatic beca-
tariac eman oi dituen aitzaquien
gañean. 135
- Zortzigarren Eracusaldia: Errietan
eguiñ oi diran fest-egunetan etsa-
yac prestaturic dauzcan becatu-
raco bide eta lazoen gañean. . . 141
- Bederatzigarren Eracusaldia: Inute-
ria deritzan demboraco perillen
gañean 144

- Amargarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco, gauza bearra dá animaren lenengo etsaia edo Demonia garaitzea 147
- Amaicagarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco, gauza bearra da animaren bigarren etsaia edo mundua garaitzea 150
- Amabigarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da animaren irugarren etsaia edo aragua garaitzea 152
- Amairugarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da gaitzeraco gura, griña edo pasio nagusia garaitzea 155
- Amalaugarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da berenez becatu ez diran gaucen gurac-ere dagoten neurri eta muga barrumbean loturicidquitzea. 157
- Amabostgarren Eracusaldia: Becatutic aldeguiteco gauza bearra da tentacioac garaitzea: eta cer onetaraco eguin bear dan tentacioaren aurretic, tentacioaren demboran eta ondoren 160
- Amaseigarren Eracusaldia: Moden zoraquerien gañean 169

- Amazazpigarren Eracusaldia: Janciera arroa, ta gueyeguien gañean. 172
- Emezortzigarren Eracusaldia: Onestidadearen contra etzayac asmatzen dituan jancieren gañean . . . 178
- Emeretzigarren Eracusaldia: Apaindura gueyegui ta lotsagarriac jancitzeco asmatzen diran aitzaquiac; deseguiten dira oec, eta aguertzen da, nola becaturic gabe eta munduac eracusten dizun baño ederquiago apaindu zaitezquean 187
- Ogueigarren Eracusaldia: Jancian edo soñecoetan modestia ta onestidadea gordetzeco iru pensamentu egoqui 198
- Oguei ta batgarren Eracusaldia: Beticico bicitza doatsua iristeco ez da asco becatutic aldeguitea; gauza bearra da gañera bacoitzac bere estadu eta bicimoduan obra onac edo Ceruraco irabaciac eguitea. . 203
- Oguei ta bigarren Eracusaldia: Obra on edo Ceruraco irabaciac escatzen duen asmo edo intencio garbiaren gañean 207
- Oguei ta irugarren Eracusaldia:

- Ceiñ frutu ederrac, eta Santutasun
ceiñ miragarria dacartzian,
bacoitzac bere bicimoduco lanac
asmo eta intencio garbiarequin
eguiteac 210
- Oguei ta laugarren Eracusaldia:
Obra on, eta Ceruraco irabaci-
ac eguin nai baditugu, prest egon
bear degu Jaunaren borondatea
eguiteco, eta borondate onequin
gurea bat eguin bear degu 215
- Oguei ta bostgarren Eracusaldia:
Obra onen, edo Ceruraco iraba-
cien gordairu ugari-aberatsac
daude emengo neque eta guru-
tzeac pacienciaz, eta Jaunaren
icenean eramatean. Uquitzen da
birtute au, eta ipintzen dira bera
iristeco cembait pensamentu . . . 218
- Oguei ta seigarren Eracusaldia: Bir-
tute eta santutasun andira igotze-
co bear da neque eta gurutzee-
tan eta gauza gucietan, Jaunaren
borondateari beguiratuta Jaunac
nai duana bera nai izatea 223
- Oguei ta zazpigarren Eracusaldia:
Jaunaren aurrean edo beguietan
jartze eta ibiltzearen gañean. Adi-
razten da, cer dan ibillera au, eta

- ceñ bide ederra dan, ala becatu-
tic aldeguiteco nola obra onac
ongui eguiteco 228
- Oguei ta zortzigarren Eracusaldia:
Goiceco jayera, Dotriñaco liburu-
choan ipiñi zan eran 232
- Oguei ta bederatzigarren Eracusal-
dia: Nola, goicetic asmoa artu de-
zun eran, eguartean eguin ditza-
quezun zure lan eta nequeac Jau-
naren onra eta gloriaraco 237
- Oguei ta amargarren Eracusaldia:
Arrats oro eguin ditzaquezun
obra onac. Emen ipintzen dira Le-
taniac latinez, eta Eusqueraz . . . 247
- Oguei ta amaicagarren Eracusaldia:
Igande eta beste jai egunac san-
tificatzearen gañean 267
- Oguei ta amabigarren Eracusaldia:
Illaren lendabico igande, eta
Virgiña chit Santaren festetan
Jesus maitagarriari Aldareco Sa-
cramentuan eta beraren Ama gu-
ciz santari Errosarioco Aldarean
agur umillac, ta ongui naiezco
bisitac eguiteco bide erraza. . . . 272
- Oguei ta amairugarren Eracusaldia
Illaren irugarren igandeetan Al-
dareco Sacramentua bisitatzeco

- modu erraza 277
- Oguei ta amalaugarren Eracusaldia: Noiz nai, baña batez-ere inuterico azqueneco iru egunetan, eta ostiraletan Jesus Sacramentua bisitatzeco modu erraza. . . . 282
- Oguei ta amabostgarren Eracusaldia: Urteco dembora jaquiñetan, eta premia danean eguiñ oi diran erregu eta Letanien gañean. 285
- Oguei ta amaseigarren Eracusaldia: Euscaldun onac bere batayoco egunaren urte-betean eguin bear luqueana 290
- Oguei ta amazpigarren Eracusaldia: Euscaldun onac urtearen bucaeran eguiñ bear duana 296
- Oguei ta emezortzigarren Eracusaldia: Meza entzuteco bide edo modu erraza 302
- Oguei ta emeretzigarren Eracusaldia: Aurrac Meza laguntzen ongui icasteco, Escola Maisuetatic aditu bear lituqueen cembait gauza 312
- Berrogueigarren Eracusaldia, Erromaço Misalac dacarren eran Meza esaten duan Apaizari laguntzeco modua 319

Berroguei ta batgarren Eracusaldia: Santo Domingoren ordenaco Erligiosoai Meza laguntzeco modua	324
Berroguei ta bigarren Eracusaldia: Carmengo Erligiosoai Meza laguntzeco modua.	327
Arqui bidea . ,	331

A. M. D. G.

1841-1847

